

Št. 17. | letnik 5
| Avgust 2022

Slovenski
SBC
podjetnik

Revija za odgovorno podjetništvo

IZGUBILI BOMO

2,6
MRD €!

Slovenci. Tudi
nekateri podjetniki.
Zaradi visoke inflacije.
V depozitih.

Kam z denarjem v
času visoke inflacije?
Intervju z Luko
Podlogarjem in
Primožem Cenclem.

6

NAJ PODJETNIKI LETA

12 - 50

Pametni sistemi
zaklepanja omaric

Poslujte pametno.

Rekordni rezultati Kar se draži, dobičke krepi	97
Uvodnik Janša, Golob, Šuštar, Knez in Sobočanova	4
Intervju: Luka Podlogar »Slovinci bomo letos v depozitih izgubili 2,6 milijarde €.«	6
Zmagovalci 2022	12
Naj podjetnik leta: dr. Jure Knez »Vsi smo solastniki in kreatorji usode podjetja.«	18
Naj podjetnica leta: Sabina Sobočan »Leta 2030 se vidimo kot evropska multinacionalka.«	22
TOP 500 MSP	24
IT in digitalizacija: Aleksander Temeljotov »Želimo si, da vrhunski strokovnjaki ostanejo doma.«	30
Trgovina: Matjaž Štefan »Finance so kri, zaposleni pa duša podjetja.«	34
Industrija: Janez Novak »Prisegam na kulturo sodelovanja in pozornosti.«	39
Transport: Irena Finec Golf »Bojim se pretiranega, nesmiselnega obdavčevanja.«	42
Prehrana: Kristjan Magdič in Martin Žigo »Preprečiti moramo beg možganov in kapitala.«	46
Gradnja in dom: Karmen Kompara »Dvojina iz nas Slovencev ustvarja mojstre sobivanja.«	48
Napovedi Jesen 2022: na pragu povečane negotovosti	54
Razpisi Novi milijoni na voljo	58
Embalaža Naj embalažni trendi ta hip	64
Uredba Pozor! Ste registrirali svojo embalažo?	69
Futurizem Od embalaže iz žuželk do jedljivih balonov	72
Zdravje Ne varčujte pri promociji zdravja	77
Direktorje najbolj zbada v križu in vratu	81
Pomemben tudi hiter dostop do zdravnika	84
Na potezi so delavci	86
Novice o članih SBC	91
Rekordni rezultati Kar se draži, dobičke krepi	97

Slovenski SBC podjetnik

Št. 17 | letnik 5 | Avgust 2022

Izdajatelj:

Izziv X, d. o. o.
Gornjesavska cesta 13b
4000 Kranj
info@podjetnaslovenija.si

Uredništvo:

urednistvo@podjetnaslovenija.si

Odgovorni urednik:

Goran Novković

Izvršna urednica:

Katarina Pernat

Oblikovanje:

Nenad Bebić

Lektoriranje:

Nina Drašler

Trženje oglasnega prostora:

Eko dežela, d. o. o.

ekodežela
Pozitivna energija ljudi in okolja

trzenje@podjetnaslovenija.si
01 5130 824

Partner revije:

SBC - Klub slovenskih
podjetnikov GIZ

SLOVENIAN
BUSINESS CLUB

Dunajska cesta 119
1000 Ljubljana
info@sbcs.si

Slovenski SBC podjetnik je namenjen ambicioznim, odgovornim in vrhunskim slovenskim podjetnikom, starejšim in mlajšim, malim, srednjim in tudi največjim podjetjem ter vsem drugim podpornikom vrednote podjetnosti. Vsem, ki po svojih močeh podpirajo podjetno Slovenijo.

ISSN 2630-1539

V tej izdaji so svoje predloge za tematike prispevali naslednji člani strokovnega sveta in sveta podjetnikov pri reviji Slovenski SBC podjetnik: Aljoša Domijan, Kristina Kočet Hudrap, Andrej Repše, Andrej Lasić, Laura Smrekar, Matjaž Filipič, Katja Kraškovic, Andrej Flis, Dušan Žužek, Štefan Pavlinjek, Katarina Ložar, Andraž Grahek

Vsem se iskreno zahvaljujemo.

JANŠA, GOLOB, ŠUŠTAR, KNEZ IN SOBOČANOVA

Goran Novković

Teh pet imen je doslej najbolj zaznamovalo slovensko družbo, politiko in podjetništvo v letu 2022.

Janša in Golob predvsem zato, ker je prišlo do politične prelomnice.

Podjetništvu bolj naklonjena politika Janeza Janše, vsaj na videz, se je morala posloviti zaradi razlogov, ki niso bili podjetniški in gospodarski. Predvsem zaradi komunikacijske nespodobnosti in, milo rečeno, politične agresivnosti bivših vladajočih. To je eden najbolj evidentnih dokazov, da je podjetništvo lahko žrtev tudi tistih, ki so jim po razumevanju morda bližje. Svet ni črno-bel.

Posledica: na oblast je prišel dr. Robert Golob, čigar prve poteze in napovedi v podjetništvu in gospodarstvu ne vlivajo prav veliko zaupanja. To pa povzroča negotovost.

A morda se juha le ne bo pojedla tako vroča, kot se je kuhala po volitvah. Ker je v interesu vseh, da imamo poleg dejanske svobode tudi čim večjo ekonomsko in davčno svobodo. Brez politične, a tudi ekonomske in davčne svobode ni prave svobode. Če se ljudje ne počutijo svobodno, pa rejtingi vladajočih lahko strmo-glavijo. V demokraciji enkrat enemu, drugič drugemu politiku.

Šuštar, Knez in Sobočanova pa so metafore za podjetništvo.

Zgodba o razmerah, v katerih delajo zaposleni v podjetju bivšega, tudi obsojenega državnega sekretarja Borisa Šuštarja, na podjetništvo mečejo izrazito slabo luč. Zato bi bilo prav, da bi se ob takšnih dogodkih še glasneje odzvale gospodarske in podjetniške organizacije.

Ni namreč prav, da se na ta način, brez jasnega sporočila, da mora biti podjetništvo odgovorno in etično, pušča prostor tistim, ki zanemarljivo izjemen pomen odličnega podjetništva za slovensko družbo. Ali pa podjetništvo celo stigmatizirajo.

Podjetništvo, kakršnega izkazujejo številna podjetja, ki so na letošnji lestvici najboljših 500 malih in srednjih podjetij, je namreč ključnega pomena za Slovenijo in vse njene prebivalce. Najbolje ga predstavljata najvišje uvrščena podjetnik dr. Jure Knez in podjetnica Sabina Sobočan.

Zakaj? Ker ta izjemna podjetja prinašajo kakovostne zaposlitve, podjetniški in osebni razvoj, višjo dodano vrednost, večje prilive v javne blagajne za zdravstvo, pokojnine in druge javne storitve ... Skratka, prinašajo večjo blaginjo.

Pa še nekaj. So najboljša obramba pred recesijo, ki se nam bliža. Avstrija, kjer so mala in srednja podjetja prevladujoča, je iz zadnje velike krize izšla nekaj let pred Slovenijo. Pa čeprav je prej prodala domače banke.

**Tudi ekonomska
svoboda je
pomembna
svoboda!**

ZAVARUJTE VAŠ KAPITAL!

Spoznajte varno investicijo
- IZBERITE OSMIJ

Plemenite kovine že desetletja veljajo za najbolj varne naložbe, saj vaša sredstva varujejo pred inflacijo, na dolgi rok pa zagotavljajo donose.

Osmij je glede na količino najredkejša in glede na vrednost najbolj dragocena plemenita kovina z izjemno čistino in najvišjo obstojnostjo med vsemi plemenitimi kovinami.

Vse o osmiju najdete na:
www.osmium-institut.si

info@osmium-institut.si
+386 40 333 303

OSMIUM

A full-page portrait of Luka Podlogar, a man with short brown hair and glasses, smiling. He is wearing a dark blue suit, a white shirt, and a blue patterned tie. He is standing outdoors in front of a background of trees with autumn-colored leaves (red, orange, yellow) and a small dark building in the distance. The lighting is soft and natural.

Kam z denarjem v času visoke inflacije? O tem smo se na začetku julija za klub Podjetna Slovenija pogovarjali z Luko Podlogarjem, predsednikom uprave družbe Generali Investments.

»SLOVENCİ BOMO LETOS V DEPOZITIH IZGUBILI 2,6 MILIJARDE €.«

Goran Novković
Foto: Barbara Reya

ogovor je s svojimi mislimi začel tudi Primož Cencelj, trikratni slovenski upravljalec premoženja v letih 2014, 2016 in 2018 ter najboljši upravljalec prejšnjega desetletja.

Gospod Podlogar, koliko bo naš denar še vreden ob koncu leta v primerjavi z začetkom letošnjega? Inflacija je namreč na letni ravni že več kot 10-odstotna.

Ta visoka inflacija nas je glede na prejšnjo nizko nekoliko presenetila. Po drugi strani pa je razumljiva glede na to, kar se je v zadnjih dveh do treh letih dogajalo v svetu.

Naša kupna moč bo na koncu leta za okoli 10 odstotkov nižja, kot je bila na začetku letošnjega leta. Slovenci imamo v depozitih 26 milijard evrov, torej bomo letos zaradi inflacije izgubili 2,6 milijarde evrov. Uničuje se kapital, akumuliran v zadnjem obdobju.

Ker so podražitve pri nekaterih dobrinah, kot sta gorivo in hrana, še bistveno višje, bomo zdajšnje trende v naših žepih občutili še nekoliko bolj kot 10-odstotno.

Zakaj smo prišli v takšno situacijo?

Pred letom 2020 smo bili dlje časa v obdobju izjemno nizkih obrestnih mer. Evropska centralna banka je z njimi hotela spodbujati gospodarstvo in se približati ciljni inflaciji na ravni dveh odstotkov. To ji ni prav dobro uspevalo, nato pa se je zgodila še pandemija.

Zaradi šoka je skoraj po vsem svetu sledilo še obdobje intenzivnega državnega trošenja. Države so odprle denarnice. Denar je k ljudem in podjetjem začel leteti v različnih oblikah: kot

boni, vavčerji, neposredno na račune. To je po koncu zapiranja družbe zaradi epidemije sprožilo bistveno večjo potrošnjo.

Zaprte družbe ni prizadelo le ljudi, ampak tudi podjetja, med njimi zlasti logistične verige. S tem pa so dozorele razmere za popolno nevihto. Začelo se je pomanjkanje, šok na strani ponudbe. Primanjkovalo je surovin in drugega blaga. Cene so se začele zviševati. Nastalo je idealno okolje za inflacijo.

Vremenske nevihte navadno trajajo kratek čas. Kako pa bo s to inflacijsko nevihto? Koliko časa bo trajala?

Ta nevihta ne bo tako kratkotrajna. Za piko na i se je na koncu začela še ukrajinska vojna, zaradi katere so se ekonomsko gledano ob sankcijah še dodatno zaostri pogoji in povečali šok na strani dobave.

Bojim se, da bo trajala dlje, kot trajajo vremenske nevihte. Pa tudi ustaviti jo bo malce težje. Proti inflaciji smo se začeli boriti tako, da so centralne banke začele dvigovati obrestne mere. Zadnji dvig obrestne mere v ZDA je bil celo za 75 bazičnih točk, kar je za enkratni dvig zelo veliko. Tudi Poljska, Češka, Madžarska so že pred julijem začele dvigovati obrestne mere. Obrestne mere za obveznice z daljšo ročnostjo se v neevrskih valutah dvigajo tudi proti sedmim odstotkom. Vprašanje je, kaj natančno se bo zgodilo v območju evra, čeprav so se tudi tu že začeli postopki za umik denarja iz obtoka.

Pri kateri vrsti premoženja bomo izgubili najmanj in pri kateri največ?

Ključno vprašanje je, kam v takšni nevihti z denarjem. Katere naložbe so sposobne na dolgi rok prebaviti inflacijo? Po navadi najprej pomislimo na nepremičnine. A treba je biti pazljiv. Pred inflacijo nas varujejo tiste nepremičnine, pri katerih so v najemnih pogodbah vključene inflacijske klavzule.

Vprašanje je tudi, ali nas pred inflacijo varujejo stanovanjske nepremičnine. To je zelo vprašljivo, ker se lastniki pred inflacijo po navadi

Inflacija v bančnih depozitih uničuje kapital, akumuliran v zadnjem obdobju. «

» Bojim se, da bo ta nevihta trajala dlje časa. Pa tudi ustaviti jo bo malce težje.«

slabo zavarujejo. Veliko bolj nas varujejo poslovne nepremičnine, ki jih upravljajo profesionalci. Sodeč po gibanju donosnosti različnih vrst naložb v ZDA od leta 1990 naprej je sicer vrednost nepremičnin rasla v povprečju za 10,7 odstotka nominalno na leto. Seveda je bilo v tem času tudi kar nekaj kriz. Takrat je njihova vrednost konkretno padla. V zadnjem času pa je rast njihove vrednosti močno poganjal tudi poceni denar.

Kaj pa druge naložbe?

Drugi naložbeni razred, ki se na dolgi rok dobro drži, so delnice. V ZDA so od leta 1990 nominalno v povprečju prinašale 10,4-odstotno rast vrednosti na leto. Delnice veljajo za dobro zavarovanje pred inflacijo, ker firme lahko katalizirajo visoke vhodne cene in jih prevladajo na potrošnike.

A po raziskavah in znanstvenih člankih to ne velja v vseh obdobjih. Pri inflaciji, ki je višja od petih odstotkov, velja, da delnice niso najboljše zavarovanje pred njo. Trenutna nihanja in nestabilnosti na delniških trgih pa se bodo najbrž nadaljevala vsaj še dve do tri četrletja.

Na dolgi rok so delnice lahko dobre za zavarovanje pred inflacijo. Vendar to ni naložba za nekoga, ki ob nihanjih na trgu nima dobrega želodca. To tudi ni naložba za denar, ki je na računu podjetja. Njegova vrednost seveda ne sme preveč nihati.

Nafta je v času od leta 1990 rasla po petodstotni letni nominalni stopnji. Toda njena cena je izjemno nihala. Povprečni letni nihaj je bil 34-odstoten. Zlato je v tem času povprečno letno raslo za 4,7 odstotka. O njem kot o ščitu pred inflacijo razmišlja marsikdo; toda le v določenih zelo ozkih krajših obdobjih lahko ponudi zatočišče.

Takšno obdobje je najbrž nastopilo ob izbruhu pandemije, ko so se takoj pojavili oglasi za naložbe v zlato, drži?

Da, to se je zgodilo takoj. Tudi zdaj opažamo veliko oglasov za drage kovine. Toda na dolgi rok se z dragimi kovinami ne dogaja prav dosti. Zlato je v tem času ohranilo vrednost, vendar je treba paziti na strošek njegove hrambe. Če od njegove rasti vrednosti na dolgi rok odštejemo dvoodstotni strošek hrambe, se njegova vrednost realno ni spremenila. Hraniti ga doma pa ni najbolj modra odločitev.

Ali je ta hip najbolj varno investiranje v zelene projekte?

Energetski šok je povzročil novo zavedanje, da

je treba poskrbeti za neodvisnost prek zelene energetske preobrazbe. To se sicer lahko sliši kot nekaj hipijevskega. A takrat, ko zmanjka energije, ko Putin ne pošlje več plina po plinovodu, alternativni viri energije pridejo še kako prav. EU se je zato že pred ukrajinsko vojno odločila za program Green Deal (evropski zeleni dogovor), vreden 750 milijard evrov. Nam se je zdel sorazmerno anemičen, ker je bil predviden za daljše obdobje. Pred kratkim pa je predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen napovedala še 350 milijard evrov za program REPowerEU. Ta naj bi zelo pospešil naložbe v zeleno proizvodnjo energije.

V EU bomo morali veliko narediti na področju varčevanja z energijo in nove generacije virov energije. To bo doživelo zelo velik investicijski val, ki bo ponudil tudi številne naložbene priložnosti.

Na trg prihaja veliko novih igralcev. Tudi v naši širši skupini razmišljamo o tem. Obstaja že družba Generali Global Infrastructure, ki financira velike naložbe v zeleno energijo. To bo zagotovo močno investicijsko področje v prihodnje. Ne bo se končalo le s programom REPowerEU.

Vrniva se še malce k nepremičninam. Stanovanjska posojila so v upadu. Ali je nepremičninski trg že dosegel cenovni vrh? Do kam bi lahko padel?

V prvem četrletju letos je bilo število nepremičninskih poslov v Sloveniji razmeroma visoko. Cene so tudi še malce rasle. Po zadnjih informacijah (*na začetku julija, op. n.*) je bilo v drugem četrletju za polovico manj povpraševanja in seveda tudi število poslov pada.

Predvsem je manj bančnega financiranja, ker se tisti, ki jim ta trenutek ni nujno kupiti stanovanj, za to ne odločajo. Zaradi negotovosti denar raje držijo pri sebi.

Tudi v ZDA je že prišlo do ohlajanja na nepremičninskem trgu. V Španiji in Italiji so vrednosti nepremičnin že začele padati. Pri stanovanjskih nepremičninah imamo tudi v Sloveniji razgrete razmere. Nisem prepričan, da bodo cene še rasle. Bolj sem naklonjen napovedi, da se bo rast ustavila. Za kakšno četrletje pa cene lahko tudi padejo.

Na nekaterih trgih postajajo zanimive obveznice. Poljske državne obveznice v zlotih so za Poljake, ki poslujejo v tej valuti, že zanimive, ker so že pri okoli 7 odstotkih. Mislim, da bomo v 6 do 12 mesecih dočakali vrh inflacije, hkrati pa

» Trenutna nihanja na delniških trgih se bodo nadaljevala vsaj še dve do tri četrletja.«

bodo tudi obveznice veliko bolj donosne in zato privlačne. A kot rečeno, kljub temu niso prva izbira za naložbo na daljši rok.

Ob zadnji veliki krizi so nekateri, ki so imeli denar, poceni kupili nepremičnino, ker so cene padle. Kaj bi storili vi, če bi imeli zdajle 300.000 evrov, ki izgubljajo vrednost zaradi visoke inflacije? Bi počakali na omenjeno priložnost v krizi, ko bi lahko poceni kupili nepremičnino, ali pa na takšno priložnost ne bi čakali?

V stanovanjske nepremičnine sploh ne bi investirjal. Trenutno se mi nakup stanovanja ne zdi pravi način investiranja.

Kaj pa investicije v nepremičnine na jadranski obali? V srednji Evropi, ki je v zaledju, je veliko potencialnih investorjev.

Res je, toda raje vložim denar v nek nepremičninski sklad, ki ga nekdo profesionalno upravlja, sam pa razpršim tveganje. Tudi vrednost nepremičninskih skladov se je od začetka leta zelo znižala, zato je zdaj čas za vstop na ta trg. Podobno je pri delnicah.

Kljub temu pa v naslednjih šestih do devetih mesecih pričakujem še precej nihanja in nestabilnosti. Cenovni šoki se namreč še niso povsem izrazili v rezultatih podjetij.

Na slovenskem nepremičninskem trgu pričakujem popravek vrednosti, vendar je za slovenski trg moj odgovor, da bi raje investirjal razpršeno v poslovne nepremičnine.

Kaj se bo zgodilo s kriptovalutami?

Kriptovalute so predvsem mladi sprejeli pozitivno. Toda če pogledamo s portfeljskega zornega kota, nam v zadnjem času žal ne pomaga veliko, če imamo poleg delnic in obveznic v portfelju še kriptovalute.

Zakaj? Če bi pogledali kriptovalute pred tremi leti, bi opazili manjšo korelacijo z delniškimi trgi. V zadnjem obdobju pa se je ta zelo povečala. S portfeljskega stališča to pomeni, da če bo delniški trg padel za tri odstotke, bodo kriptovalute padle za 10 odstotkov ali več.

Kaj se bo zgodilo v prihodnosti, ne vem. Za oceno nimamo realne osnove. Tehnologija blockchain pa zagotovo ponuja nove priložnosti. Na področju upravljanja premoženja že opažamo podjetja, ki to tehnologijo uporabljajo za poravnave med različnimi trgi.

Na katere tarče bi bili pozorni, če bi bili uspešen podjetnik? Naša podjetja in podjetniki so namreč, v primerjavi z zadnjo veliko krizo, celo manj zadolženi kot v povprečju njihovi evropski kolegi. Banke pa so bistveno bolj robustne kot pred dobrim desetletjem.

Zagotovo bi spremljal tarče, ki so malo bolj zadolžene in bi utegnile imeti finančne težave.

V Španiji in Italiji so vrednosti nepremičnin že začele padati.«

» Na področju virov energije in varčevanja z njo se bo zgodil zelo velik investicijski val.«

Tarče v tujini seveda obstajajo. Vprašanje pa je, ali imajo naši podjetniki dovolj poguma. Nekaj dobrih zgodb v Sloveniji vsekakor imamo.

A obenem je tudi velik izziv, kako dobiti menedžerje, ki znajo nad prevzetim podjetjem vzpostaviti ustrezen nadzor in ga integrirati v skupno poslovanje z novim matičnim podjetjem. Ni jih lahko najti. To je za veliko podjetnikov lahko povsem nova realnost.

Še eno vprašanje iz slovenskega prvega sklonu: kdo ali kaj bo Slovence prepričal(o), naj namesto v depozite prihranke vlagajo še kam drugam?

Potrebujemo nekoga, ki nam bo na preprost način ter s konkretnimi in praktičnimi primeri predstavil prednosti varčevanja tudi v drugih naložbenih razredih. V zadnjih letih pa tudi brez tega med mladimi že opažamo pozitivne spremembe.

Poleg tega s strani zakonodajalca potrebujemo nekaj pametnih potez s peresom. Mislim na davčne pogoje, s katerimi bi pri ljudeh spodbudili druge oblike dolgoročnega varčevanja. Pred leti sem z družino živel v Veliki Britaniji. Tam imajo individualne varčevalne račune. Posameznikom omogočajo, da varčujejo brez davčne obreme-

nitve do določenega zneska na leto; ta se zdaj giblje med 18.000 in 20.000 funti.

V Sloveniji bi to lahko razpisali na primer za znesek 10.000 evrov, ki bi ga posamezniki lahko položili na poseben račun. Namenjen bi bil za varčevanje v delnicah, obveznicah, skladih ... V čemerkoli, kar bi prinašalo dolgoročen donos.

EKSKLUZIVNI WEBINARJI ZA ČLANE KLUBA PODJETNA SLOVENIJA

Webinar z Lukom Podlogarjem in Primožem Cenceljem je bil 5. julija tretji letos. Skrbno načrtujemo program pogovorov z vrhunskimi gosti na najbolj aktualne teme. Pred tem sta bila naša gosta vrhunski slovenski makroekonomist dr. Egon Zakrajšek in predsednik uprave Nove LB Blaž Brodnjak.

V drugi polovici leta načrtujemo še dva webinarja na pomembne teme.

Vse bralke in bralce vabimo, naj se vključijo v klub Podjetna Slovenija, s čimer si lahko pridobijo vrhunske informacije za svoje poslovanje ob pravem času, obenem pa prejmejo tudi vse posnetke webinarjev.

PODJETNA
SLOVENIJA

Več informacij:

milos@podjetnaslovenija.si

PRIMOŽ CENCELJ: »POTREBUJEMO NOVEGA KREKA.«

Foto: Generali Investments

○ EVROPI, KI »ZAMUJA« ZA ZDA

Obveznice so v zadnjega pol leta dosegle tak padec, kot ga v zadnjih stotih letih niso nikoli. Za nami je že turbulentno vreme, prihajajo pa še vroči poletni dnevi. Evropska centralna banka bo jeseni dvigovala obrestne mere. Končno ne bo več negativnih obresti za depozite.

Evropski centralni banki pred epidemijo ni uspelo doseči dvoidstotne inflacije. Tik pred pandemijo je bila »zamuda« pri inflaciji že 8,5 do 9 odstotnih točk. To pomeni, da so bile cene za devet odstotkov prenizke. Za toliko je bila prenizka tudi prodaja podjetij. ECB je še vedno za dve odstotni točki v »zamudi«, zato bo obrestne mere dvigovala šele v drugi polovici leta.

Ta »zamuda« je bila v ZDA samo triodstotna in so jo tudi že nadoknadili. Inflacija se jim je izmuznila, cene pa so že za okoli 10 odstotkov previsoke. Tako morajo skokovito zategovati denarno politiko, da jim cene ne bi ušle izpod nadzora.

○ DOBRI IN SLABI INFLACIJI

Od brexita naprej plujemo iz ene nevihte v drugo. Pred ukrajinsko vojno smo bili po kovidni krizi evforični in smo trošili privarčevano. To je za podjetnike dobra inflacija, ker prodaja raste, marža pa bolj ali manj raste skladno z njo. Zdaj imamo slabo inflacijo na strani ponudbe. Dražijo se energenti, surovine, hrana. Delavci hočejo višje plače. Takšne razmere ne omogočajo rasti prodaje. Včasih so podjetniki lahko srečni, da sploh prodajajo, pa še marža se jim zmanjšuje.

Centralna banka je med kladivom in nakovalom – med dobro in slabo inflacijo. Ne želi si, da bi inflacija ušla izpod nadzora. To pomeni, da bi zaradi pričakovanja vsi že vnaprej avtomatično višali cene, četudi za to ni realne podlage. Zato pripira vrata zastonj denarju, s čimer bo dostop do virov financiranja težji, najem posojil pa dražji. Marsikatero podjetje bo zašlo v poslovne težave.

○ LEPEM STOLPU V FRANKFURTU IN PUTINU

Prihaja nevihta, ki bo pogasila visoko inflacijo. Ta nevihta sliši na ime recesija. Iz ene težave gremo v drugo. Z recesijo prihaja upad povpraševanja, ker gospa v lepem stolpu v Frankfurtu ne more poklicati Vladimirja Putina in ga prositi, naj vrže manj bomb na Ukrajino, ker s tem kvari

njeno enačbo glede cenovne stabilnosti. Zdaj morajo razmere reševati povsem drugi agenti.

Smo v postopku iskanja novih ravnovesij. Vprašanje je, kako bomo med požari, nevihtami in poplavami našli pravo pot, da ostanemo suhi, živi in zdravi.

○ STRAHU PRED HIPERINFLACIJO

Leta 1989 je bila v Sloveniji rekordna inflacija – 1.259-odstotna. Slovenci imamo zato nepremičnine tako dobro zapisane v malih možganih.

Toda hiperinflacije v območju evra ne bo. Mogoče bo čez dva ali tri mesece inflacija dosegla vrh. Centralne banke bodo najprej dvigovale obrestne mere, nato pa bodo hladile inflacijo.

○ KREKU IN DEPOZITIH

Potrebujemo novega Janeza Evangelista Kreka, ki bi pojasnil, da poleg varčevanja v bankah obstajajo tudi druge naložbene oblike. V tem primeru bi lahko Slovenci iz 150-letne zgodovine varčevanja na banki končno prišli v neko novo zgodovinsko epoko.

○ DVEH SUPERTRENDIH

Smo v času dveh supertrendov. Prvi zadeva dosedanjí energetski koncept, ki je mogoče že malce preživet. Vsi smo si zamislili, da bi v prihodnosti uporabljali drugačne, okolju prijaznejše vire energije. Finančna panoga vse bolj vlaga tudi v takšne vire. Ta trend se kljub trenutnemu dogajanju na trgu ne bo ustavil.

Po drugi strani sta nas zdravstvena kriza in ukrajinska vojna malo vrgla iz tirnic. Na trgu se iščejo nova ravnovesja. Leta 2020 je bila cena nafte en dan na borzi negativna, letos pa je že nekaj časa visoko čez sto dolarjev. Smo v obdobju, ko bomo malce pretresli svetovno ekonomijo, človeštvo pa bo nato začelo graditi na njenih novih temeljih.

○ RENTAH NEPREMIČNIN IN OBVEZNIC

Nepremičnine in obveznice so podobna vrsta naložbe. Nepremičnino kupimo s svojim ali izposojenim denarjem, zanjo pa pričakujemo neko rento.

Če je bila v bližnji preteklosti obrestna mera za obveznico negativna, nepremičnina pa je omogočala dvoidstotno rento, je bil to super, netvegan donos. Ko pa slovenska 10-letna obveznica zraste na dva ali 2,4 odstotka, pa je že vprašanje, ali se naložba v nepremičnino še izplača.

○ INVESTICIJSKEM RECEPTU

Sam se držim preprostega algoritma. Ko delniški trg pade za 10 odstotkov, je prvi trenutek za vstop na trg. Drugi je, ko pade za 20 odstotkov, tretji, ko pade za 30 odstotkov, in tako naprej. Vstop na trg je modro časovno postopoma razporediti v obdobju 12 mesecev in se pri tem s kom posvetovati. Ko nasprotno trg začne rasti, je pravilo, da je prvi izstop po 20- do 30-odstotni rasti trga in tako naprej. To je zelo algoritemski pogled brez čustev.

Ta hip je delniški trg v padcu za 20 odstotkov. Čas je že za drugi vstop na delniški trg.

ZMAGOVALCI 2022

Poleg najboljšega podjetnika dr. Jureta Kneza in podjetnice Sabine Sobočan smo letos izbrali še šest panožnih zmagovalcev. Njihove zgodbe so na naslednjih straneh.

Goran Novković

N

a naslednjih straneh je prvič v zgodovini lestvica najboljših 500 malih in srednjih podjetij (MSP), ki so odlično premagala tudi pandemske izzive. To so

podjetja, ki niso preveč zadolžena, hkrati pa so v letu 2022 ustvarila najboljši celoten poslovni rezultat, povečan za amortizacijo in odhodke za obresti (EBITDA).

Letos smo nekoliko spremenili pogoje za uvrstitev na lestvico, ki jo pripravljamo skupaj z našim partnerjem, družbo Dun & Bradstreet Slovenija. Podjetja so morala izpolnjevati štiri od petih naslednjih meril:

- ★ obseg prodaje: od 1 milijona do 40 milijonov evrov
- ★ sredstva: od 2 milijonov do 20 milijonov evrov
- ★ število zaposlenih: od 25 do 250
- ★ donos na kapital: vsaj 10 %

- ★ delež dolga v financiranju: manj kot 70 %

Če so jih dosegla in ustvarila malce manj kot 1,3 milijona evrov EBITDA, so na lestvici prvih 500 podjetij.

NAJ PODJETNIKI 2022

Lestvica je pokazala nekaj zanimivosti o podjetnikih. Najprej dejstvo, da so najboljši še vedno pri vrhu. Dewesoft dr. Jureta Kneza in Varis Sabine Sobočan sta bila pri vrhu tudi lani, to pa prav tako velja za številne druge podjetnike. Med njimi izstopa vitez dela 2020 (takrat je SBC – Klub slovenskih podjetnikov podelil priznanje podjetniku, ki najbolje skrbi za svoje zaposlene), RLS Janeza Novaka.

V vseh treh primerih so izpostavljeni najbolj vidni podjetniki, solastniki. Tu pa so še drugi: Plastoform Šmarjeta, Marovt Group, Pipistrel, Metrel (v bolj razpršeni lasti), Transport Finec, Hyla, Intralighting, Roletarstvo Medle, Gabrijel

Aluminij, Vitanest ... Torej stari znanci pri vrhu lestvice, ki se nanjo redno uvrščajo.

Nekaterih znanih ni več na lestvici. To so podjetja, ki jih je kriza prizadela. A tudi podjetja, ki so prerasla merila malih in srednjih podjetij. Da, v Sloveniji je vse več podjetnikov, katerih podjetja so za našo lestvico naj 500 MSP prevelika. To ni več le podjetje Akrapovič in morda še peščica; nekaj smo jih letos našli po tem, ko smo videli, da jih ni na lestvici.

KDO JE PRERASEL LESTVICO?

Poglejmo hipotetično, kam bi se nekatera takšna podjetja uvrstila, če ne bi presegla kriterijev prodaje, sredstev in/ali števila zaposlenih:

- ★ Bia separations bi bila povsem na vrhu, na prvem mestu, a ajdovsko podjetje ni več klasično podjetniško, ker jo je pred dvema letoma kupil novi nemški lastnik.
- ★ EKWB, lanska zlata gazela in izvoznik leta, bi bil na 23. mestu.
- ★ Podkrižnik bi bil na 35. mestu.
- ★ Prigo bi bil na 60. mestu.

155

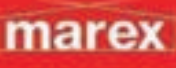
Toliko je industrijskih podjetij na lestvici, kar je največ med vsemi dejavnostmi.

- ★ Aluminium Ketty Emmi, ki je podobno kot Bia separations v tuji lasti, bi bil prav tako med prvimi stotimi, na 93. mestu.

A pozor, to so hipotetične uvrstitve. Če bi namreč spremenili pogoje, bi se še kakšno drugo podjetje znašlo med prvo stotico, medtem ko nekaterih, ki so na aktualni letošnji lestvici, na njej ne bi bilo. Omenjene uvrstitve navajamo zgolj zaradi zanimive primerjave in so zelo približne.

V ČASU DIGITALIZACIJE PREVLADUJE – INDUSTRIJA

Druga zanimivost je, da se slovenska tradicija nadaljuje tudi po pandemiji. Že desetletja je slovensko gospodarstvo poleg nemškega in češkega

-

STROJI ZA OBDELAVO PLOČEVIN

 - avtomatizirano skladiščenje, manipuliranje ter obdelava kolotov
 - industrijsko krivljenje in razrez
-

NAMENSKI STROJI IN LINIJE ZA

 - laserski razrez - prebijanje pločevin neposredno iz kolotov
 - profiliranje
 - obdelovalni centri za pločvino
-

INTEGRIRANA TEHNOLOŠKA OPREMA - INDUSTRIJA 4.0
-

STROKOVNO SVETOVANJE, INŽENIRING, MONTAŽA IN SERVIS
-

NAJEM STROJEV
-

RAVLJENI STROJI

med najbolj industrijskimi v EU. Kljub epidemski digitalizacijski revoluciji je tako še naprej.

To najbrž kaže na dvoje:

- ★ da naša industrija tudi pri malih in srednjih podjetjih dokaj dobro sledi digitalizaciji evropske industrije, ker sicer ne bi bilo toliko industrijskih podjetij tudi na letošnji lestvici, in
- ★ da morda Slovenija res ni najboljša zibelka podjetništva v klasični IT-panogi.

Po čem to sodimo?

Na lestvici je samo 30 od 500 podjetij, ki jih po standardni klasifikaciji lahko uvrstimo v informacijsko tehnologijo ali širše digitalizacijo. Po drugi strani pa je med 500 najboljših MSP letos kar 155 industrijskih podjetij.

Glede na to, da so lani v tej banki v Sloveniji uspeli privabiti samo tri programerje, v Srbiji pa kar 45, na kar je v prejšnji izdaji naše revije opozoril predsednik uprave NLB Blaž Brodnjak, nas lahko skrbi. Tako zaradi pomanjkanja takšnih kadrov v Sloveniji kot zaradi ne prav velikega deleža podjetij iz sfere digitalizacije med najboljšimi MSP.

13

Samo toliko je na lestvici prehranskih podjetij, proizvodnih in trgovskih skupaj.

VELIKO GRADBENIH FIRM, MALO PREHRANSKIH

Na lestvici je tudi veliko podjetij iz dejavnosti gradnje in doma, in sicer več kot 50. Tistih, ki se ukvarjajo s prehrano – enim od žarišč startupov in poslovnih idej, predvsem zaradi prehranskih dodatkov –, je le 13. Trgovskih družb je čez 120, logističnih pa več kot 40.

Več podjetniških zvezd se torej skriva drugje, kot pa bi lahko sodili po medijskih objavah o startupih. Tam so, kjer smo bili Slovenci vedno močni. In kjer so podjetniki znotraj panoge našli svoje specifične niše. Kjer se znotraj niš digitalizirajo in pogosto tudi dobro digitalno promovirajo.

PREIS® SEVNICA

PREIS SEVNICA d. o. o., Savska cesta 23, 8290 Sevnica, Slovenia | office.slovenia@preisgroup.com | www.preisgroup.com

Podjetje PREIS SEVNICA, d. o. o. je bilo ustanovljeno leta 1996 s strani avstrijskega družinskega podjetja Jaegersberger GmbH, ki ima že dolgoletno tradicijo na področju jeklenih konstrukcij in strojegradnje. V tem času je iz manjše delavnice s 64 zaposlenimi zrastle v veliko podjetje, ki zaposluje že več kot 340 delavcev.

Glavni proizvodi so bili in ostajajo velika transformatorska ohišja - kotli ter ohišja za transformatorje za tirna vozila, izdelana skladno z zahtevami nemških železnic.

Smo podjetje z več kot 20-letno tradicijo. Delamo s široko paleto metod in proizvodov na področju varjenih konstrukcij ter pri tem uporabljamo najnaprednejšo tehnologijo. Z nedavnimi vlaganji v posodobitev in širitev proizvodnih kapacitet, smo eden izmed najbolj opremljenih proizvajalcev tovrstnih konstrukcij v Evropi.

ZA SAP NE POTREBUJETE VEČ 1.000.000 EVROV!

Mit, da je SAP sistem primeren le za velika industrijska podjetja, že zdavnaj ne drži več. Prav tako ne drži, da je zanj treba odšteti milijon evrov.

SAP as a Service je najboljša poslovna informatika, za katero podjetje plačuje fiksen mesečni strošek. To pomeni, da ima srednje veliko podjetje storitev SAP v oblaku in zanj ne potrebuje investicije.

Ko se posla ne da več voditi na obrtniški način, lastnik ali direktor potrebuje dober informacijski sistem. Točka v poslovanju podjetja, ko sistem SAP že prinaša koristi, je letno pet milijonov ustvarjenih prihodkov in vsaj 50 zaposlenih. Odločitev za integrirani sistem SAP nikakor ni zgolj finančno merilo, ko so stroški manjši od finančnih koristi. Pri odločitvi za implementacijo sistema SAP so še druge prednosti.

KAJ DOBI PODJETJE, ČE SE ODLOČI ZA SAPaas?

Podjetje dobi celovito storitev, ki vključuje SAP licence, licenčno vzdrževanje, uvedbo rešitve v podjetje, podporo uporabnikom in podatkovni center.

ODLOČITEV ZA SAP

Tri preprosta vprašanja, ki vam olajšajo odločitev za SAP:

★ Ali vodstvo podjetja potrebuje transparentnost, da vidi, kaj se resnično dogaja v podjetju?

★ Ali vodstvo povsem zaupa izmenjavi podatkov med različnimi sistemi, kjer prenos podatkov ni transparenten, ali pa zahteva integriran sistem, kjer ni nevarnosti, da podatki ne bi bili upoštevani?

★ Ali kupci zahtevajo informacijski sistem, ki je v določeni industriji standard?

ZAKAJ SAP?

Ko vodstvo podjetja potrebuje podatke za celostno podporo pri poslovanju, je to točka, ko podjetje potrebuje SAP. Ne zgolj proizvodnja, pomembne so še druge poslovne funkcije, kot so nabava, prodaja, kontroling, računovodstvo, kadri, kakovost, skladiščenje, materialno poslovanje ... SAP omogoča, da se vsak dogodek v podjetju hkrati odrazi na vseh področjih.

KAKŠEN PA JE STROŠEK ZA PODJETJE?

Izkaže se, da je mesečni strošek lahko primerljiv z obstoječim stanjem različnih sistemov.

»Ko se posla ne da več voditi na obrtniški način, lastnik ali direktor potrebuje dober informacijski sistem.« Tako meni **Igor Kavčič**, vodja prodaje SAP rešitev pri Avtenti.

SPECIALIZIRANA EKIPA STROKOVNJAKOV Z IZKUŠNJAMI IN REFERENCAMI

Avtenta ponuja napredne poslovne rešitve, ki so ključne za digitalizacijo poslovanja in podjetjem omogočajo nove poslovne modele in višjo dodano vrednost. Naša ključna produkta sta dva: SAP ERP je namenjen podjetjem, ki se zavedajo, kako pomembna je odlična poslovna informatika in potrebujejo natančne, celovite in zanesljive informacije o poslovanju podjetja. Dokumentni sistem BusinessConnect omogoča podjetjem dostop do vseh njihovih dokumentov od kjerkoli in kadarkoli. Kot hčerinska družba Telekom Slovenije ponujamo svojim strankam celovito paleto storitev, tudi z možnostjo najema v oblaku.

SAP ERP – celovita storitev za fiksen mesečni znesek

SAP licence	FINANCE	KONTROLING	RAČUNOVODSTVO			Podpora in pomoč
	Prodaja	Proizvodnja	Materialno poslovanje	Skladišča	Nabava	
Licenčno vzdrževanje	KAKOVOST			VZDRŽEVANJE		Ves potreben HW - HANA
	KADRI			PLAČE		
Uvedba rešitve	SAP HANA					Backup in fail-over

PODATKOVNI CENTER

POTREBUJETE VEČ INFORMACIJ? ŽELITE POGOVOR O MOŽNOSTIH ZA NAJEM POSLOVNE INFORMATIKE?
KONTAKT:
IGOR.KAVCIC@AVTENTA.SI

PET STVARI, NA KATERE MORATE BITI POZORNI PRI DIGITALIZACIJI POSLOVNIH PROCESOV

Podjetja ob svojem nastanku le redko posegajo po kompleksnih in visoko zmogljivih, celostno integriranih poslovnoinformacijskih sistemih. V svojih začetnih korakih večina podjetij uporablja stroškovno ugodnejše in sistemsko osnovnejše poslovne oz. finančne aplikacije. Ob uspešnem poslovanju in rasti podjetja pa se prej ali slej zgodi, da podjetje obstoječi sistem »preraste«. V tem trenutku se začnejo pogovori o zamenjavi oz. nadgradnji poslovnih aplikacij.

Zamenjava ali nadgradnja osrednje poslovne aplikacije v podjetju zahteva ogromno časa, dela in energije ter zahteva vpletenost širše ekipe. V večini primerov pa gre tudi za večji finančni vložek. Zato je ključno, da se na projekt digitalizacije dobro pripravimo. V podjetju Business Solutions se z implementacijo poslovnoinformacijskih rešitev srečujemo vsak dan, zato smo za vas izbrali nekaj ključnih napotkov, ki vam bodo pomagali, da bo projekt digitalizacije potekal čim bolj gladko.

POMEMBNO JE IZBRATI PRAVEGA IMPLEMENTATORJA

Pri izbiri implementatorja je ključno, da imate v mislih, da ne izbirate zgolj podjetja, ki vam bo namestilo poslovnoinformacijske rešitve, ampak poslovnega partnerja, ki vam bo znal svetovati in vas peljati skozi celoten proces digitalizacije, tako da bo za vas in vaše poslovanje čim bolj optimalno. Pri tem bodite pozorni na reference podjetja, na to, da podjetje poskrbi za celovito implementacijo in da ima močno IT-podporo. Pomembno je tudi, da ima podjetje zadostne kadrovske in infrastrukturne resurse, da vam

lahko zagotovi dobro in hitro podporo tudi ob vaši rasti.

MOČNA INTERNA PROJEKTNJA EKIPA IGRA KLJUČNO VLOGO

Za kakovostno izbiro poslovnoinformacijskega sistema in pozneje tudi za projekt implementacije je treba oblikovati kakovostno in angažirano projektno ekipo. Dobro je, da so v proces vključeni tako tisti, ki imajo v rokah končno odločitev, kot tisti, ki sistem na operativni ravni dnevno najbolj uporabljajo in posamezne procese resnično dobro poznajo. Idealno

je, če je projektni vodja tisti, ki ima pregled nad celotno sliko ter kar se da široko in jasno zazna željene cilje. Tak projektni vodja bo najbolje razumel, v kakšni soodvisnosti so posamezni procesi in kako se reflektirajo po področjih znotraj sistema. Menjava ali nadgradnja poslovnoinformacijskega sistema je dolgotrajen in velikokrat naporen proces, zato je pomembno, da so vsi v podjetju obveščeni o projektu – o ciljih, namenu in časovnici, predvsem pa o tem, kakšne prednosti prinaša za podjetje in njihovo delovno mesto. Tako bodo bolj pozitivno naravnani do projekta in bolj razumevali, ko bo potekala tranzicija.

POSKRIBITE ZA DOBER POPIS POSLOVNIH PROCESOV

V začetni fazi je ključno, da dobro popišete delovne procese, ki bi jih radi pokrili z novim sistemom ali nadgradnjo, in cilje, ki jih želite s tem doseči. Pri tem vam bo pomagal izbran implementator, s katerim boste skupaj določili način, na katerega boste te procese pokrili in opredelili orodja. Ključno vprašanje v tem delu bo, ali aplikacijo prilagoditi vašim poslovnim procesom ali prilagoditi vaše poslovne procese aplikaciji. Pravilnega odgovora ni, vedite pa, da če vam določen delovni proces pomaga uresničevati vašo konkurenčno prednost, je dobro razmisliti o prilagoditvi sistema. Ni pa to vedno prava pot, saj lahko tuje prakse in standardno pokriti procesi v sistemu uvajajo prakse, ki bodo tudi vašemu pod-

jetju pomagale do boljšega in bolj optimalnega poslovanja.

DOBRA ORGANIZACIJA IN JASNA KOMUNIKACIJA STA KLJUČNI

Med implementacijo in testiranjem sistema boste v podjetju začeli spoznavati vse možne funkcionalnosti, in takrat se bodo začele porajati tudi nove ideje in želje, kaj bi od sistema želeli imeti. V tej fazi je ključno, da se začneta voditi dva seznama – prvega s popisom funkcionalnosti, ki so nujno potrebne, in drugega s popisom tistih funkcionalnosti, ki bi jih bilo dobro imeti v prihodnosti. Potem ko boste sistem nekaj časa uporabljali, boste imeli bolj realno sliko nad zmožnostmi in omejitvami sistema in boste lažje presodili, ali so nadgradnje in razširitve sploh potrebne.

Vse razširitve in nadgradnje naj odobri vodja projektov, da boste imeli jasen pregled nad stanjem in stroški projekta in se boste izognili situaciji, ko bi vsak naračal svoje posodobitve.

Med procesom implementacije bodo imeli pomembno vlogo tudi »power userji« ali t. i. ključni uporabniki. To so posamezniki v podjetju, ki dobro obvladajo poslovno aplikacijo za svoje področje in bodo pomagali preostalim članom ekipe pri uporabi aplikacije ter bodo odgovorni za sporočanje dodelav in popravkov implementatorju.

S takšno organizacijo bodo implementacija poslovnoinformacijskega sistema ter njegova nadgradnja

in vzdrževanje potekali precej hitreje in bolj optimalno tako z vidika porabljenih ur kot z vidika stroškov.

IMEJTE DOBRO ZASTAVLJENE CILJE IN JASEN POGLED V PRIHODNOST

Poslovnoinformacijski sistem je orodje, ki je ključno za poslovanje podjetja. Zato je nujno, da se odločite za zanesljiv in preverjen sistem, ki bo v prihajajočih letih rastel in se razvijal skupaj z vami ter vam omogočal širjenje. Pri količini podatkov, ki so danes ključni, je treba zagotoviti en vir, kjer se podatki vnašajo enkratno in konsistentno. Tako se izognemo podvajanju in minimiziramo človeške napake pri vnosih.

Tudi zaradi tega je naša ideja pri Business Solutions ponuditi celostno, napredno in popolnoma integrirano rešitev. Osnoven sistem Dynamics 365 Business Central, tako z namenskimi in vertikalnimi rešitvami, razširjamo na kadrovske področje, področje proizvodnje in skladišče, v logistiko, javno-storitveni sektor, prodajo in seveda splet v povezavi z mobilnimi aplikacijami. Pravilna izbira in postavitve celote pa vam resnično daje orodje, ki vam omogoča optimizacijo delovnih procesov, pohitritev dela in ne nazadnje tudi racionalizacijo in minimizacijo stroškov, kar se vam bo čez čas poznalo kot povrnitev vašega vložka v digitalizacijo. Čeprav je ta prihranek nekoliko težje merljiv, obstaja in je konkreten.

Konferenca o digitalizaciji

Powered by **bs** business solutions

Vaš naslednji digitalni korak

Rezerviraj svoje mesto
www.bstalks.eu

Dewesoft, 1. na lestvici najboljših MSP in 1. na lestvici najboljših MSP v dejavnosti IT in digitalizacije.

Trboveljski Dewesoft razvija in izdeluje vsestranske sisteme za zajem podatkov, ki so preprosti za uporabo – vrhunsko orodje za testne inženirje.

»VSI SMO SOLASTNIKI IN KREATORJI USODE PODJETJA.«

Dr. Jure Knez, Dewesoft

POSEL:

★ Najboljši posel 2020/21

Kot najboljši posel bi izpostavil velik projekt za opremo za meritve vibracij 140 vetrnih elektrarn na morju. Posel ni bil največji v tem času, je bil pa v celoti opravljen na daljavo. Od prvega stika do podpisa pogodbe in nato pošiljanja ter instalacije opreme nihče od naših prodajnikov ali inženirjev ni bil fizično pri stranki. To se mi zdi neverjeten korak v primerjavi s poslovanjem v preteklih letih, ko je bilo za vsak večji posel treba potovati z letalom.

★ Najboljša podjetniška odločitev doslej

Najboljši korak je zagotovo vzpostavitev lastne prodajne mreže v vseh večjih državah sveta. To nam pomeni samostojnost, saj praktično 24 ur na dan nekdo na svetu ponuja strankam našo merilno opremo. Slovenija ima ogromno podjetij

z visoko tehnologijo, zdaj pa se moramo naučiti to tehnologijo tudi dobro prodati.

★ Največja napaka doslej v karieri

V zgodovini smo izgubili kar nekaj poslovnih priložnosti. Največji izgubljen posel je bil vreden 20 milijonov ameriških dolarjev. Pozitivno pa je, da smo se iz tega nekaj naučili in dobili močnejšo osnovo za nadaljnji razvoj podjetja. Vsaka šola nekaj stane. Nekatere so zelo drage.

★ Kako si vaše podjetje predstavljate leta 2030?

Do leta 2030 bo Dewesoft utrdil svoje mesto med tremi vodilnimi podjetji na področju merilne tehnike na svetu. Še bolj pa se mi zdi pomembno, da v Zasavju in Sloveniji še naprej gradimo kulturo sodelovanja in si pomagamo priti do skupnega cilja – višanja dodane vrednosti. Projekt Mesto

Akrobatov, kjer je na enem mestu združeno vrhunsko znanje in oprema ter je odprto za nove ideje, je pomemben korak na tej poti.

★ **Zakaj se ljudje želijo zaposliti pri vas?**

Pri nas nimamo zaposlenih, delavcev in delodajalcev. Vsi smo solastniki in kreatorji usode podjetja. Sistem nagrajevanja in solastništva je tisto, kar Dewesoft loči od večine podjetij. V teh težkih časih se je izkazal za izjemno pomemben člen v mozaiku uspešnosti podjetja.

SLOVENIJA:

★ **Kako si Slovenijo predstavljate leta 2030?**

Kaj bo v primerjavi z danes najbolj drugače?

Preživeli bomo vsaj še eno gospodarsko krizo, ki bo po mojem mnenju precej globoka. Vsaka kriza pa je tudi priložnost. V prihodnjih letih moramo biti zato še toliko bolj agilni in učinkoviti.

★ **3 prednostni ukrepi, ki bi jih Slovenija morala izpeljati, da bi začela loviti najbolj razvite**

a. Fleksibilni trg dela in obdavčitev dela sta zagotovo ena izmed najbolj perečih težav, s katerimi se srečujemo podjetniki.

b. Učinkovita digitalizirana javna uprava s hitrimi postopki bo podjetnikom omogočila, da lahko odgovorijo na hitro spreminjajoči se svet priložnosti.

c. Globoko tudi verjamem, da sistemi solastništva sodelavcev v podjetjih dajejo prednost podjetjem, ki takšne sisteme uveljavijo. Zakonodaja trenutno še ni na ravni, da bi bilo to preprosto.

Na splošno pa je treba podjetništvo in podjetnost prikazovati v pozitivni in realni luči, saj je to temelj uspeha vsake družbe.

**VZOR: PETER FLORJANČIČ
NAJ PODJETNICA: EMA POGAČAR**

★ **3 napake, za katere se najbolj bojite, da jih bo Slovenija naredila**

a. Bojim se, da bomo začeli zaostajati za soslednjimi državami. Hrvaška in Srbija sta veliko bolj agresivni pri sledenju sodobnim trendom upravljanja držav.

b. Preveč nas je strah sprememb, ki so nujne za to, da bi bili dolgoročno uspešni.

c. Preveč nas še bremeni preteklost.

VEČ KOT UČENJE. UČENJE ZA ŽIVLJENJE – ERUDIO INTERNATIONAL SCHOOL

ERUDIO International School (EIS) je del ERUDIO poslovne skupine, ki je bila ustanovljena leta 1993. Vsi njeni člani so predani uvajanju inovativnih učnih metod, da dijakom zagotovijo čim bolj kakovostno izobraževanje.

V isokokakovostni, motivirani pedagogi imajo osebni pristop do svojih dijakov in to je tisto, kar ERUDIO International School loči od drugih podobnih šol in kar pomaga ERUDIO dijakom na poti do osebnega in kasneje poklicnega uspeha.

ZAPOSLENI ZAGOTAVLJAJO PODPORO IN PROSTOR ZA RAST

ERUDIO International School ponuja prijazno in spoštljivo okolje, kjer dijaki lahko razkrijejo vse svoje talente in sposobnosti, prevzemajo odgovornost za svoja dejanja in rastejo kot posamezniki, dijaki, otroci, sošolci in člani ekipe. Predani zaposleni na šoli spodbujajo dijake, da odprejo svoje misli, pokažejo znanje in postanejo misleci, ki se ne bojijo tvegati, jim je mar za okolico in znajo komunicirati na pravičen, pošten in refleksiven način.

PRIJETNO OKOLJE, KI SPODBUJA VISOKE AKADEMSKE DOSEŽKE

ERUDIO International School vzgaja vse dijake do najvišje ravni akademskih

dosežkov, s čimer jim omogoči, da dosežejo in razširijo svoje potenciale in jih pripravi, da postanejo produktivni, odgovorni, etični, ustvarjalni in sočutni člani družbe.

Šola združuje mladostnike, ki prihajajo iz različnih kultur, okolij in vrednot, ki se spoštujejo in imajo enake možnosti za uspeh. Ob tem v šoli ustvarjajo toplo, udobno in prijetno okolje, v katerem se učenci počutijo varne, proces poučevanja in učenja pa se po najboljših močeh trudijo vpeljati tudi v vsakdanje življenje.

★ **Katera je najboljša podjetnica v Sloveniji? Zakaj?**

Če bi moral izpostaviti eno, bi se odločil za Emo Pogar. Iz varnega okolja v javni upravi se je podala na podjetniško pot. Ustanovila je podjetje Conditus, ki ga vodi in ki na leto izdelava več kot dva milijona kremnih rezin. Kljub naporom podjetništva je ohranila toplino in pozitivno žensko energijo, ki je zelo pomembna tako v poslu kot v zasebnem življenju.

★ **Kaj vam pomenijo zaposleni?**

Na spletni strani imamo pod sliko zaposlenih napisano: »Dewesoft smo ljudje.« To pove dovolj, kajne?

★ **Kje oziroma kdaj se najbolje regenerirate?**

V hribih. Hribi mi dajejo širino in pogled na dnevno dogajanje od daleč, kar je dostikrat težko.

Gora ti daje občutek večnosti, mogočnosti. S tem se ti odpre nov pogled na svet. Težave, ki se ti v dolini zdijo nepremagljive, z vrha gora dobijo nekakšno meglico in majhnost. Ko stopiš iz svoje cone udobja in občutiš zmagooslavje ob vstopu na vrh gore, izzivi ostanejo nekje tam daleč v dolini, komaj opazni in skoraj nevidni.

★ **Ste lovec ali nabiralec?**

Vsekakor lovec. Utečene poti me ne zanimajo. V trgovini pa ne gre brez nakupovalnega listka.

SLOVENIJA IMA VELIKO PODJETIJ Z VISOKO TEHNOLOGIJO. NAUČITI PA SE MORAMO TO TEHNOLOGIJO TUDI DOBRO PRODATI.

ZASEBNO:

★ **Kdo je vaš največji vzor na svetu? Zakaj?**

Peter Florjančič. Ta je pa znal živeti ... Spomni me, da ni dovolj le delati, ampak tudi živeti. Imel je prebojne ideje, vrhunske inovacije pa je znal res dobro prodati in iz tega ustvariti lepo življenje.

★ **Kaj je vaš najbolj priljubljen hobi?**

Plezanje ferat. Vertikale napnejo vsako mišico v telesu, da me potem po nekaj letih zaposleni iz tujine vpraša: »Jure, you've been working out?« (Ja, se pozna, dolga leta golega programiranja so se poznala pri fizični kondiciji. Zdaj pa si vzamem čas zase. Zdravje, kondicija in dobro počutje so v poslu izrednega pomena.

* Jure, si telovadil? (prevod)

POSLALI SO JIH V VESOLJE

Ruska matematika, slovenska tehnologija. Nekoč je na sejmu v Rusiji k nam pristopil neznan bradat možki in povedal, da so se odločili za nakup petih instrumentov. Na vprašanje: »Super, za kaj jih boste pa uporabljali?« je odgovoril: »Poslali jih bomo na Mednarodno vesoljsko postajo.« Izvedeli smo, da dela za rusko vesoljsko agencijo. »Hm, instrumenti nimajo testov za uporabo v vesolju,« povemo. On pa se samo prešerno nasmehne: »Don't worry, Jure, it will work.« * Zanimivi so ti Rusi ... Seveda so opravili vse potrebne teste. Predvsem radiacijski testi so bili za nas nekaj novega. Z manjšimi modifikacijami so instrument uspešno poslali v vesolje, kjer meri udarce mikrodelcev v vesoljsko postajo in lokalizira ter oceni jakost udarca.

Ruska matematika, slovenska tehnologija.

* Ne skrbi, Jure, saj bo delovalo. (prevod)

OBLIKUJEMO STANDARDE

POVSEM NOVA TRAJNOSTNA POWERLINE GENERACIJA

Izjemna OKRETNOST

Izboljšana produktivnost in maksimalna učinkovitost zahvaljujoč optimalni uporabi prostora

Maksimalna VARNOST

Manj izpadov in najboljša zaščita vaših zaposlenih

Neprimerljiva TRAJNOST

Izberite drzno z domnevno najbolj trajnostnimi industrijskimi vozili

UDOBJE na najvišji ravni

Delovno mesto, ki bo všeč vašim zaposlenim

Partner za inteligentno varnost

Svetujemo

Za zanesljivo varnost samo oprema ni dovolj. Zato vam na podlagi več kot dvajsetletnih izkušenj na področju sistemov tehničnega varovanja objektov svetujemo najboljše možne rešitve glede na vaše potrebe in razpoložljiva sredstva.

Načrtujemo

Načrtovanje skrajša čas planiranja in izvedbe ter odpravi tveganja glede časovnih rokov in razpoložljivih sredstev projekta. Zato za sisteme tehničnega varovanja izdelamo vso potrebno dokumentacijo, od idejne zasnove in izvedbenih projektov do projektov izvedenih del.

Izvajamo

Sisteme tehničnega varovanja objektov izvajamo z lastnimi redno zaposlenimi strokovnjaki, ki imajo predpisane zakonske licence, strokovne certifikate ter ustrezno znanje in izkušnje.

Usposabljam

Za učinkovito izkoriščenost varnostnih naprav je pomembna tudi pravilna uporaba. Za upravljanje usposobimo vaše zaposlene ali zunanje partnerje, kot so varnostne ali gasilske službe, v primeru vprašanj ali težav pa vam je vedno na voljo tudi naša servisna služba.

Servisiramo in vzdržujemo

Stalna servisna služba vam zagotavlja odziv in odpravo napak pri delovanju varnostnih naprav v najkrajšem možnem času. Brezhibno delovanje sistemov tehničnega varovanja pa zagotavljamo z rednim vzdrževanjem.

(a)koda+

Varis, 7. na lestvici najboljših MSP in 1. na lestvici najboljših MSP v dejavnostih gradnje in doma.

Varis Lendava se uvršča med najboljše proizvajalce gotovih kopalnic v Evropi.

»LETA 2030 SE VIDIMO KOT EVROPSKA MULTINACIONALKA.«

Sabina Sobočan, Varis Lendava

POSEL:

★ Najboljši posel 2020/21

Prizadevanja so se izkazala v rezultatih: prodali smo 3.088 gotovih kopalnic in izvedli 20 projektov. V tem času smo uresničevali največji posel, vreden 5,5 milijona evrov, a hkrati uspešno podpisali številne nove pogodbe za opremo študentskih domov, stanovanjskih objektov in domov za ostarele.

★ Najboljša podjetniška odločitev doslej v karieri

Mednje štejem odločitev, da od očeta prevzamem vodenje podjetja Varis Lendava. Podjetje je v šestih letih dinamično raslo in občutno povečalo dodano vrednost: za leto 2021 ta znaša 64.784 evrov na zaposlenega.

★ Največja napaka doslej v karieri

Nikoli ne razmišljam o napakah, temveč o odločitvah, situacijah, iz katerih se lahko kaj naučim. Zavedam se tveganj, ki so v podjetništvu stalnica, in se odločam maksimalno odgovorno: dovolj drzno, da lahko rastemo, a odgovorno in trajnostno do podjetja, zaposlenih in lastnikov.

★ Kako si vaše podjetje predstavljate leta 2030?

Vidimo se kot evropska multinacionalka: vodilni evropski proizvajalec gotovih kopalnic za vse vrste uporabnikov. Varis leta 2030 ostaja inovativen: uresničuje in presega pričakovanja ter rešuje izzive pri projektiranju, izgradnji, obnovi in rekonstrukciji kopalnic. Blagovna znamka Varis bo sinonim za kakovost in soustvarjalca prihodnosti modularne gradnje. Tudi leta 2030 nas bo poganjala vizija rasti.

★ **Kaj bi počeli, če bi se vnovič odločili biti podjetnica in pri tem startali iz nič?**

Ker sem po izobrazbi revizorka in sem si prve delovne izkušnje pridobila na tem področju, bi se morda odločila za tovrsten strokovni razvoj. Povsem mogoče je, da bi me pot vodila v vodstveni poklic.

SLOVENIJA:

★ **Kako si Slovenijo predstavljate leta 2030? Kaj bo v primerjavi z danes najbolj drugače?**

Slovenija bo ob pomoči ambasadov gospodarstva, med katerimi je tudi Varis Lendava, žvela slogan Green. Creative. Smart*. Okrepilo se bo zavedanje, da smo dežela vrhunskih inženirjev, odličnih podjetnikov, inovatorjev in pionirjev ter bomo tudi s tem dosegali višjo dodano vrednost. Še bolj enakovredno se bomo kosali s tekmeči iz večjih držav.

* Zeleno. Ustvarjalno. Pametno.

★ **3 prednostni ukrepi, ki bi jih Slovenija morala izpeljati, da bi začela loviti najbolj razvite?**

Ravno v teh dneh smo dobili priporočila OECD za Slovenijo in ta se samo ponavljajo, iz leta v leto, kot v filmu Neskončen dan (Groundhog Day).

- Nujna je večja fleksibilnost delovnopravne zakonodaje.
- Prilagajanje izobraževanja, saj nam notorično primanjkuje tehniških kadrov.
- Opozorila bi tudi na pomen stabilnega in predvidljivega okolja ter hkrati poenostavljenega zakonodajnega okolja za podjetja.

★ **3 napake, za katere se najbolj bojite, da jih bo Slovenija naredila?**

Potencialne tri napake bom strnila v eno: velik davek bodo plačevale tudi generacije za nami, če ne bomo dovolj hitro razumeli vloge podjetništva in podjetnosti za rast gospodarstva in družbe.

★ **Kaj vam pomenijo zaposleni?**

Človeški kapital je kapital v najbolj dobesednem pomenu besede. Brez znanja, izkušenj in zavzetosti zaposlenih ni podjetja; ni izdelkov, storitev in rešitev, ki ustvarjajo naše prihodke. Brez ljudi ni rasti.

ZASEBNO:

Kdo je vaš največji vzor na svetu? Zakaj?

Moj vzornik je vsak, ki stopi iz povprečja in gre pogumno naprej po poti do cilja, ki si ga je zastavil, ne glede na ovire. Spoštujem pogumne, vztrajne, predane in pristne ljudi.

★ **Kaj je vaš najbolj priljubljen hobi?**

Potovanja in ples.

VZORNIK:

VSAK, KI STOPI IZ POVPREČJA.

★ **Kje oziroma kdaj se najbolje regenerirate?**

Na morju ob plaži ali na potovanju ob raziskovanju novih tradicij in kulture. Obožujem sonce in morje.

★ **Ste lovka ali nabiralka?**

Lovka, saj sem vedno na preži za novimi zadevami.

★ **Ali vam je kdaj žal, da toliko življenja posvetite podjetništvu?**

Ne, ker me podjetništvo bogati. Zavedam se, da uspeh ni stvar sreče. Je trdo delo, vztrajnost, učenje, žrtvovanje in ljubezen do tega, kar počneš.

O ŠEJKOVI KOPALNICI

Ko sem se decembra udeležila Expa v Dubaju v okviru delegacije Združenja Manager, smo si ogledali tudi opero. Kamorkoli grem, pogledam, kakšne kopalnice oziroma sanitarije imajo. Tudi tu sem jih želela videti, še posebej ker so bile narejene za šejka. Te priložnosti nisem smela izpustiti. Ampak gospod mi je rekel, da šejkovih sanitarij ni mogoče videti, saj vanje nima vstopa nihče razen šejka in njegove družine.

Nisem se pustila; gnjavila sem ga tako dolgo, dokler ni popustil. Ko sem končno lahko vstopila vanje, tam ni bilo luči. Rekel je, da je ne sme vklopiti, vendar se nisem dala in vklopila sem svetilko na telefonu. Pričakovala sem najsodobnejšo, bogato opremo. Sprva sem mislila, da me zafrkava in da to ni šejkova kopalnica, saj ni bila nič posebnega.

Ponovno sem ga prosila, ali mi lahko pokaže šejkove sanitarije. Peljal me je na drugi konec opere in mi razkazal še ene – in te so bile res veličastne. To je bilo tisto pravo. A vodnik se je nasmejal in rekel: »Te pa lahko uporabite tudi vi, saj so namenjene vsem obiskovalcem. Razen šejku in njegovi družini!«

TOP 500 MSP

	Podjetje	EBITDA (v mio €)
1.	DEWESOFT	14,209
2.	TRIGLAV SKLADI	11,451
3.	RLS	11,447
4.	H-BIT	11,157
5.	NLB SKLADI	10,928
6.	SAPIENTIA	10,015
7.	VARIS LENDAVALA	8,491
8.	COCA-COLA HBC SLOVENIJA	7,151
9.	PLASTOFORM ŠMARJETA	7,071
10.	MAROVIT GROUP	6,994
11.	FIBRAN	6,519
12.	PIPISTREL	6,236
13.	PP - AGRO	6,211
14.	METREL	6,193
15.	TRANSPORT FINEC	5,932
16.	HYLA	5,930
17.	MAKSIM	5,898
18.	ELAPHE	5,650
19.	ADRIA TRANSPORT	5,631
20.	ŠPORTNA LOTERIJA	5,587
21.	ROJS, PELJHAN, PRELESNIK & PARTNERJI	5,510
22.	ITX S	5,454
23.	HS PLUS	5,419
24.	INTRA LIGHTING	5,296
25.	ROLETARSTVO MEDLE	5,262
26.	GABRIJEL ALUMINIUM	5,181
27.	VITANEST	5,180
28.	KRONOTERM	5,165
29.	TURVAC	5,116
30.	TEM ČATEŽ	5,115
31.	ALPOD	5,066
32.	SELMAR	5,057
33.	METRONIK	5,027
34.	TEHNOS	4,965
35.	XLAB	4,940
36.	IMP PUMPS	4,927
37.	GENERALI INVESTMENTS	4,880
38.	GENERAL LOGISTICS SYSTEMS	4,849
39.	PLASTOFORM BLANCA	4,837
40.	NIL	4,769
41.	URSA SLOVENIJA	4,741
42.	OPLAST	4,715
43.	SAVA INFOND	4,686
44.	DATALAB	4,620
45.	T.L.SIRK	4,597
46.	MEBOR	4,543
47.	KOMTEKS	4,426
48.	EHO	4,412
49.	DELTA TEAM	4,400
50.	FIRŠT	4,355
51.	NETS CEE	4,294
52.	SOLIS TIMBER	4,268
53.	TOBAČNA LJUBLJANA	4,184

	Podjetje	EBITDA (v mio €)
54.	WILLY STADLER	4,111
55.	ORODJA ERHART	4,106
56.	ALCU	4,075
57.	ZVD	4,064
58.	NIVO EKO	3,991
59.	PFEIFER	3,982
60.	BELINKA PERKEMIJA	3,858
61.	SC KOMPOZITI	3,853
62.	MARCHIOL	3,848
63.	TOSLA	3,845
64.	SOLINAIR	3,844
65.	AREX	3,818
66.	DIGITALNA SLIKOVNA DIAGNOSTIKA	3,812
67.	KOLEKTOR ASCOM	3,802
68.	GLOBAL SISTEM	3,797
69.	SOVITA	3,794
70.	SELTRON	3,691
71.	SYSTEMAIR	3,689
72.	ADRIA LAB	3,600
73.	AVTOTEHNA VIS	3,564
74.	EUROPLAKAT	3,540
75.	ELPRO KRIŽNIČ	3,512
76.	MAVI	3,507
77.	HERMI	3,495
78.	TRADEWAYS	3,493
79.	FLUIDMASTER	3,481
80.	MEDILAB LJUBLJANA	3,475
81.	C AUTOMOBIL IMPORT	3,467
82.	VOC EKOLOGIJA	3,439
83.	PAPIROTI	3,407
84.	ATOTECH SLOVENIJA	3,385
85.	MEDIS INTAGO	3,356
86.	VRC	3,346
87.	DOKA SLOVENIJA OPAŽNA TEHNOLOGIJA	3,321
88.	AKERS VALJI RAVNE	3,295
89.	UNICORE	3,293
90.	LIP BOHINJ	3,265
91.	STATUS METLIKA	3,259
92.	ROLTEK	3,181
93.	PETRIČ	3,155
94.	LESOPRODUKT	3,151
95.	JUNGHEINRICH	3,140
96.	SF1 CLIPS	3,131
97.	VASCO	3,124
98.	VERUDELA	3,122
99.	KO-SI	3,107
100.	CABLEX PLASTIK	3,103
101.	CLEANRAD	3,093
102.	MERCIS	3,071
103.	LOGO SKUPINA	3,053
104.	BELEKTRON EKOTRADING	3,026
105.	PLOJ	3,002

Podjetje	EBITDA (v mio €)
106. SOLCHEM	2,997
107. MDT & T	2,970
108. MIKRO+POLO	2,941
109. TINEX	2,918
110. HUPPENKOTHEN	2,918
111. BIOSPECTRA	2,908
112. LIP BLED	2,901
113. EUROTEK	2,879
114. TAB-IPM	2,826
115. UNIFOREST	2,825
116. ŠUŠTAR TRANS	2,823
117. OBNOVA, LJUBLJANA	2,803
118. ORODJARSTVO KNIFIC	2,799
119. TRANSPAK	2,793
120. AVANTPACK	2,790
121. SPORTSDIRECT.COM SLVN	2,774
122. LIV SYSTEMS	2,770
123. INSTRUMENTATION TECHNOLOGIES	2,766
124. MI ELEKTRONIKA	2,755
125. CVS MOBILE	2,745
126. LANEL INVEST	2,734
127. MAREX	2,727

Podjetje	EBITDA (v mio €)
128. GB LEASING	2,713
129. HIDROTEHNIK	2,696
130. ADRIA KOMBI	2,688
131. MOS SERVIS	2,681
132. TRAIG	2,659
133. SAM DOMŽALE	2,652
134. DORSSSEN IMS	2,650
135. I.H.S.	2,634
136. ENERGETIKA - ŽJ	2,627
137. RIEDL CNC	2,622
138. GORENJE GTI	2,613
139. IMP PROMONT	2,608
140. IPROS	2,599
141. EUROTON	2,593
142. M SORA	2,585
143. MINERALKA	2,572
144. HT1	2,564
145. NEFRODIAL	2,552
146. HYPEX	2,548
147. KALCER	2,545
148. MEDICAL FABJAN	2,541
149. MARMOR HOTAVLJE	2,537
150. DHL GLOBAL FORWARDING	2,534

PLOČEVINE

Nudimo širok program pločevin za arhitekturno oblikovanje in industrijo - pocinkana, aluminijasta, barvana, bakrena, nerjavna in ostala pločevina v kolutih in ploščah.

marex

STREŠNI IN FASADNI SISTEMI

Smo specializiran ponudnik strešnih in fasadnih sistemov ter zastopnik vrhunskih blagovnih znamk VESTIS, PREFA, RHEINZINK, RIMEX, MAREX DEKOR, ROMA in ostali.

Podjetje	EBITDA (v mio €)
151. ECM PARTNERJI	2,506
152. VG5	2,504
153. OKK	2,494
154. PROJEKT NOVA GORICA	2,488
155. EPPS	2,486
156. PARADAJZ	2,473
157. PLANETA	2,460
158. ADVANCE SOLUTIONS	2,459
159. LUNOS	2,454
160. FRATAR	2,453
161. WIENERBERGER	2,442
162. BAKRA	2,421
163. UNICHEM	2,419
164. STRIP'S	2,414
165. KONICA MINOLTA SLOVENIJA	2,413
166. IXTLAN TEAM	2,411
167. OPEKA	2,402
168. WINOA ABRASIV MUTA	2,383
169. PLUME DESIGN	2,372
170. MEDICROSS	2,370
171. WALSTEAD LEYKAM TISKARNA	2,368
172. ECOLAB	2,361
173. ARMATURE	2,357
174. ZNASS	2,356
175. PETRANS	2,348
176. APLAST	2,346
177. MEDILINE	2,341
178. EMPOR	2,335
179. JAKŠA	2,331
180. MAKRO 5 GRADNJE	2,330
181. TRIVAL ANTENE	2,318
182. ŠPEDICIJA GOJA	2,315
183. ZRNO	2,306
184. ZOBOZDRAVSTVO DIAMANT	2,293
185. PETROL GEO	2,288
186. POVŠE METAL	2,284
187. PROMIT BENZ	2,278
188. SAOP	2,268
189. J.U.A. FRISCHEIS	2,264
190. VITEK	2,261
191. LABELPROFI	2,253
192. SMF MEDIA	2,253
193. SILKEM TRADING	2,228
194. JADEK & PENSA.	2,215
195. FILO	2,206
196. ETERNIT SLOVENIJA	2,206
197. M&M INTERCOM	2,195
198. JAMNIK	2,189
199. ABC NET	2,174
200. TO-MA PALETE	2,172
201. ISYSTEM	2,165
202. PETEK TRANSPORT	2,160
203. ROTIS	2,150
204. AURENIS	2,127
205. DONIT TESNIT	2,126
206. FREUDENBERG	2,123
207. CETIS FLEX	2,120

Podjetje	EBITDA (v mio €)
208. USPEH	2,118
209. TERA	2,118
210. SKI & SEA	2,117
211. GOSTOL-GOPAN	2,117
212. TPV PRIKOLICE	2,108
213. MAGNETI LJUBLJANA	2,105
214. SIEMENS	2,087
215. SALUTEM INT.	2,085
216. RTC ŽIČNICE, KRANJSKA GORA	2,083
217. MICROSOFT LJUBLJANA	2,076
218. INTECTIV	2,075
219. NERINVEST	2,068
220. ROSENBAUER	2,063
221. THOMY F.E.	2,061
222. PS LOGISTIKA	2,056
223. EUROMARKT	2,053
224. RZ PELLETS	2,050
225. HYUNDAI AVTO TRADE	2,046
226. MA-TISK	2,045
227. DRAVA GP	2,027
228. RIKO HIŠE	2,022
229. ABB	2,022
230. VETO	2,020
231. FRIŠKO	2,019
232. ANTON BLAJ	2,014
233. MAROLT BETON	2,012
234. SLEMENŠEK	2,011
235. EPEU	2,010
236. RP INVESTICIJE	2,002
237. MALALAN	2,000
238. DELIKOMAT	1,997
239. AGROLIT	1,988
240. CASINO PORTOROŽ	1,988
241. RESEDA	1,985
242. ARCONT IP	1,977
243. BOLTON ADRIATIC	1,965
244. TEHIMPEX	1,955
245. SHINE BROWN	1,951
246. ZEOS	1,941
247. ECHO INSTRUMENTS	1,938
248. FUTURISTICA	1,931
249. PHARMALINEA	1,930
250. IAK	1,927
251. ABC MAZIVA	1,922
252. SALONIT ANHOVO, KAMNOLOMI	1,918
253. ACTUAL I.T.	1,915
254. DRAGON MARITIME	1,912
255. STILLMARK	1,909
256. METAMED	1,908
257. OMAPLAST	1,897
258. OMAHEN-TRANSPORT	1,894
259. KO-TRANS	1,893
260. SICO	1,891
261. INCREMENTUM	1,882
262. EKO OLJE	1,882
263. POLJE BUČE	1,877
264. INFONET MEDIA	1,876

Podjetje	EBITDA (v mio €)
265. TRO	1,875
266. MIK	1,866
267. INTEC MKD	1,864
268. TPJ JESENICE	1,861
269. TDR LEGURE	1,854
270. MESARSTVO OBLAK	1,851
271. AKTIVA ČIŠČENJE	1,849
272. BRUS	1,842
273. XELLA POROBETON SI	1,840
274. EVENTUS, NOVO MESTO	1,840
275. MIBRA	1,838
276. LENIS	1,827
277. ISKRA MEDICAL	1,827
278. ETREL	1,822
279. VALENS INT.	1,821
280. TISKARNA JESENEK	1,818
281. ANDREJC	1,815
282. ŠPAN	1,814
283. RTC KRVAVEC	1,808
284. PREIS SEVNICA	1,808
285. KEMOMED	1,807
286. OMEGA LJUBLJANA	1,802

Podjetje	EBITDA (v mio €)
287. ESTETIKA FABJAN	1,802
288. SIEMENS HEALTHCARE	1,798
289. ZEBRA BI	1,796
290. SLOMETAL	1,793
291. ASPN	1,782
292. FORBIZ	1,778
293. EUROBOX	1,776
294. VIIG	1,776
295. TURNA	1,776
296. ALIUS	1,774
297. MB GRIP	1,773
298. DNEVNIK	1,762
299. ZZI	1,760
300. SEČNIK TRANSPORT	1,754
301. SIMBIO	1,750
302. RONDAL	1,748
303. HULIOT	1,747
304. KAASS - PREVOZI	1,736
305. ROTO GROUP	1,734
306. STROJEGRADNJA HORVAT	1,733
307. PRO-GEM	1,732
308. ŠELIH & PARTNERJI	1,731

VSE, KAR POTREBUJE PODJETNIK ZA DOBER ZAČETEK

Dobra in uspešna podjetja so temelj gospodarstva ne glede na razmere, za uspeh in robustnost tudi v težkih časih pa potrebujejo spretno in usposobljene vodje. ERUDIO visokošolsko središče na te potrebe odgovarja s programom Podjetništvo in mednarodno poslovanje, ki izobražuje prihodnje in obstoječe podjetnike.

OPLEMENITITE SVOJE PODJETNIŠKE IDEJE

Na programu Podjetništvo in mednarodno poslovanje vas naučijo predvsem tistih znanj, ki vam pomagajo izkoristiti naravni potencial in oplemenitijo vaše obstoječe podjetniške ideje. Seznanijo vas s pravili mednarodnega poslovanja, saj sta uspešno podjetje in podjetnik vse bolj odvisna od poslovanja v mednarodnem okolju.

Ne nazadnje pa poskrbijo tudi za to, da se med procesom izobraževanja spoznavate in družite z ostalimi udeleženci in vzpostavljate morebitne poslovne povezave, pri tem pa izrazite svojo individualnost.

PRILAGODLJIV ŠTUDIJ, KI GA VODIJO STROKOVNJAKI

ERUDIO visokošolsko središče ponuja dodiplomski in podiplomski (magistrski) študij Podjetništva in mednarodnega poslovanja, poleg tega pa še dodiplomski študij Trajnostni turizem.

Predavanja vodijo izkušeni strokovnjaki, možno pa se jim je pridružiti tudi med letom kot slušatelj občan. Študij na ERUDIO visokoškolskem središču omogoča tudi možnost opravljanja dela študija v tujini (Erasmus listina), za izredne študente pa pripravijo prilagojen urnik in ponujajo možnost sprotnega opravljanja izpitov.

Z NOVIM ŠTUDIJSKIM LETOM PREHAJAMO V CELOTI NA ONLINE ŠTUDIJ

Ponujata se dva paketa, FLEKSI in PREMIUM. FLEKSI omogoča ogled predavanj preko spleta in dostop do shranjenih posnetkov predavanj s pisanjem izpitov na šoli. PREMIUM poleg spletnih predavanj in shranjenih posnetkov omogoča še opravljanje izpitov preko spleta.

Podjetje	EBITDA (v mio €)
309. LUMAR IG	1,730
310. DELAMARIS	1,729
311. MEGRAS	1,727
312. LVL	1,722
313. AD VITA	1,719
314. DUJARDIN	1,714
315. KOLEKTOR SISTEH	1,712
316. PANVITA AGROMERKUR	1,711
317. NUTRISSIM	1,707
318. ELMA TT	1,703
319. EUREL	1,700
320. OPTOTEK	1,698
321. OBLAK GROUP	1,688
322. LESPATEX	1,686
323. EDIT	1,682
324. OBEN-AUF	1,679
325. SMARTIS	1,676
326. ERTL GLAS STEKLO	1,673
327. KIG	1,669
328. KSB ČRPALKE IN ARMATURE	1,669
329. DVIG VRHNIKA	1,666
330. PANNA PLUS	1,666
331. TOTAL NOVO MESTO	1,662
332. FLORJANČIČ TISK	1,660
333. MEGALES	1,654
334. JAVNA RAZSVETLJAVA	1,652
335. MAPRO	1,646
336. SONAR	1,641
337. ITAS-CAS	1,640
338. VIBA	1,638
339. MAKO	1,634
340. OČESNI KIRURŠKI CENTER DR. PFEIFER	1,632
341. AKRIPOL	1,631
342. BELMONT IM	1,628
343. PETKOVŠEK	1,626
344. AKTIVA SKUPINA	1,626
345. BENKO-TEHNA	1,618
346. GATIS	1,613
347. SMM	1,607
348. CEMENTNI IZDELKI GOREC	1,598
349. GORENJE GOSTINSTVO	1,596
350. GROMED	1,596
351. RAZVANJE	1,593
352. PAYTEN	1,593
353. AGROMEHANIKA	1,587
354. HYGAL	1,582
355. OE-EKO	1,582
356. ALBOMAY	1,579
357. TERME TOPOLŠICA	1,579
358. PNEUMATIC B&F	1,578
359. KAMBIČ	1,567
360. IGLU ŠPORT	1,567
361. TPS IMP	1,564
362. SCHÄFERROLLS	1,548
363. A KODA PLUS	1,547
364. AVTONET	1,546

Podjetje	EBITDA (v mio €)
365. SVILANIT SVILA	1,546
366. DETA & CO.	1,542
367. S. OLIVER S L O	1,542
368. KOGRAD IGEM	1,542
369. EXOTERM-IT	1,536
370. DELOITTE REVIZIJA	1,534
371. POLIDENT	1,534
372. IGRALNI SALON KARNEVAL	1,533
373. MITOL	1,532
374. HABERKORN	1,530
375. MB - NAKLO	1,523
376. FERSPED	1,518
377. PEKRA	1,518
378. SWARCO LEA	1,518
379. PARKELJ	1,517
380. BETONARNA SAVA	1,517
381. ŽALE	1,513
382. RAKAN	1,512
383. KONUM	1,509
384. MARG	1,504
385. EMRAX	1,503
386. NORKA GT	1,502
387. ALU KONIG STAHL	1,499
388. CODEX	1,498
389. AGM STAREŠINIČ	1,497
390. CDE	1,497
391. MELAVC	1,496
392. KOMUNALNE GRADNJE	1,495
393. OMICRON DOMŽALE	1,495
394. BUSINESS SOLUTIONS	1,490
395. BLUEOCEAN	1,489
396. GIBON	1,485
397. BETTER	1,478
398. TRANSPORT FRANGEŽ	1,477
399. FARMEDICA	1,476
400. BLAŽIČ	1,475
401. KUM-PLAST	1,473
402. TROL	1,467
403. TERMOTEHNIKA	1,463
404. ESOL	1,462
405. COOKINOX	1,461
406. ZELINKA	1,461
407. URNI	1,460
408. MATTEOS	1,459
409. TAPRO	1,452
410. KOVINSKI IZDELKI HRAS	1,451
411. NIMROD	1,451
412. DAIHEN VARSTROJ	1,450
413. KGL	1,449
414. TKO	1,447
415. BE-TERNA	1,446
416. SAINT-GOBAIN GRADBENI IZDELKI	1,442
417. LOGAR TRADE	1,441
418. AMOMONT	1,440
419. ROTO - PAVLINJEK	1,440
420. MEDIS-M	1,437

Podjetje	EBITDA (v mio €)
421. DOORS	1,436
422. FLEGIS	1,434
423. VIRO	1,432
424. MINERVO	1,432
425. METALNA SENOVO	1,430
426. AGILEDROP	1,430
427. AVTO G	1,430
428. MIX	1,425
429. ELCOM	1,424
430. PULMODATA	1,414
431. SODIMEX	1,408
432. KGŽ	1,406
433. BORGER-GREMO	1,404
434. EUROTRADE1	1,401
435. METALTEC	1,399
436. AMPLEXOR ADRIATIC	1,396
437. FLINT SI	1,395
438. FPM ČERNIGOJ	1,395
439. HALCOM	1,391
440. K-LASER	1,390
441. PLUTAL 2000	1,385
442. HRIB DOBJE PRI PLANINI	1,384
443. MOJSTROVINA	1,382
444. DZS GRAFIK	1,382
445. PAN-JAN	1,380
446. DOM TRADE	1,380
447. STAMPAL SB	1,379
448. T I P 95	1,378
449. HUMADE	1,377
450. RAM 2	1,377
451. ST-CS	1,375
452. AJM OKNA-VRATA-SENČILA	1,372
453. SKALA	1,370
454. KARSIA	1,369
455. T.C. JAKL	1,369
456. BALAVTO	1,366
457. ADRIAING	1,365
458. DUN & BRADSTREET	1,363
459. ZUPO.SI.	1,358
460. TRIK	1,355
461. ALVA	1,355

Podjetje	EBITDA (v mio €)
462. BITSTAMP	1,353
463. INTERTOUR STRAŽA	1,353
464. TISA	1,353
465. POČITEK - UŽITEK	1,350
466. METALKA MEDIA	1,350
467. SAGUARO	1,344
468. TISK ŠEPIC	1,343
469. VAUKAN	1,341
470. MIKROCOP	1,338
471. VISIONIS	1,336
472. HABIT	1,335
473. GEP ŠTALEKAR	1,334
474. REALIS	1,332
475. DELFIN HOTEL ZDUS	1,330
476. DASU	1,329
477. MOBECO	1,328
478. RAM HOLDING	1,327
479. VB-NEPREMIČNINE	1,326
480. FRANKSTAHL	1,323
481. AZ NEPREMIČNINE	1,323
482. EUROSILA	1,322
483. VIGROS	1,320
484. LESNINA MG OPREMA LJUBLJANA	1,319
485. MOBITEX	1,316
486. NCHAIN	1,314
487. AVTOSERVIS KOPER	1,313
488. DOLINŠEK TRANSPORT	1,313
489. SG GUZELJ	1,311
490. POMURSKÉ MLEKARNE	1,310
491. SIEVA	1,308
492. MTC-SL MURSKA SOBOTA	1,307
493. VIRNEK	1,306
494. IMP ARMATURE	1,303
495. ACE METALNA	1,300
496. INO	1,300
497. VIRS	1,300
498. CNC BURICA	1,297
499. GOMLINE	1,295
500. RAFAEL	1,295

Vodilno podjetje v Sloveniji

in širše na področju knjižne proizvodnje, prodaje grafičnih papirjev, lepenke, tiskarskih plošč, barv, lepil, folij in ostalih grafičnih materialov ter prodaje grafične in programske opreme.

T: 01 586 72 00 • E: info@dzs-grafik.si • W: www.dzs-grafik.si

DZS Grafik d.o.o., Ulica Jožeta Jame 12, 1210 Ljubljana - Šentvid

**Metronik, 3. na lestvici
najboljših MSP v dejavnosti IT
in digitalizacije.**

Ljubljanski Metronik je uveljavljen
ponudnik inovativnih rešitev za
avtomatizacijo in digitalizacijo v
industriji, pametnih zgradbah in
infrastrukturnih podjetjih.

»ŽELIMO SI, DA VRHUNSKI STROKOVNJAKI OSTANEJO DOMA.«

Aleksander Temeljotov, Metronik

POSEL:

★ **Največji izziv v 2020/21**

Trenutno je eden naših večjih izzivov pridobitev razvojnih inženirjev in programerjev, saj neprestano razvijamo nove produkte in rešitve na področju informatizacije proizvodnje in industrije 4.0, s katerimi želimo uspešno nastopiti tudi v zahodni Evropi.

★ **Najboljši posel 2020/21**

Če je treba izpostaviti le enega, bi dal prednost projektu digitalizacije proizvodnje v Leku, kjer v štirih Lekovih proizvodnih obratih uvajamo rešitve na področju industrije 4.0. Ker so se rešitve industrije 4.0, ki smo jih že uspešno vpeljali v Slovenijo, izkazale za zelo koristne, jih uvajamo tudi v druge Novartisove obrate v Evropi.

★ **Najboljša podjetniška odločitev doslej v karieri**

Verjetno je bila najboljša odločitev to, da sva s kolegom po zaključenem magisteriju leta 1990 zapustila udobno zaposlitev na Inštitutu Jožef

Štefan. Takrat sva se odločila, da bova teoretične osnove, ki sva jih tam pridobila, spremenila v prakso, in ustanovila sva podjetje. Ob podobnem razmisleku so se nam pridružili številni kolegi, ki so k nam prišli s fakultet, inštitutov in industrije. Zgradili smo visokotehnoško podjetje, ki temelji na lastnem razvoju, in med 160 zaposlenimi v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu imamo danes osem doktorjev znanosti. Več kot 80 odstotkov sodelavcev Metronika pa ima visoko univerzitetno izobrazbo, predvsem tehničnih smeri.

★ **Največja napaka doslej v karieri**

V obdobju, ko smo ravno začeli, torej leta 1990 in 1991, je razpadala bivša država in nastajala nova. Valuta, s katero smo poslovali, se je v dveh letih nekajkrat spremenila. Z dinarja smo prešli na neke vrste bone in nato na tolarje. Vse prihodke smo morali ob pomoči tretjih podjetij takoj spreminjati v devize, da smo lahko plačali tuje dobavitelje. Menjava v devize je potekala tako, da smo sredstva nakazali nekemu podjetju, ki je izvažalo karkoli, in upali, da bomo čez nekaj

časa na svoj račun dobili devize. Tako smo v letu 1991 dinarje v vrednosti 200.000 nemških mark nakazali uglednemu slovenskemu izvozniku vin Slovin, čakali na devize in jih nikoli dočakali, ker je denar skupaj s 40 milijoni mark iz drugih slovenskih podjetij, ki so želela devize, izginil neznano kam. Tedaj je ta izgubljeni znesek predstavljal 40 odstotkov naših letnih prihodkov.

SLOVENIJA:

- ★ **Kako si Slovenijo predstavljate leta 2030? Kaj bo v primerjavi z danes najbolj drugače?**

Verjetno bo Slovenija tedaj še bolj integrirana v evropsko ekonomijo in evropsko kulturo. Razlike med nami in drugimi Evropejci bodo vedno manjše in sodelovanje v obeh smereh bo lažje kot danes. Danes se moramo namreč zelo dokazovati, če želimo dobiti večje naročilo v Nemčiji ali Skandinaviji, saj ni pravega zaupanja v slovensko strokovnost in tehnologijo.

- ★ **3 prednostni ukrepi, ki bi jih Slovenija morala izpeljati, da bi začela loviti najbolj razvite**

a. Če želimo postati razvito gospodarstvo, moramo več vlagati v razvoj. Toda ne le s financi-

ranjem inštitutov in univerz, ampak predvsem s sofinanciranjem razvojnih projektov v gospodarstvu, ki zagotavljajo dvig dodane vrednosti. S praviimi mehanizmi je treba spodbujati sodelovanje industrije in univerz.

»TO, DA BI POVEČEVALI DAVKE IN TEŽILI K URAVNILOVKI, BI BILA VELIKA RAZVOJNA NAPAKA.«

b. Pomembno je, da država vzpostavi pogoje, da mladi izobraženi ljudje in strokovnjaki ne bi odhajali v tujino. To bi lahko dosegli tudi z znižanjem obdavčitve plač. Spodbuditi je treba vračanje strokovnjakov, ki so že odšli v tujino. In jim doma ponuditi ustrezno okolje za bivanje in delo.

c. Z nižjo obdavčitvijo je treba spodbuditi tudi podjetniško delovanje.

- ★ **Napake, za katere se najbolj bojite, da jih bo Slovenija naredila**

a. Velika napaka za razvoj bi bilo povečevanje davkov in težnja po uravnilovki.

ZAUPAJO JIM NAJVEČJI MEDNARODNI TEHNOLOŠKI VELIKANI

Ko mednarodna tehnološka podjetja potrebujejo pomoč pri lansiranju novih produktov, implementaciji naprednih tehnoloških rešitev ali izobraževanju strokovnjakov, se obrnejo na Flint SI.

Podjetje Flint SI je leta 2019 ustanovila ekipa izkušenih slovenskih strokovnjakov z različnih področij z željo svojim strankam nuditi tisto »nekaj več«. Pod svoje okrilje jih je povabila mednarodna organizacija Flint International s sedežem v Londonu, ki že več kot 20 let podpira partnerje in stranke po celem svetu s storitvami na IKT področju.

V le nekaj letih se je Flint SI uveljavil kot mednarodno zaželen partner in ponudnik na področju razvijanja izobraževalnih vsebin in strokovnih storitev na področju svetovanja,

upravljanja, razvijanja in avtomatizacije omrežij, podatkovnih centrov, informacijske varnosti in virtualizacije.

POMEMBEN PARTNER VELIKANOV CISCO IN BLUE PLANET

Flint SI večinoma sodeluje s podjetji s področja telekomunikacijskih storitev, kot so Deutsche Telekom, Telstra in Dell in njihovimi končnimi strankami. S svojimi partnerji, kot sta Cisco in Blue Planet, sodelujejo tudi na področju usposabljanja prodajnih partnerjev ob lansiranju novih storitev in produktov. Njihove storitve pa so seveda na voljo prav vsem, ki potrebujejo podporo na omenjenih področjih.

NA PRVEM MESTU JE SKRB ZA STRANKE IN ZAPOSLENE

V času, ki ga zaznamuje kronično pomanjkanje tehničnega kadra, se lahko Flint SI pohvali z organsko rastjo ekipe in skorajda ničelno fluktuacijo kadra. Odlične odnose pa seveda vzdržujejo tudi s svojimi strankami in partnerji, s katerimi gradijo dolgoročno sodelovanje, ki temelji na zadovoljstvu, zaupanju, prilagajanju in razumevanju izzivov na IKT področju.

www.flint-international.com/flint-si/
info-flintsi@flintmail.com

b. Ambicioznih in podjetnih ljudi ne smemo ovirati z administrativnimi in pretiranimi davčnimi bremenmi, saj so taki ljudje gonilo razvoja.

ZASEBNO:

★ **Kdo je vaš največji vzor na svetu? Zakaj?**
Izrazitih vzornikov nimam, me pa navdušujejo podjetniki inovatorji, ki izstopijo iz pričakovanih okvirov okolja in pri tem vztrajajo; na primer Steve Jobs.

★ **Kaj je vaš najbolj priljubljen hobi?**

Že leta se ukvarjam s številnimi športi: kolo, surf, kite, tek, tenis ... Najbolj priljubljen šport je navedno odvisen od sezone.

★ **Kje oziroma kdaj se najbolj regenerirate?**

Pri športu.

★ **Ste lovec ali nabiralec?**

Verjetno oboje.

★ **Ali vam je kdaj žal, da toliko življenja posvetite podjetništvu? Zakaj da/ne?**

Nikakor, saj to postane del življenja in je tudi zelo zabavno.

IT IN DIGITALIZACIJA

Podjetje	EBITDA (v mio €)
1. DEWESOFT	14,209
2. H-BIT	11,157
3. METRONIK	5,027
4. XLAB	4,940
5. NIL	4,769
6. NETS CEE	4,294
7. UNICORE	3,293
8. VASCO	3,124
9. INSTRUMENTATION TECHNOLOGIES	2,766
10. CVS MOBILE	2,745
11. EPPS	2,486
12. ADVANCE SOLUTIONS	2,459
13. IXTLAN TEAM	2,411
14. SAOP	2,268
15. ISYSTEM LABS	2,165

Podjetje	EBITDA (v mio €)
16. MICROSOFT LJUBLJANA	2,076
17. ACTUAL I.T.	1,915
18. ETREL	1,822
19. ZEBRA BI	1,796
20. ZZI	1,760
21. SMARTIS	1,676
22. PAYTEN	1,593
23. MARG	1,504
24. CDE	1,497
25. BUSINESS SOLUTIONS	1,490
26. BLUEOCEAN	1,489
27. BETTER	1,478
28. BE-TERNA	1,446
29. AGILEDROP	1,430
30. AMPLEXOR ADRIATIC	1,396

DIGITALIZIRANA PROIZVODNJA

Pregledna. Kakovostna. Učinkovita.

MOČ ZVOKA

Izpušni sistem za AUDI RS 3 (8Y)
Evolution Line (Titanium) / S HOMOLOGACIJO ECE

Odkrijte edinstven zvok Akrapovičevih visokozmogljivih izpušnih sistemov in se zapeljite v novo dimenzijo! Izkusite užitek med vožnjo, ki ga prinaša vzdržljiv, zmogljiv in visokokakovosten izpušni sistem, plod več kot tridesetletnih izkušenj, mojstrske izdelave in tehnološkega znanja.

Akrapović d.d.
Malo Hudo 8a, 1295 Ivančna Gorica, Slovenija / www.akrapovic.com

SPLOŠNO OPOZORILO: Zaradi globalne distribucije izdelkov podjetja Akrapović d.d. niti podjetje Akrapović d.d. niti nobena njegova podružnica ne jamčijo, da je izpušni sistem skladen z zakonodajo na področju emisij v zrak in emisij hrupa oz. zakonodajo o označevanju v vseh državah. Informacije o veljavni zakonodaji, ki ureja uporabo izdelka, mora kupec pridobiti samostojno, prav tako pa mora zagotoviti tudi skladnost s to zakonodajo.

Alpod, 5. na lestvici najboljših MSP v trgovini.

Cerkniški Alpod je največji distributer lesenih talnih oblog v JV Evropi. Izvažajo v 45 držav po vsem svetu.

»FINANCE SO KRI, ZAPOSLENI PA DUŠA PODJETJA.«

Matjaž Štefan, Alpod

POSEL:

★ Največji izziv v 2020/21

Najtežja naloga v teh dveh letih je bila nabava zadostnih količin proizvodov v najkrajšem možnem času po »starih« cenah. Ker je bil čas med prvim koronskim zaprtjem in kasnejšo zelo hitro rastjo prodaje kratek, je bilo ključno prepoznati potrebo po bistveno večjih količinah potrebnih proizvodov in povečevanju zaloge. Kdor je to prepoznal, je bil ves čas dvigovanja cen eno cenovno raven pred konkurenco.

★ Najboljši posel 2020/21

Sama po sebi odločitev po podvojitvi zalog, ki smo jo sprejeli v juliju 2020. S tem smo bili v stalni spirali rasti cen pred konkurenco. Vrednost naše zaloge je rasla hitreje, povečala se je konkurenčnost.

★ Najboljša podjetniška odločitev doslej v karieri

Odločitev o odpiranju hčerinskih podjetij v tujini, ki smo jo sprejeli takoj po odprtju podjetja.

★ Največja napaka doslej v karieri

Premajhno zavedanje ob začetku delovanja, kako pomembna je kadrovska politika v podjetju, kako pomembna je dobra ekipa in da je to prioriteta podjetja.

★ Kaj bi počeli, če bi se vnovič odločili biti podjetnik in pri tem startali iz nič?

Nimam pojma.

★ Zakaj se ljudje želijo zaposliti pri vas?

Urejeno stabilno in zanesljivo okolje, dobri in spoštljivi odnosi med vsemi nami v podjetju, solidni dohodki, nagrade ...

SLOVENIJA:

★ Kako si Slovenijo predstavljate leta 2030?

Kaj bo v primerjavi z danes najbolj drugače?

Zaradi svoje polpretekle zgodovine je Slovenija država, v kateri prevladuje vidik egalitarnosti in zelo močna potreba po socialni državi. Ustvarilo se je okolje, v katerem podjetnost skorajda velja za nekaj manjvrednega. Verjamem, da bo Slovenija v vedno bolj konkurenčnem ekonomskem

okolju Evrope, predvsem pa Azije, padla še nižje, da bo poslovno okolje še slabše. Bojim se, da bo konkurenčnost slovenske ekonomije še nižje, kot je danes, predvsem pa, da bo ekonomski standard ljudi vedno slabši.

★ **3 prednostni ukrepi, ki bi jih Slovenija morala izpeljati, da bi začela loviti najbolj razvite?**

a. Očistiti in popolnoma prenoviti državno upravo. Praktično vsi podsistemi državne uprave so deformirani, zbirokratizirani in v veliki meri namenjeni ohranjanju ali celo povečevanju notranjih privilegijev. Polni so samoohranitvene logike.

VZOR: ELON MUSK IN WARREN BUFFETT

b. Sprejeti reforme na področju davčne in delovnopravne zakonodaje, vpeljati pokojninsko reformo.

c. Finančna sredstva s področij neproduktivnega zapravljanja usmerjati v investicije, ki bodo povečevale vrednost premoženja države, ljudi in podjetij.

★ **3 napake, za katere se najbolj bojite, da jih bo Slovenija naredila?**

a. Politika ne bo sposobna začeti reform, s katerimi zamujamo že desetletje. Hkrati pa se bojim, da bo fokus usmerjen v kozmetične popravke, in ne v prave reforme.

b. Namesto kreiranja politik, ki bi sledile lastnim potrebam, bomo servilno sledili Nemčiji in drugim velikim državam. Zaradi všečnosti bomo zanemarili naše resnične interese.

c. S prenapihnjnimi in neselektivnimi socialnimi transferji ter zgrešenim državnim trošenjem si bomo zapravili možnosti za hitrejši razvoj ekonomije in infrastrukture.

★ **Kaj vam pomenijo zaposleni?**

Daleč najpomembnejša stvar vsakega podjetja so ljudje. Pri razvoju in rasti podjetja imajo osrednjo vlogo zavzeti, iznajdljivi in ustvarjalni zaposleni. Če so, kot pravijo, finance kri podjetja, so zaposleni njegova duša.

ZASEBNO:

★ **Kdo je vaš največji vzor na svetu? Zakaj?**

Vzornika nimam. Je pa nekaj ljudi, ki so zaradi svoje vizije, vztrajnosti in modrosti po mojih merilih res nekaj posebnega. Trenutno je najprodnnejši Elon Musk, ki je s PayPalom spremenil plačilne navade ljudi, s Teslo naredil revolucijo, ki ni spremenila le avtomobilske industrije, ampak bo postopno spremenila življenjski slog ljudi, s Starlinkom pa bo omogočil stvari, ki trenutno še vedno živijo le v človekovi domišljiji. Drugi tak je Warren Buffett, ki je na področju finančnih naložb že desetletja nesporna avtoriteta.

★ **Kaj je vaš najbolj priljubljen hobi?**

Več jih je, njihova intenziteta pa je odvisna od letnih časov. Kolesarjenje, potapljanje, košarka, tek, ribolov, dobra knjiga ...

★ **Kje oziroma kdaj se najbolje regenerirate?**

V dobri družbi prijateljev.

★ **Ste lovec ali nabiralec?**

Nisem razmišljal o tem – ampak vsekakor lovec.

»BOJIM SE, DA BO EKONOMSKA BLAGINJA SLOVENCEV NIŽJA.«

★ **Ali vam je kdaj žal, da toliko življenja posvetite podjetništvu?**

Do zdaj mi ni bilo. Dokler imaš cilje, željo, voljo in uspeh, je to vprašanje manj pomembno. Komur je časa žal, lahko to hitro popravi. Obstaja več možnosti za to. Kdor pa objokuje preteklost, ima težave – ta se pač ne bo vrnila.

MAJHEN SVET

Kako je svet majhen! Na svoji prvi poti na Kitajsko sem obiskal sejem v takrat sedemmilijonskem mestu, za katerega prej še nisem slišal. Prebival sem v enem od tisočev hotelov v mestu, ki je vsakih 15 minut organiziral prevoz s kombiji na sejem. V kombiju sem srečal človeka iz Sudana, ki je v Ljubljani en mesec študiral v istem študentskem domu kot jaz. Kakšna je verjetnost, da se to zgodi – plačam pijačo.

TRGOVINA

	Podjetje	EBITDA (v mio €)
1.	COCA-COLA HBC SLOVENIJA	7,151
2.	ITX S	5,454
3.	HS PLUS	5,419
4.	VITANEST	5,180
5.	ALPOD	5,066
6.	SELMAR	5,057
7.	TOBAČNA LJUBLJANA	4,184
8.	ALCU	4,075
9.	DELTA TEAM	4,400
10.	MARCHIOL	3,848
11.	SELTRON	3,691
12.	AVTOTEHNA VIS	3,564
13.	MAVI	3,507
14.	C AUTOMOBIL IMPORT	3,467
15.	DOKA SLOVENIJA OPAŽNA TEHNOLOGIJA	3,321
16.	LESOPRODUKT	3,151
17.	JUNGHEINRICH	3,140
18.	SF1 CLIPS	3,131
19.	VERUDELA	3,122
20.	MERCIS	3,071
21.	SOLCHEM	2,997
22.	MIKRO+POLO	2,941
23.	TINEX	2,918
24.	HUPPENKOTHEN	2,918
25.	BIOSPECTRA	2,908
26.	OBNOVA, LJUBLJANA	2,803
27.	SPORTSDIRECT.COM SLVN	2,774
28.	MAREX	2,727
29.	GB LEASING	2,713
30.	SAM DOMŽALE	2,652
31.	GORENJE GTI	2,613
32.	EUROTON	2,593
33.	KALCER	2,545
34.	PLANETA LJUBLJANA	2,460
35.	BAKRA	2,421
36.	KONICA MINOLTA SLOVENIJA	2,413
37.	OPEKA	2,402
38.	MEDILINE	2,341
39.	EMPOR	2,335
40.	ZRNO	2,306
41.	PROMIT BENZ	2,278
42.	J.U.A. FRISCHEIS	2,264
43.	SILKEM TRADING	2,228
44.	M&M INTERCOM	2,195
45.	ABC NET	2,174
46.	TO-MA PALETE	2,172
47.	FREUDENBERG	2,123
48.	TERA	2,118
49.	SKI & SEA	2,117
50.	SIEMENS	2,087

	Podjetje	EBITDA (v mio €)
51.	THOMY F.E.	2,061
52.	HYUNDAI AVTO TRADE	2,046
53.	ABB	2,022
54.	VETO	2,020
55.	MALALAN	2,000
56.	DELIKOMAT	1,997
57.	BOLTON ADRIATIC	1,965
58.	TEHIMPEX	1,955
59.	PHARMALINEA	1,930
60.	ABC MAZIVA	1,922
61.	STILLMARK	1,909
62.	METAMED	1,908
63.	POLJE BUČE	1,877
64.	EVENTUS, NOVO MESTO	1,840
65.	MIBRA	1,838
66.	LENIS	1,827
67.	VALENS INT.	1,821
68.	ŠPAN	1,814
69.	KEMOMED	1,807
70.	OMEGA LJUBLJANA	1,802
71.	SIEMENS HEALTHCARE	1,798
72.	SLOMETAL	1,793
73.	PRO-GEM	1,732
74.	AD VITA	1,719
75.	LESPATEX	1,686
76.	EDIT	1,682
77.	OBEN-AUF	1,679
78.	KSB ČRPALKE IN ARMATURE	1,669
79.	PANNA PLUS	1,666
80.	TOTAL NOVO MESTO	1,662
81.	MEGALES	1,654
82.	SONAR	1,641
83.	VIBA	1,638
84.	BENKO-TEHNA	1,618
85.	PNEUMATIC B&F	1,578
86.	IGLU ŠPORT	1,567
87.	SVILANIT SVILA	1,546
88.	S. OLIVER S L O	1,542
89.	HABERKORN	1,530
90.	MB - NAKLO	1,523
91.	PARKELJ	1,517
92.	ALU KONIG STAHL	1,499
93.	CODEx	1,498
94.	GIBON	1,485
95.	FARMEDICA	1,476
96.	BLAŽIČ	1,475
97.	TERMOTEHNIKA	1,463
98.	ZELINKA	1,461
99.	URNI	1,460
100.	TAPRO	1,452

GORENJCEM OLAJŠAJO PODJETNIŠKE ZAČETKE

Kovačnica – podjetniški inkubator Kranj je skupnost, ki podjetnikom iz širšega področja Gorenjske nudi vse potrebno za hiter in učinkovit in cenovno ugoden vstop v svet podjetništva. Je osrednja podjetniško podporna organizacija na Gorenjskem.

Smo marsikaj: prostor za druženje, kul plac, pisarna in sodelavni prostor, predvsem pa smo podjetniški inkubator. Pomagamo mladim, starim, potencialnim, zrelim, inovativnim, digitaliziranim, nedigitaliziranim in vsem ostalim,« razlaga Nives Justin, vodja Kovačnice.

BREZPLAČNE STORITVE

Delujejo na osnovi različnih projektov in programov, individualnega brezplačnega mentorskega programa in ekspertnega svetovanja, s pomočjo pri prijavi na razpise in splošnim informiranjem, s kontakti s potencialnimi investitorji, z nešteto dogodki in delavnicami, ogledi dobrih praks in organizacijo različnih specializiranih programov inkubiranja za gorenjske podjetnike.

»Ker smo zelo dejavni pri pridobivanju EU sredstev, so naši programi in dejavnosti brezplačni, na njih pa so dobrodošli prav vsi, saj želimo tudi na ta način dvigniti zavedanje o pomenu in vlogi podjetnosti za človekov in družbeni razvoj. Čeprav je naše poslanstvo v prvi vrsti pomoč gorenjskim podjetnikom, pri svojih podpornih aktivnostih nismo zavrnili še nikogar,« pravi Nives Justin.

CELOSTNA PODPORA

V Kovačnici lahko dobite »à la carte« mentorja, ki vam pomaga pri razvoju poslovne ideje, ali pa ekspertnega svetovalca, ki z vami preskoči ali obide oviro na poti. Ker želijo, da bi bila njihova podpora podjetnikom celostna, v njihovih prostorih deluje tudi točka SPOT svetovanje Gorenjska, na kateri je mogoče dobiti brezplačno svetovanje in pomoč pri registraciji podjetja, izvajajo projekta Erasmus za mlade podjetnike in MobiliseSME, ki spodbujata čezmejno mobilnost podjetnikov in zaposlenih med podjetji ter projekt Podjetno nad izzive – PONI Gorenjska. V okviru projekta PONI potencialne podjetnike za štiri mesece zaposlijo in jim poleg redne plače in notranjega mentorja omogočijo številna

izobraževanja, delavnice in pomoč zunanjega mentorja – izkušenega gorenjskega podjetnika. Njihova prizadevanja in dobro delo je prepoznal tudi Google.org, ki jim je lani odobril donacijo za razvoj podpornih aktivnosti in spodbujanje #impact podjetništva.

JESENI SELITEV V NOVE PROSTORE

Po slabih sedmih letih delovanja so v Kovačnici najbolj ponosni na to, da so s trdom in prizadevanji pre-rastli obstoječe prostore. Potrebe so večje od razpoložljivih, zato jih jeseni čaka selitev v večje, lepše, boljše prostore. Dodatni prostor jim bo omogočal, da se bodo lahko še naprej razvijali, širili svoje storitve in se prilagodili sodobnim izzivom, s katerimi se soočajo podjetniki.

POVEZOVANJE MED UVELJAVLJANIMI PODJETNIKI IN ZAČETNIKI

»V prihodnje si želimo še več povezovanja med že uveljavljenimi gorenjskimi podjetniki in podjetniki začetniki, pa naj bo to v obliki mentorstva, potencialnih naložb, sodelovanja ... Saj – če vsi vemo, da so skoki doma v Planici, je podjetništvo doma v Kovačnici,« poudarja Nives Justin.

★ Kovačnica - podjetniški inkubator
Kranj se sofinancira iz programa »SIO BSC 2020-22«, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, prednostne osi: 3
Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast.

TO-MA PALETE – NAJVEČJI PROIZVAJALEC EPAL PALET V REGIJI

Družba TO-MA PALETE je v industrijo palet vstopila leta 2011 kot popolnoma nov igralec na trgu. Na takrat edini lokaciji na Letališki cesti v Ljubljani je Uroš Biščan, ki družbo vodi vse od ustanovitve, skupaj z dvema zaposlenima, začel prodajo palet na slovenskem trgu.

Glavni produkti so na prvi pogled enostavni proizvodi – PALETE. Gre za majhen, vendar nepogrešljiv delček v mozaiku vsake proizvodnje, skladišča ali trgovine. V ponudbi imajo lesene, kovinske in PVC palete.

Prodajni program zajema sedem glavnih segmentov:

- ★ proizvodnja palet,
- ★ prodaja palet in drugih nosilcev tovora,
- ★ odkup palet,
- ★ popravilo palet,
- ★ lasten razvoj palet,
- ★ spremljanje procesa uporabe palet ter svetovanje

Promo

pri izboru palet in drugih nosilcev tovora,
★ prevoz palet in drugih nosilcev tovora do končnih uporabnikov.

Biščan pojasni, da: »Trg danes enostavno išče rešitev po principu »vse na enem mestu«, saj je tovrsten način poslovanja najboljši za kupca«. Lansko leto so zaključili obsežen naložbeni cikel v vrednosti 3,6 mio EUR, od katerih so zagotovili 1,5 mio EUR lastnih sredstev. Z novimi kapacitetami so ustvarili pogoje za bistveno povečanje proizvodnje, ki bo v končni fazi omogočala proizvodnjo do 5.000 palet v eni izmeni. Trenutno proizvedejo okoli 2.500 palet v eni izmeni, kar je že zdaj največ v regiji. Lastna proizvo-

dnja zagotavlja večjo odpornost v širšem kontekstu, saj je na segmentu novih palet, ki predstavljajo okrog 40 % prodaje, odvisna le od dobaviteljev hlodovine.

Z vidika proizvodnje in organizacije so cilji povezani predvsem s posodobitvijo proizvodnje z digitalizacijo oziroma uporabo novih naprednih tehnologij, kar bo omogočalo dvig dodane vrednosti. Prehod v modernjšo tehnologijo z uporabo popolnoma avtomatiziranih paletnih linij, robotov za zlaganje palet, avtomatiziranih linij za nakladanje in razrez hlodovine odpirajo dodatne možnosti za dvig produktivnosti in ustvarjanje višje dodane vrednosti ter razvoj novih proizvodov. V kratkem je predvidena tudi modernizacija spletne strani, ki bo omogočala lažja in hitrejša naročila.

Za konec direktor Biščan doda: »Poslovni model družbe dokazuje, da je družba odporna tudi na tako velike stresne situacije, kot je zdravstvena kriza, povečanje cen energentov in surovin, saj tudi v obstoječi situaciji normalno posluje ter povečuje obseg poslovanja in utrjuje svoj položaj na trgu«.

OSEBNA IZKAZNICA

- 17,35 mio EUR prihodkov
- V ponudbi več kot 200 različnih nosilcev tovora
- 1,3 mio EUR čistega dobička
- 64 zaposlenih na petih lokacijah
- 81-% rast poslovanja
- 2,17 mio EUR EBITDA
- 50.000 m² proizvodnih površin v Godoviču – NOVA PROIZVODNJA
- 20.000 m² kontroliranih skladiščnih površin
- Lasten vozni park
- Zanesljiva dobaviteljska veriga

toma-palete.si

TO-MA PALETE d.o.o.

Litijska cesta 261

SI-1261 Ljubljana-Dobrunje

T.: +386 (0) 59 957 219

GSM: +386 (0) 51 353 853

E-pošta: info@toma-palete.si

- PROIZVODNJA PALET
- ODKUP PALET
- POPRAVILNO PALET
- PRODAJA PALET

RLS, 1. na lestvici najboljših MSP v industriji.

RLS iz Komende se ukvarja z merilno tehniko: podjetje je med vodilnimi proizvajalci rotacijsko-linearne senzorike na svetu.

»PRISEGAM NA KULTURO SODELOVANJA IN POZORNOSTI.«

Janez Novak, RLS

POSEL:

- ★ **Najboljša podjetniška odločitev doslej v karieri?**

Odločitev za usmeritev na področje magnetnih dajalnikov pomika in zasuka po sklenitvi partnerstva s solastnikom, podjetjem Renishaw.

- ★ **Kako si vaše podjetje predstavljate leta 2030?**

Verjamem, da bo uspešno. Vodstvo podjetja postavlja agendo 2030, v kateri bomo opredelili dolgoročni plan razvoja izdelkov in proizvodnih tehnologij ter načrte za tržne aktivnosti.

- ★ **Kaj bi počeli, če bi se vnovič odločili biti podjetnik in pri tem startali iz nič?**

Če bi se zdaj vnovič odločil za podjetniško pot, ne bi startal iz nič. Tudi razmere za vstop na podjetniško pot so danes precej drugačne kot leta 1989, ko sem ustanovil RLS.

- ★ **Zakaj se ljudje želijo zaposliti pri vas?**

To je sicer bolj vprašanje za moje sodelavce. Prisegam na kulturo sodelovanja in pozornosti do sodelavcev, ki soustvarjajo uspeh podjetja.

SLOVENIJA:

- ★ **Kako si Slovenijo predstavljate leta 2030? Kaj bo v primerjavi z danes najbolj drugače?**

Želim si, da bi Slovenija napredovala po trajnostni poti, s spoštljivim odnosom do okolja in upoštevanjem raznolikosti v družbi.

- ★ **Prednostni ukrep, ki bi ga Slovenija morala izpeljati, da bi začela loviti najbolj razvite?**

Po veljavnih ekonomskih kriterijih smo blizu najrazvitejšim. Ni pa nujno, da so tovrstni kazalniki pravo merilo zadovoljstva državljanov. V sodelovanju znanosti in podjetništva pri ustvarjanju inovativnih izdelkov in tehnologij za zmanjšanje obremenitve naravnega okolja in povečanje energetske samozadostnosti vidim še veliko možnosti za napredek.

ZASEBNO:

- ★ **Kje oziroma kdaj se najbolje regenerirate?**

V naravi, na smučeh ali kolesu, v dobri družbi svojih najdražjih.

- ★ **Ste lovec ali nabiralec?**

Eno in drugo, odvisno od razmer.

- ★ **Ali vam je kdaj žal, da toliko življenja posvetite podjetništvu? Zakaj da/ne?**

Ni mi žal, ni pa edino, kar me izpolnjuje.

INDUSTRIJA

	Podjetje	EBITDA (v mio €)
1.	RLS	11,447
2.	PLASTOFORM ŠMARJETA	7,071
3.	FIBRAN	6,519
4.	PIPISTREL	6,236
5.	METREL	6,193
6.	HYLA	5,930
7.	INTRA LIGHTING	5,296
8.	ROLETARSTVO MEDLE	5,262
9.	GABRIJEL ALUMINIUM	5,181
10.	KRONOTERM	5,165
11.	TURVAC	5,116
12.	TEM ČATEŽ	5,115
13.	TEHNOS	4,965
14.	IMP PUMPS	4,927
15.	PLASTOFORM BLANCA	4,837
16.	URSA SLOVENIJA	4,741
17.	OPLAST	4,715
18.	MEBOR	4,543
19.	EHO	4,412
20.	FIRŠT	4,355
21.	WILLY STADLER	4,111
22.	ORODJA ERHART	4,106
23.	BELINKA PERKEMIJA	3,858
24.	SC KOMPOZITI	3,853
25.	AREX	3,818
26.	KOLEKTOR ASCOM	3,802
27.	SYSTEMAIR	3,689
28.	ELPRO KRIŽNIČ	3,512
29.	HERMI	3,495
30.	FLUIDMASTER	3,481
31.	PAPIROTI	3,407
32.	ATOTECH SLOVENIJA	3,385
33.	VRC	3,346
34.	AKERS VALJI RAVNE	3,295
35.	STATUS METLIKA	3,259
36.	PETRIČ	3,155
37.	KO-SI	3,107
38.	CABLEX PLASTIK	3,103
39.	CLEANGRAD	3,093
40.	UNIFOREST	2,825
41.	ORODJARSTVO KNIFIC	2,799
42.	TRANSPAK	2,793
43.	AVANTPACK	2,790
44.	LIV SYSTEMS	2,770
45.	MI ELEKTRONIKA	2,755
46.	I.H.S.	2,634
47.	RIEDL CNC	2,622
48.	MINERALKA	2,572
49.	HYPEX	2,548
50.	MARMOR HOTAVLJE	2,537
51.	OKK	2,494
52.	FRATAR	2,453
53.	WIENERBERGER	2,442

	Podjetje	EBITDA (v mio €)
54.	UNICHEM	2,419
55.	STRIP'S	2,414
56.	WINOA ABRASIV MUTA	2,383
57.	ECOLAB	2,361
58.	ARMATURE	2,357
59.	APLAST	2,346
60.	JAKŠA	2,331
61.	TRIVAL ANTENE	2,318
62.	POVŠE METAL	2,284
63.	VITEK	2,261
64.	FILO	2,206
65.	ETERNIT SLOVENIJA	2,206
66.	JAMNIK	2,189
67.	ROTIS	2,150
68.	DONIT TESNIT	2,126
69.	GOSTOL-GOPAN	2,117
70.	TPV PRIKOLICE	2,108
71.	MAGNETI LJUBLJANA	2,105
72.	INTECTIV	2,075
73.	ROSENBAUER	2,063
74.	RZ PELLETS	2,050
75.	ANTON BLAJ	2,014
76.	AGROLIT	1,988
77.	RESEDA	1,985
78.	ARCONT IP	1,977
79.	SHINE BROWN	1,951
80.	ECHO INSTRUMENTS	1,938
81.	IAK	1,927
82.	SICO	1,891
83.	TRO	1,875
84.	MIK	1,866
85.	INTEC MKD	1,864
86.	TPJ JESENICE	1,861
87.	TDR LEGURE	1,854
88.	XELLA POROBETON SI	1,840
89.	ISKRA MEDICAL	1,827
90.	PREIS SEVNICA	1,808
91.	EUROBOX	1,776
92.	VIIG	1,776
93.	TURNA	1,776
94.	RONDAL	1,748
95.	HULIOT	1,747
96.	STROJEGRADNJA HORVAT	1,733
97.	MEGRAS	1,727
98.	LVL	1,722
99.	ELMA TT	1,703
100.	EUREL	1,700
101.	OPTOTEK	1,698
102.	OBLAK GROUP	1,688
103.	ERTL GLAS STEKLO	1,673
104.	KIG	1,669
105.	MAPRO	1,646
106.	ITAS-CAS	1,640

Podjetje	EBITDA (v mio €)
107. AKRIPOL	1,631
108. BELMONT IM	1,628
109. SMM	1,607
110. CEMENTNI IZDELKI GOREC	1,598
111. AGROMEHANIKA	1,587
112. HYGAL	1,582
113. ALBOMAY	1,579
114. KAMBIČ	1,567
115. TPS IMP	1,564
116. SCHÄFERROLLS	1,548
117. KOGRAD IGEM	1,542
118. EXOTERM-IT	1,536
119. POLIDENT	1,534
120. MITOL	1,532
121. SWARCO LEA	1,518
122. BETONARNA SAVA	1,517
123. KONUM	1,509
124. EMRAX	1,503
125. NORKA GT	1,502
126. OMICRON DOMŽALE	1,495
127. KUM-PLAST	1,473
128. TROL	1,467

Podjetje	EBITDA (v mio €)
129. COOKINOX	1,461
130. KOVINSKI IZDELKI HRAS	1,451
131. DAIHEN VARSTROJ	1,450
132. KGL	1,449
133. TKO	1,447
134. LOGAR TRADE	1,441
135. ROTO - PAVLINJEK	1,440
136. VIRO	1,432
137. METALNA SENOVO	1,430
138. KGŽ	1,406
139. METALTEC	1,399
140. FPM ČERNIGOJ	1,395
141. PLUTAL 2000	1,385
142. MOJSTROVINA	1,382
143. STAMPAL SB	1,379
144. ST-CS	1,375
145. AJM OKNA-VRATA-SENČILA	1,372
146. T.C. JAKL	1,369
147. TISA	1,353
148. VAUKAN	1,341
149. GEP ŠTALEKAR	1,334
150. MOBITEX	1,316

Aluminium Kety Emmi d.o.o.

»Aluminiju dajemo sijaj!«

Proizvajamo bogato in raznoliko paleto polizdelkov, vgradnih elementov ter izdelkov, ki so proizvedeni

- z mehansko in površinsko obdelavo (lasten obrat za eloksanje) ekstrudiranih aluminijastih profilov in
- z montažo aluminijastih komponent z drugimi materiali (kovinski, plastični, leseni elementi, steklo)

Oskrbujemo podjetja iz najrazličnejših industrijskih panog, še zlasti:

INDUSTRIJO
BELE TEHNIKE

AVTOMOBILSKO
INDUSTRIJO IN
INDUSTRIJO VOZIL

POHIŠTVENO
INDUSTRIJO

- kuhinjsko pohištvo
- pisarniško pohištvo
- kopalniško pohištvo
- vrtno pohištvo

ELEKTROINDUSTRIJO

INDUSTRIJO MEDICINSKE
TEHNIKE IN OPREME

GRADBENIŠTVO itd.

aluminium kety
emmi

Transport Finec, 1. na lestvici MSP v dejavnosti logistike in transporta.

Grosupeljski Transport Finec je podjetje, specializirano za prevoze razsutih tovorov s prikolicami s pomičnim dnom.

»BOJIM SE PRETIRANEGA, NESMISELNEGA OBDAVČEVANJA.«

Irena Finec Golf, Transport Finec

POSEL:

★ Največji izziv v 2020/21

Pridobivanje voznikov. Deficitarnost poklica voznik hudo kaže zobe.

★ Najboljši posel 2020/21

Imamo zelo razpršen portfelj strank. Z največjo stranko naredimo zgolj 5,8 odstotka posla. Zato bi težko opredelila, kaj je bil v tem času naš najboljši posel. Na nikogar nismo eksistenčno vezani.

★ Najboljša podjetniška odločitev doslej v karieri

Ugotovitev, da so prevozi razsutih tovorov s prikolicami z volumnom nad 95 m³ tržna niša.

★ Največja napaka doslej v karieri

Verjetno prehitra rast.

★ Kaj bi počeli, če bi se vnovič odločili biti podjetnica in pri tem startali iz nič?

Izhajajoč iz tega trenutka, ko se ubadam s kar nekaj izzivi, v afektu lahko rečem, da bi šla po drugi poti.

SLOVENIJA:

★ Kako si Slovenijo predstavljate leta 2030? Kaj bo v primerjavi z danes najbolj drugače?

Zelo pomembno bo, kakšno strategijo bo ubrala zdajšnja vlada – ali bo podjetjem pustila dihati ali nas bo zadušila. Kot da se ne zavedajo, da država temelji na dobrem poslovanju gospodarstva. Če gospodarstvo nima zdravega jedra in ne ustvarja dodane vrednosti, ni javnega sektorja, ni zdravstva, ni šolstva, ni infrastrukture. To pa je osnova za državo z dobrim standardom njenih prebivalcev. Če se bo nadaljevala tendenca trenutne miselnosti, se nam ne piše dobro.

★ **Prednostni ukrepi, ki bi jih Slovenija morala izpeljati, da bi začela loviti najbolj razvite?**

a. Razbremeniti plače tako, da manj dobi država, več pa delavec.

b. Zmanjšati korupcijo, predvsem v zdravstvu. Če bi se našel junak – in ta bo res junak –, ki bi posekal vse lovke v zdravstvu, bi lahko veliko denarja plasirali v prave namene.

c. Spremeniti miselnost, da smo Slovenci blazno delaven narod. Nismo.

Sicer pa je Slovenija lepa dežela. Vse imamo. Čista je in relativno mirna. Ne vem, ali se tega zavedamo in ali znamo to ceniti. Domovina je ena sama. Tako kot mama.

★ **Napaka, za katero se najbolj bojite, da jo bo Slovenija naredila?**

Pretirano, nesmiselno obdavčevanje. Vse gre v smeri, da se pobira tistim, ki imajo, in daje tistim, ki po delu ne hrepenijo.

★ **Katera je najboljša podjetnica v Sloveniji? Zakaj?**

Veliko jih je, o tem sem prepričana. A številne niso medijsko izpostavljene, zato jih javnost ne pozna. To, da nisi znan, ne pomeni nujno, da nisi dober.

★ **Kaj vam pomenijo zaposleni?**

Veliko. Zaposleni so temelj vsega. Če ne bi čutila odgovornosti do vseh zaposlenih, tega posla že dolgo ne bi več opravljala; pretežno je in preveč kompleksno.

ZASEBNO:

★ **Kdo je vaš največji vzor na svetu? Zakaj?**

Nimam vzornika. Načeloma pa bi rekla, da si želim slediti tistim, ki malo govorijo in veliko povedo.

ČE NE BI ČUTILA ODGOVORNOSTI DO ZAPOSLENIH, TEGA POSLA ŽE DOLGO NE BI VEČ OPRAVLJALA.

★ **Kaj je vaš najbolj priljubljen hobi?**

Hoja in branje.

★ **Kje oziroma kdaj se najbolje regenerirate?**

V popolni tišini. A jo le redko doživim.

★ **Ste bolj nabiralka ali lovka?**

Lovka.

★ **Ali vam je kdaj žal, da toliko življenja posvetite podjetništvu? Zakaj da/ne?**

Ja, absolutno. Otroci bodo odrastli in šli ...

LOGISTIKA IN PROMET

Podjetje	EBITDA (v mio €)
1. TRANSPORT FINEC	5,932
2. ADRIA TRANSPORT	5,631
3. GENERAL LOGISTICS SYSTEMS	4,849
4. T.L.SIRK	4,597
5. PFEIFER	3,982
6. SOLINAIR	3,844
7. GLOBAL SISTEM	3,797
8. TRADEWAYS	3,493
9. PLOJ	3,002
10. EUROTEK	2,879
11. ŠUŠTAR TRANS	2,823
12. ADRIA KOMBI	2,688
13. TRAIG	2,659
14. DHL GLOBAL FORWARDING	2,534
15. ZNASS	2,356

Podjetje	EBITDA (v mio €)
16. PETRANS	2,348
17. ŠPEDICIJA GOJA	2,315
18. PETEK TRANSPORT	2,160
19. RTC ŽIČNICE, KRANJSKA GORA	2,083
20. PS LOGISTIKA	2,056
21. MAROLT BETON	2,012
22. DRAGON MARITIME	1,912
23. OMAHEN-TRANSPORT	1,894
24. KO-TRANS	1,893
25. EKO OLJE	1,882
26. BRUS	1,842
27. FORBIZ	1,778
28. SEČNIK TRANSPORT	1,754
29. KAASS - PREVOZI	1,736
30. GATIS	1,613

CELOSTEN PRISTOP DO DESIGNA JE ODLOČILEN ZA KONKURENČNOST PODJETJA

Že dolgo velja, da podjetja, ki poskrbijo za svoj dovršni in celostni design, na trgu dosegajo boljše rezultate. Njihove znamke so posledično prepoznavnejše, podjetja pa prevzemajo vodilne tržne položaje oziroma ustvarjajo lastne tržne niše.

Oblikovalski pristopi pripomorejo k optimizaciji delovnih procesov

Celostno razumevanje in učinkovito upravljanje področij designa podjetju omogoča vrsto prednosti pred konkurenti. Uporabniki izdelke oziroma storitve enostavnejše prepoznajo in jim pripišejo višjo dodano vrednost, podjetje pa ima s celostnim razumevanjem designa preko raziskav vpogled v želje in pričakovanja uporabnikov, na podlagi katerih lahko bolj učinkovito razvija relevantnejše izdelke. Sam oblikovalski način razmišljanja podjetju omogoča produktivno in storitveno inoviranje, ki ga je težko oziroma nemogoče kopirati, razumevanje uporabniškega in družbenega konteksta, ki ga prinaša oblikovanje, pa podjetju omogoča bolj trajnostno delovanje. Oblikovalski pristopi pomagajo tudi pri optimizaciji delovnih procesov in porabe virov v podjetju.

PREPLETANJE DESIGNA IN POSLA

Doseganje parcialnih ciljev, kot je recimo oblikovanje lepega novega izdelka, predstavlja zgolj prvo stopnjo zrelosti designa oz. design managementa v podjetju. Kjer pa design pristopi usmerjajo celotno vodenje podjetja, kot je to npr. pri spremembi poslovnega modela ali zeleni transformaciji, govorimo o design vodenju (design leadership). Pri design managementu gre tako za vez med oblikovanjem in po-

slovanjem, saj design v podjetjih razume celostno, kot način razmišljanja, upravljanja in vodenja. Odločevalcem pomaga razumeti uporabnike in odkrivati potenciale podjetja, tehnološke inovacije pa spreminjati v uporabne in želene izdelke ter storitve z visoko dodano vrednostjo.

Design management je nabor pristopov, orodij in znanj, ki omogoča uporabo designa ne le za estetsko vlogo, temveč za doseganje poslovnih in strateških ciljev podjetja. Oblikovanje uporablja za razvoj netehnoloških inovacij, ki so predpogoj za tehnološke inovacije.

UČINKOVITEJŠE UPRAVLJANJE Z ZAPOSLENIMI IN UPORABNIKI

Eden glavnih vidikov design managementa je upravljanje s človeškimi viri v organizaciji, zato so del managerskih procesov inovativno razmišljanje, upravljanje z inovacijami in razne diagnostične tehnike za ugotavljanje in krepitev potenciala.

Hkrati vodi v kupca (uporabnika) usmerjene raziskave, vodi kreativne procese, postavlja projektna izhodišča za razvoj novih produktov, načrtuje procese in odgovornosti pri odločitvah, in kar je bistveno: ustvarja povezave med različnimi službami in s tem povečuje možnosti za uspehe novih produktov na trgu.

SMISELNO JE POISKATI STROKOVNO POMOČ

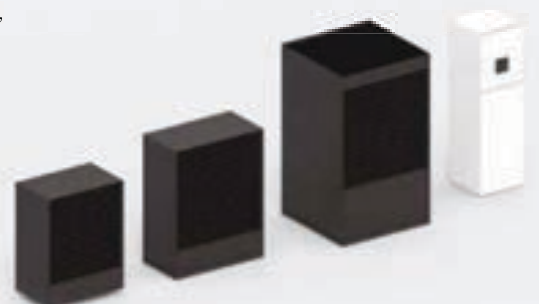
Uspešno upravljanje z designom zajema različne vidike poslova-

Otroški smučarski čevlji One za avstrijskega proizvajalca Fischer Sports

Čitalec kontrole dostopa Sigur MR-100

Design sistem toplotnih črpalk Kronoterm

Jadrnica First 36 za Beneteau iz Francije

Optomotive Velociraptor kamera za strojni vid

Kompostnik Bokashi Organko 2 za podjetje Plastika Skaza

Prikolica Astella za Adria Mobil

nja, kar je lahko za vodje podjetij precejšnji zalogaj. Za čim bolj sistematično in kakovostno ureničevanje takšnega vodenja si je zato smiselno poiskati kakovostno zunanjo pomoč.

Oblikovalska podjetja lahko poskrbijo za osnivanje in razvoj izdelkov in storitev, tudi ko gre za zahtevnejše izzive v podjetjih. Tako večja kot manjša podjetja lahko na ta način dobijo pomoč pri razvoju inovativnih rešitev, najsi gre za oblikovanje izdelka, urejanje interjerja, sejemske postavitve ali prodajnega mesta, zagotavljanje uporabniške izkušnje ali oblikovanje embalaže.

Ključna pri tem je podpora v vseh korakih procesa – od prvih uporabniških raziskav in razvoja konceptov do preverjanja in testiranja prototipnih rešitev ter tehnološke nadgradnje potrjenih konceptov v fazi industrializacije ali izvedbe. Ker gre za tesno soustvarjanje na več ravneh, je za uspešno izpeljavo pomembna izbira ustreznega oblikovalskega partnerja, ki lahko podjetje primerno podpre.

IZKUŠENI STROKOVNJAKI POSKRBIJO ZA SISTEMATIČEN INDIVIDUALEN PRISTOP

V regiji je eden vodilnih ponudnikov na tem področju podjetje Sito, ki je partner za razvoj uspešnih izdelkov in storitev številnim domačim in tujim naročnikom. Med njimi so tudi mnogi člani SBC-ja, kot so Intra Lighting, Plastika Skaza, Kronoterm, Špica, Spintec in Krpan. Ekipa Sito se je razvila iz oddelka za industrijsko oblikovanje nekoč največjega neodvisnega multidisciplinarnega oblikovalskega studia v Sloveniji (GIGODESIGN). Po zaslugi več kot dvajset let izkušenj so razvili širok krog zvestih naročnikov, s katerimi sodelujejo kot zanesljiv partner za nadstandardne storitve na področju designa.

Sito sodeluje tako z domačimi kot s tujimi naročniki, ki prihajajo iz najrazličnejših panog, vsem pa je skupno to, da jih vodi ambiciozen management, ki je ob tehnoloških inovacijah naravnano h kontinuiranemu uvajanju organizacijskih izboljšav. Med strankami studia Sito je tudi veliko podjetij, ki so se iz družinskih okvirjev razvila v mednarodno prepoznavna, večinoma v nišne specialiste, ki jih danes z vse večjim spoštovanjem spremljajo tudi velike korporacije. Številni so se iz proizvodno naravnanih razvili v 'customer driven' podjetja, mnogi med njimi pa so za svoje dosežke prejeli nagrade za odličnost na področju designa.

S svojim butičnim individualnim pristopom Sito svojim naročnikom zagotavlja na kožo pisane, prilagojene rešitve. Velika prednost podjetja so posamezniki, ki so strokovnjaki na svojih specifičnih področjih, zato lahko strankam pomagajo doseči višjo stopnjo zrelosti razumevanja designa kot orodja za uresničevanje konkurenčnih prednosti.

Za ozaveščenost o design managementu med slovenskimi podjetji skrbi Sito kot iniciator in vodilni partner v Kompetenčnem centru za design management (KCDM).

Več na: www.sito.design/sbc

Paradajz in Friško, 4. in 5. na lestvici najboljših MSP v dejavnosti prehrane.

Paradajz iz Renkovcev in Friško iz Male Polane sta najbolj prepoznavna pridelovalca paradižnika v Sloveniji, znana po znamki Lušt.

»PREPREČITI MORAMO BEG MOŽGANOV IN KAPITALA.«

Kristjan Magdič in Martin Žigo, Paradajz in Friško

POSEL:

★ Največji izziv v 2020/21

V letu 2020 smo uspešno, vendar z veliko ovirami, izpeljali postavitve najsodobnejšega in najbolj tehnološko naprednega rastlinjaka v Sloveniji v kraju Mala Polana.

★ Najboljši posel 2020/21

Preživeli in utrdili smo se na naši poziciji kot največji premium pridelovalec zelenjave v Sloveniji, čeprav pridelujemo samo premium paradižnik. V letu 2021 smo paradižnik ponudili kupcem tudi v zimskih mesecih.

★ Najboljša podjetniška odločitev doslej v karieri

To je zagotovo najina odločitev za samostojno poslovno pot z ustanovitvijo podjetja Paradajz in prodaja našega paradižnika pod lastno blagovno znamko Lušt. Sva podjetnika na področju, ki naju najbolj veseli.

★ Kaj bi počeli, če bi se vnovič odločili biti podjetnik in pri tem startali iz nič?

Ponovno bi se odločila za samostojno poslovno pot z ustanovitvijo podjetja, vzgojo paradižnika (in morda še kakšnih drugih vrtnin) izven sezone ter prodajo pod lastno blagovno znamko.

★ Zakaj se ljudje želijo zaposliti pri vas?

Smo tehnološko najbolj napreden pridelovalec zelenjave v Sloveniji. S pripravo raznih druženj, obdarovanja otrok zaposlenih in piknikov skrbimo, da se zaposleni pri nas dobro počutijo. Vztrajava pri nagrajevanju sodelavcev in zmeraj izhajava iz tega, kako bi se počutila midva, če bi bila na mestu zaposlenega v našem podjetju.

SLOVENIJA:

★ 3 prednostni ukrepi, ki bi jih Slovenija morala izpeljati, da bi začela loviti najbolj razvite

a. Podjetnikom, ki si želijo nekaj ustvariti, bi morala država bolj prisluhniti in jim pri tem pomagati.

ti, torej je treba odpraviti birokratske prepreke.

b. Preprečiti bi morala beg možganov in kapitala (znanja, podjetij, investorjev).

c. Država mora sprejeti prihod novih tehnologij in s tem možnosti razvoja ter slediti evropskim in svetovnim trendom.

★ **3 napake, za katere se najbolj bojite, da jih bo Slovenija naredila**

a. Nazadovanje pri razvoju in ustanovitvi podjetij zaradi sprejetih ukrepov, pravil in zakonov, s tem povezana izguba potencialnih uspešnih podjetij (zaradi morebitne ustanovitve ali selitve v tujino) in onemogočanje poslovanja.

b. Povečanje davkov na račun predragega državnega aparata, ki je hkrati neefektiven.

c. Predvsem pa dopuščanje nelojalne konkurence iz drugih držav EU ali zunaj EU.

★ **Katera je najboljša podjetnica v Sloveniji? Zakaj?**

Oba se strinjata, da je to Sabina Sobočan, direktorica podjetja Varis. Podjetje je prevzela in ga s svojim odličnim vodenjem popeljala v prihodnost. V Sloveniji jo umeščamo med najbolj podjetne ženske. Vodi z zgledom, kar nama je všeč.

★ **Kaj vam pomenijo zaposleni?**

Pomenijo nama drugo družino in prijatelje.

ZASEBNO:

★ **Kdo je vaš največji vzor na svetu? Zakaj?**

Spoštujem vse tiste, ki s svojim vplivom naredijo nekaj za prepoznavnost Slovenije in Prekmurja ter kljub slavi in prepoznavnosti ne pozabijo, kje se je njihova pot začela.

★ **Kaj je vaš najbolj priljubljen hobi?**

Kristjan: Uživam v gorskem kolesarjenju in kite-surfingu.

Martin: Moja hobija sta motokros in jadranje.

»ZAPOSLeni NAMA POMENIJO DRUGO DRUŽINO IN PRIJATELJE.«

★ **Ste lovec ali nabiralec?**

Sva sejalca oziroma pridelovalca. Nerada prepuščava stvari naključju.

★ **Ali vam je kdaj žal, da toliko življenja posvetite podjetništvu? Zakaj da/ne?**

Ne, ker v zadnjem času temu ne posvečava več toliko pozornosti kot prej.

SMEH ZA SPROŠČANJE

Najine anekdote so povezane s prigodami, ki jih ne želiva deliti s širšo javnostjo. Lahko pa vam zaupava, da se v podjetju s sodelavci veliko smejimo in hecamo. Verjameva namreč, da je v sproščenem vzdušju veliko lažje delati. Ko je čas za resno delo, pa drug drugemu pomagamo; tako kot sodelavci pomagajo nama, jim midva pomagava tam, kjer potrebujejo pomoč.

NAJBOLJŠA PODJETNICA: SABINA SOBOČAN, VARIS

PREHRANA

Podjetje	EBITDA (v mio €)
1. COCA-COLA HBC SLOVENIJA	7,151
2. PP - AGRO	6,211
3. TOSLA	3,845
4. PARADAJZ	2,473
5. FRIŠKO	2,019
6. MESARSTVO OBLAK	1,851
7. DELAMARIS	1,729
8. PANVITA AGROMERKUR	1,711
9. NUTRISSIM	1,707
10. NIMROD	1,451

Vitanest, 2. na lestvici najboljših MSP v dejavnostih gradnje in doma.

Vitanest iz Kromberka je distributer za klimatske naprave, toplotne črpalke in rekuperatorje toplote s prezračevanjem.

»DVOJINA IZ NAS SLOVENCEV USTVARJA MOJSTRE SOBIVANJA.«

Karmen Kompara, Vitanest

POSEL:

★ **Najboljša podjetniška odločitev doslej v karieri**

Postati solastnica podjetja, skupaj s svojim zakonskim partnerjem Primožem. Ko te partner razume in podpira, to postane recept za uspeh. V podjetju sva vsak zadolžena za svoje področje dela, se spodbujava in dopolnjujeva, tudi če nisva vedno enakega mnenja vedno najdeva pravo pot.

★ **Kako si vaše podjetje predstavljate leta 2030?**

Leta 2030 podjetje ne bo več moja prva in zadnja vsakdanja misel. Ne bo glavno gorivo za pogon motorja mojega razmišljanja. Nanj bom gledala s ponosom in neobremenjeno ter v njem videla zadovoljne ljudi, tako svoje otroke kot druge zaposlene; tiste, ki že zdaj delajo z mano, in tiste, ki bodo mozaik še dopolnili.

★ **Kaj bi počeli, če bi se vnovič odločili biti podjetnica in pri tem startali iz nič?**

Pisala bi knjige, ki bi navdihnile tudi največje ustvarjalce filmov.

SLOVENIJA:

★ **Kako si Slovenijo predstavljate leta 2030? Kaj bo najbolj drugače kot danes?**

V Sloveniji govorimo slovensko in uporabljamo dvojino. Menim, da smo dvojino ponotranjili do te mere, da zaznamuje naše vsakdanje življenje, nas ohranja raznolike, fleksibilne, predvsem pa kritične in hkrati močne. V paru je namreč možen neposreden dvoboj, v katerem je nujno sprejemati kompromise. Zaradi tega smo izjemni mojstri odnosov sobivanja. Slovenija je mlada država, a kljub mladosti navdih in dober zgled. Leta 2030 bo večkrat pohvaljena z mnogih strani, saj bomo sami Slovenci prepoznali čar in moč naše dvojine. Ta nas sicer razdvaja, a hkrati motivira in združuje.

★ **3 prednostni ukrepi, ki bi jih Slovenija morala izpeljati, da bi začela loviti najbolj razvite?**

Slovenija mora:

- a. na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja vzgajati z zgledom iskrenega odnosa med ljudmi, brez žaljenja in zahrbtnih manipulacij;
- b. spodbuditi oziroma nagrajevati vse mlade, ki se vpišejo v programe izobraževanja strokovnih poklicev na poklicni, srednji in visoki stopnji izobraževanja, vključno z nagrajevanjem vajeništva;
- c. zakonodajo spreminjati tako, da bo terminsko usklajena s potrebami, zmožnostmi in stanjem v Sloveniji.

ZASEBNO:

★ **Kdo je vaš največji vzor na svetu? Zakaj?**

Moji vzorniki so ljudje, ki jih v življenju vodi pozitiven zanos, pri čemer v celoti izpostavijo svoje bistvo in srčnost, si brez nasilja do drugih izborijo pravice, pridobijo nekaj dobrega zase, a hkrati naredijo dobro za druge. To so posebni hibridi – uravnoteženi altruistični egoisti. Moja največja vzornika sta moj nono Anton Pavšič, ki je javnosti sicer neznan, in veliko bolj prepoznavni Boris Pahor.

Moška približno iste generacije sta kljub življenju v izjemno zahtevnem času boja totalitarizmov ohranila vrednote in ideje malega, a hkrati velikega človeka, ter v meni pustila neizbrisen odtis.

★ **Kaj je vaš najbolj priljubljen hobi?**

Pisanje zgodb in pesmi. S pisanjem se premapnem v svet, ki je moja kreacija.

»ZAKONODAJO SPREMINJAJMO TAKO, DA BO USKLAJENA S POTREBAMI, ZMOŽNOSTMI IN STANJEM V SLOVENIJI.«

★ **Kje oziroma kdaj se najbolje regenerirate?**

Najbolje se regeneriram s kvalitetnim, globokim nočnim spancem. Čez dan pa se regeneriram v družbi svojega psa, ki je ves čas z mano na delovnem mestu. Sicer pa se lahko regeneriram v hipu, če obstaja pravi sprožilec. Tak sprožilec so lepi razgledi, ko lahko z višine občudujem obzorje ali okolje.

**INVESTIRAJTE,
KER NA BANKI
ZARADI INFLACIJE VAŠI
PRIHRANKI
KOPNIJO.
INVESTIRAJTE, KER STE VARČNI.**

**GENERALI
INVESTMENTS**

080 80 24

To je tržno sporočilo. Generali Investments d.o.o., Dunajska 63, Ljubljana, upravlja Generali Krovni sklad s 16 podskladi. Pred sprejemom naložbene odločitve preberite dokumente s ključnimi podatki za vlagatelje in prospekt krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja, kjer so navedene podrobne in zavezujoče informacije o skladih. Ti dokumenti ter zadnje objavljeno letno in polletno poročilo v slovenskem jeziku so vlagateljem v tiskani obliki brezplačno na voljo na sedežu družbe in vpisnih mestih, v elektronski obliki pa so objavljeni na www.generali-investments.si. Nekateri skladi mogoče niso ustrezni za obdobje vlaganja, krajše od 5 let. Obstaja verjetnost, da vlagatelj ne bo dobil povrnjenega celotnega vplačanega zneska.

PRVI POSEL, KO JE BILA HČI STARA EN MESEC

Prvi dogovor o distribuciji klimatskih naprav sva s partnerjem Primožem podpisala prvo leto poslovanja – na moj rojstni dan. Z avtom sva se zjutraj odpeljala na tri ure oddaljen sedež dobavitelja, dogovor sklenila v dobri uri in se po hitrem postopku

vrnila domov. Nič posebnega, če v tistem času ne bi došla, saj me je doma, v oskrbi obeh babic, čakala enomesečna hči. Poslovni partner ni imel pojma, da se o poslu dogovarja z mladima staršema. Hči ima danes 22 let, študira podjetništvo in pomaga v podjetju. Zgodbo pozna in se s podjetniško mamó odlično razume.

GRADNJA IN DOM

Podjetje	EBITDA (v mio €)
1. VARIS LENDAVAL	8,491
2. VITANEST	5,180
3. ALPOD	5,066
4. URSA SLOVENIJA	4,741
5. WILLY STADLER	4,111
6. NIVO EKO	3,991
7. LIP BOHINJ	3,265
8. ROLTEK	3,181
9. LESOPRODUKT	3,151
10. LIP BLED	2,901
11. OBNOVA, LJUBLJANA	2,803
12. HIDROTEHNIK	2,696
13. IMP PROMONT	2,608
14. M SORA	2,585
15. KALCER	2,545
16. MARMOR	2,537
17. LUNOS	2,454
18. WIENERBERGER	2,442
19. OPEKA	2,402
20. MAKRO 5 GRADNJE	2,330
21. ETERNIT SLOVENIJA	2,206
22. ABC NET	2,174
23. RZ PELLETS	2,050
24. DRAVA GP	2,027
25. RIKO HIŠE	2,022

Podjetje	EBITDA (v mio €)
26. SLEMENŠEK	2,011
27. IAK	1,927
28. XELLA POROBETON SI	1,840
29. ANDREJC	1,815
30. LUMAR IG	1,730
31. OBLAK GROUP	1,688
32. OBEN-AUF	1,679
33. DVIG	1,666
34. CEMENTNI IZDELKI GOREC	1,598
35. KOGRAD IGEM	1,542
36. BETONARNA SAVA	1,517
37. RAKAN	1,512
38. AGM STAREŠINIČ	1,497
39. KOMUNALNE GRADNJE	1,495
40. ESOL	1,462
41. SAINT-GOBAIN GRADBENI IZDELKI	1,442
42. DOORS	1,436
43. MINERVO	1,432
44. MIX	1,425
45. ELCOM	1,424
46. SODIMEX	1,408
47. ADRIAING	1,365
48. ALVA	1,355
49. MOBECO	1,328
50. EUROSILA	1,322

SMETARNIKI

LETNE KUHINJE

KOMUNALNE GRADNJE d.o.o.

Komunalne gradnje d.o.o. je podjetje s 30-letno zgodovino in izkušnjami na področju gradenj, obnov in vzdrževanja komunalnih vodov ter cest. Opremljeni smo z lastno težko in lahko gradbeno mehanizacijo, transportnimi sredstvi, lastnimi resursi (kamnolom, betonarna) ter strokovnim znanjem, kar nam zagotavlja, da lahko izvajamo projekte tako na področju nizkih kot tudi visokih gradnj, v občinah Grosuplje in Ivančna Gorica pa izvajamo tudi zimsko in letno vzdrževanje cest.

ZA ENERGETSKO VARNOST IN BREZOGLIČNOST, NE ZA DEINDUSTRIALIZACIJO EVROPE

Energetska kriza, s katero se soočamo v Evropi, je ena velikih negativnih posledic vojne v Ukrajini. Kot odgovor na motnje svetovnega energetskega trga je Evropska komisija pred kratkim predstavila načrt REPowerEU, ki predstavlja program za okrepitev varčevanja z energijo, proizvodnjo obnovljive energije in diverzifikacijo naše oskrbe z energijo.

FOTO: Evropski parlament

Naročnik objave: Poslanska skupina Evropske ljudske stranke (EPP Group)

Podprt je s finančnimi in pravnimi ukrepi za izgradnjo nove energetske infrastrukture in sistema, ki ga Evropa potrebuje. Načrt predvideva neodvisnost Evrope od ruskih fosilnih goriv in drastično pospešen prehod na čisto energijo ter umiritev cen energentov.

OKOLJSKI CILJI SO BILI SPREJETI ŽE PRED VOJNO

Ambiciozni cilj, da bi Evropa do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina in da uresničimo Evropski zeleni dogovor, se je z vojno v Ukrajini in posledično energetske krizo zazdel težje uresničljiv vsem, ki ne želimo, da bi v teh zaostrenih okoliščinah prehod v bolj zeleno družbo ogrozil evropsko gospodarstvo.

Pa vendar je EU okoljske cilje sprejela pred vojno v Ukrajini in njihovo doseganje bo posledično vodilo do korenitih sprememb v realnem življenju. EU pripravlja celovit zakonodajni okvir, katerega ključen del 'Pripravljeni na 55' (ang.: Fit for 55) je najobsežnejši paket zakonodaje v tem mandatu in predstavlja podlago za preobrazbo evropskega gospodarstva, energije, kmetijstva in transporta v smeri drastičnega zmanjšanja emisij CO₂ za 55 % do leta 2030, v primerjavi z letom 1990.

Z njim posegamo na številna področja, ki bodo vplivala na naša življenja: na eni strani na učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije, na drugi strani pa tudi na zmanjšanje izpustov v prometu, pri čemer se med drugim prepo-

veduje prodaja novih avtomobilov z motorji na notranje zgorevanje po letu 2035. K doseganju ciljev zmanjšanja emisij s pomembnim deležem prispevata tudi kmetijstvo in gozdarstvo, prvo z aktivnostmi iz osnovne kmetijske dejavnosti, drugo pa s ponori ogljika.

Ves čas opozarjam, da ob tem zelenem prehodu ne smemo pozabiti na socialne in ekonomske posledice zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, saj bo to imelo vpliv tako na stroške gospodinjstev kot številnih gospodarskih dejavnosti. Na to sicer odgovarja vzpostavitev Socialnega sklada za podnebje in Sklada za modernizacijo, ki bosta pomagala pri odpravljanju energetske revščine in kreptvi konkurenčnosti evropskega gospodarstva, a ne bosta dovolj.

FOTO: GEN Energija

VRSTA UKREPOV ZA RAZOGLJIČENJE PROCESOV

V Evropskem parlamentu smo junija podprli tudi reformo sistema trgovanja z izpusti (največji sistem določanja cen ogljika na svetu – ETS), s katero želimo industrijo spodbuditi k dodatnemu zmanjšanju emisij in vlaganju v nizkoogljicne tehnologije. Določanje cen emisij lahko spodbudi industrijsko razogljčenje, a hkrati tvega selitev EU podjetij in z njimi emisij CO₂ v tujino. Do danes je to EU ublažila z brezplačnimi dodelitvami emisijskih kuponov nekaterim industrijam, vendar si jih Evropska komisija zaradi naraščajočih podnebnih ambicij in višjih cen CO₂ prizadeva postopno odpraviti. Vzporedno se torej uvaja nov mehanizem obdavčitve ogljika na meji (CBAM), ki bi od uvoznikov v EU zahteval, da do leta 2026 kupijo potrdila, ki ustrezajo tedenski ceni ogljika v EU. CBAM bi se sprva uporabljal za uvoz v petih emisijsko intenzivnih sektorjih, za katere velja, da so izpostavljeni večjemu tveganju selitve CO₂: cement, železo in jeklo, aluminij, gnojila in elektrika. Dajatev CBAM bi zajemala uvoz tega blaga iz vseh tretjih držav,

razen tistih, ki sodelujejo v ETS ali povezanim mehanizmu. Njen namen je spodbuditi partnerske države k razogljčenju proizvodnih procesov z izenačitvijo konkurenčnih pogojev pri določanju cen ogljika med proizvajalci iz EU in tretjih držav. Pri tem bi lahko manj razvite države dodatno podprli pri podnebnih prehodih.

A junija sprejeta reforma hkrati pomeni, da se bo aktualna shema razširila še na področji gradbeništva in transporta, pri čemer bodo državljani izključeni do leta 2029. Postopno opuščanje brezplačnih pravic za industrijo bo v veljavo stopilo leta 2027, medtem ko jih bo EU popolnoma ukinila do leta 2032.

V juliju smo v Evropskem parlamentu tudi dokončno potrdili delegirani akt Evropske komisije Taksonomijo, ki določa merila za vključitev jedrske energije in plina kot prehodnih tehnologij za razogljčenje energetskih sistemov EU.

NALOGE ZA SLOVENIJO

Upoštevali vse navedeno, moramo v Sloveniji narediti več za lastno preskrbo države z energijo in

poskrbeti za zmanjšanje slovenske energetske odvisnosti od drugih, ob tem pa preprečiti pojav energetske revščine pri socialno šibkejših gospodinjstvih. Povečati moramo proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (voda, sonce, veter) in se potruditi, da pri tem ne bomo vsakič znova naleteli na birokratsko-upravne čeri. Čim prej moramo sprejeti odločitev o gradnji drugega bloka NEK, brez katerega si ne predstavljam energetske neodvisnosti Slovenije in stabilnosti našega elektroenergetskega sistema, ki bo zlasti na udaru po zaprtju TE Šoštanj.

Energetskih izzivov imamo veliko tako v EU kot doma, a z razumevanjem izzivov časa ter modro in odločno politiko na EU in na nacionalni ravni, verjamem, da bomo skupaj z industrijo in državljani zmogli prehod v bolj zeleno prihodnost, ne da bi ogrozili skupno energetske varnost, povzročili energetske revščine ali ogrozili konkurenčnost gospodarstva.

Fran Bogovič,
poslanec v Evropskem parlamentu
(EPP Group)

Foto: Shutterstock

JESEN 2022: NA PRAGU POVEČANE NEGOTOVOSTI

V zadnjem času se na političnem in finančnem področju pojavljajo nove informacije, ki bodo imele svoj vpliv na gospodarstvo s časovnim odlogom, predvidoma jeseni ter potem v nadaljevanju 2022 in naprej:

Srečko Devjak, Dun & Bradstreet

1 Rusko-ukrajinska kriza.

Še vedno traja, nadaljevanje te krize pa povečuje negotovost in s tem tveganja pri poslovanju podjetij. To se kaže predvsem v naraščanju cen nekaterih dobrin, ki jih proizvajata in na trgu dobavljata obe državi, ki sta v krizo vpleteni. Ta porast cen bo posredno vplival na porast cen drugih dobrin, kar ni dobra novica za povečano stopnjo inflacije, ki je začela naraščati že leta 2021.

2 Rast okužb s covidom-19.

Trend števila okužb z novim koronavirusom

je pozno spomladi že začel naraščati. Pričakujemo lahko, da se bo število okužb jeseni zaradi naravnih razlogov, ugodnih za širjenje virusov, še povečalo. Vsako povečanje okužb z virusom SARS-CoV-2 bi lahko negativno vplivalo na gospodarske aktivnosti v državi in na mednarodno poslovanje z drugimi državami.

3 Visoka inflacija.

Naslednja negotovost je povezana s stopnjo rasti inflacije. Ta se je začela povečevati že v letu 2021 in se v letu 2022 ne samo nadaljuje,

ampak še stopnjuje. Prav tako so napovedane še dodatne podražitve nekaterih ključnih dobrin, na primer energentov.

4 Politčne nestabilnosti.

Pred kratkim se je pojavila še politična nestabilnost v Združenem kraljestvu, povezana z menjavo britanskega ministrskega predsednika, ki bo vplivala na finančne trge in tako tudi na gospodarstvo v Evropi.

Dun & Bradstreet je v svežem poročilu obravnaval učinek rusko-ukrajinske krize na tehnološki sektor. To poročilo pojasnjuje, da geopolitični scenarij negativno vpliva na tehnološki sektor:

- ★ prek strogih sankcij, ki so jih sprejele mednarodne vlade proti Rusiji,
- ★ prek velike nevarnosti za kibernetске napade in
- ★ zaradi migracije talentov.

Kakšne gospodarske izzive bo torej predvidoma prinesla negotova jesen in kako se podjetja na to lahko predhodno pripravijo?

A Prilagodite prodajne cene

Stopnja inflacije se bo predvidoma v jeseni še povečala, saj so nekatera energetska podjetja že na pragu poletja napovedala podražitve energentov v jeseni. To bo vplivalo na druge podražitve. Prav tako lahko pričakujemo, da se bo trend rasti cen surovin nadaljeval, kar bo povečevalo stroškovni pritisk na podjetja in s tem zmanjševalo njihov dobiček, če ta ne bodo dvignila prodajnih cen za svoje končne proizvode.

B Povečajte stanje denarja na računu

Letos spomladi so se obrestne mere začele povečevati. Začele so se odmikati navzgor od zgodovinsko nizkih ravni. To je posledica povečanega povpraševanja na trgu denarja, kar pomeni, da je denarja na trgu manj, kot ga je pred kratkim bilo. O likvidnostni krizi v tem trenutku seveda še ne moremo govoriti, vendar pričakovani ukrepi centralnih bank napovedujejo nadaljnjo rast obrestnih mer. Višje obrestne mere bodo podjetjem povečale stroške zadolževanja, po drugi strani pa že omenjene povečane negotovosti lahko pripeljejo do nove likvidnostne krize. Lastne zaloge denarja

AVSTRIJSKA KOROŠKA VODILNA V EU NA PODROČJU TRAJNOSTNEGA GOSPODARSTVA

Foto: Monte Nero Productions

Pogosto omenjeni "Green Deal" je na avstrijskem Koroškem že gospodarska realnost. Razlogov za odlično izhodišče v najjužnejši avstrijski zvezni deželi je veliko:

PRVOVRSTNA EKOLOŠKA GOSPODARSKA MREŽA

Avstrijska Koroška se v svojih prizadevanjih trajnostnega razvoja opira na idejo povezovanja. Skupaj z avstrijsko deželo Štajersko podpira zeleno mrežo, t. i. »Green Tech Cluster«, v kateri že več kot 250 podjetij spodbuja rešitve za varovanje podnebja in rešitve krožnega gospodarstva.

RAZISKAVE IN INOVACIJE NA KOROŠKEM

Zaradi sodelovanja z univerzami se je avstrijska Koroška v zadnjih desetletjih razvila v področje, kjer s pridom izkoriščajo najnovejše znanstvene dosežke. V tehnoloških parkih prihodnosti že leta poteka raziskave trajnostnih pristopov razvoja gospodarstva.

RAZPOLOŽLJIVOST VIROV

Glavni stebri koroškega biogospodarstva so gozdna, lesna in papirna industrija ter kmetijstvo. Na koroških poljih že zdaj pridelujejo poljščine brez genskega inženiringa, skoraj četrtina pa jih je pridelana ekološko, kar je najvišja

stopnja v Evropi. Nikjer drugje se na kilogram mesa/mleka/jajc ne izpusti tako malo toplogrednih plinov kot na avstrijskem Koroškem.

RAZVIT TRAJNOSTNI ENERGETSKI SEKTOR

Avstrijska Koroška je kot baterija Avstrije, vrsto let se že osredotoča na širitev alternativnih, obnovljivih in trajnostnih tehnologij za proizvodnjo energije. Delež obnovljivih virov energije se je pri končni porabi energije od leta 2005 povečal za 15,1 odstotne točke na okoli 55 odstotkov, tako da je s tem na samem vrhu v Avstriji in Evropi. Električna energija se že 100-odstotno proizvaja iz obnovljivih virov energije.

SLOVENSKI PODJETNIKI, USTANOVITELJI PODJETIJ IN INVESTITORJI

Avstrijska Koroška ima izjemno razvito podjetniško infrastrukturo ter izoblikovane in učinkovite mehanizme (brez zahtevne birokracije) za delovanje in hiter vstop na avstrijski (ter morda kasneje tudi na nemški) trg.

Izvedite več!

bodo v tem primeru podjetju v veliko pomoč pri poravnavanju tekočih obveznosti.

CPovečajte zalogo surovin in materialov

Negotovost v dobavnih verigah na eni strani in naraščajoče cene surovin na drugi kažejo na smiselnost povečanja zalog surovin in materialov. Pri gibanju cen surovin na blagovnih borzah lahko pričakujemo cenovne korekcije navzdol, ki bodo kratkoročne narave in posledica unovčevanja dobičkov investorjev. To pa bo za podjetja priložnost za povečan nakup surovin in materialov ter za povečanje stanja zalog.

Večja negotovost v poslovnem okolju prav tako kaže na to, da je pri upravljanju smiselno razmisliti o povečanju vrednosti varnostne zaloge, ki preprečuje, da bi podjetje ostalo brez zalog in da bi moralo ustaviti proizvodni proces.

ČSkrajšajte plačilne roke svojim kupcem

S krajšim plačilnim rokom bo podjetje prej prišlo do denarne poravnave za prodano blago in do

denarja, ki je končni cilj vsakršne prodaje.

Na pragu obdobja s povečano negotovostjo zaradi razmer v poslovnem okolju hitrejša konverzija terjatev do kupcev v denar povečuje stanje denarja na računu podjetja. To pa zmanjšuje tveganje nelikvidnosti, ki se mu podjetje izpostavlja zaradi odloženih plačil kupcev.

DOb koncu leta zadržite dobičke

Zadržani dobički bodo povečali kapital podjetja, kar bo ugodno vplivalo na strukturo kapitala podjetja na način, da se bo povečal delež lastniškega kapitala v primerjavi z dolžniškim kapitalom. Tako bo večji delež lastniškega kapitala v strukturi kapitala ugodno vplival na kreditno sposobnost podjetja v očeh bank. Povečana kreditna sposobnost podjetja pa bo podjetju v pomoč predvsem v primeru, če bo podjetje potrebovalo bančni kredit v letu 2023.

**DUN & BRADSTREET SLOVENIJA
JE VSEBINSKI PARTNER REVIE
SLOVENSKI SBC PODJETNIK.**

INSTRUMENTATION
TECHNOLOGIES

Mednarodna ekipa zaposlenih v visokotehnološkem podjetju omogoča:

Znanstvenikom pozicioniranje atomov z natančnostjo **1/1000 debeline lasu**
Pacientom, da prejmejo pravo dozo **protonskega sevanja** pri zdravljenju raka
Sprehajalcem ob Temzi višjo **varnost** v primeru padca v reko

**Inženirska ekipa se neprestano širi:
OBIŠČI SPLETNO STRAN IN IZVEDI VEČ!**

Zaupajo nam: NASA, CERN, Rimac Technology, Alstom, Univerzi v Berkeleyju in Stanfordu in mnogo drugih velikih imen iz tehnološkega sveta.

ek elpro križnič

Tehnološki partner

Pametna tovarna z najsodobnejšo tehnologijo – industrija 4.0

Trajnostni partner

Odgovornost do okolja, zaposlenih in družbe

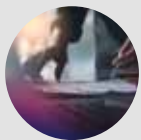

Strateški partner

Celovita storitev od razvoja do izdelka

ek electric

Celovite rešitve v elektroenergetiki

Svetovanje in celostne rešitve v elektroenergetiki.

NN sestavi stikalnih in krmilnih naprav.

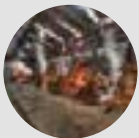
Močnostni NN sklopi SIEMENS SIVACON S8.

Avtomatiziran CNC izsek in upogib bakrenih ploščatih profilov.

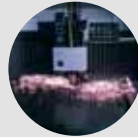
Tehnična izvedba transformatorske postaje (TP) s kompletno izvedbo PZI projektne dokumentacije ter meritvami in spuščanjem v pogon.

Storitve na področju elektroinštalacij, energetike, elektrifikacije strojev in montaže naprav obnovljivih virov energije.

ek metal

Celovite rešitve v obdelavi pločevine

Storitve CNC predelave pločevine (laserski razrez, upogib, prebijanje-izsekovanje, varjenje, brušenje, tesnjenje, vtiskovanje vijačnega materiala).

Sestava polizdelka ali končnega izdelka za potrebe kupca od ideje do razvoja. Izdelava kovinskih delov z možnostjo vgradnje ostale opreme.

Izdelava specializiranih nerjavnih kovinskih ohišij, za potrebe Ex-okolja, farmacije in drugih dejavnosti, kjer so v ospredju zahteve po kakovosti in varnosti.

Napredne tehnološke zmogljivosti in avtomatiziran strojni park svetovno priznanega proizvajalca Trumpf.

**Z znanjem nad izzive.
S tehnologijo do popolnosti.
S trajnostjo v prihodnost.**

Tomažičeva ulica 18,
2310 Slovenska Bistrica, SI

+386 2 292 80 00

info@e-k.si

elpro-kriznic.si

NOVI MILIJONI NA VOLJO

V ospredju so pilotno-demonstracijski projekti.
Odpirajo se razpisi za turizem.
Prav tako pa je zanimiva prihajajoča evropska kohezijska politika.

Aleksandra Godec

Ajavni razpis za okrevanje in odpornost s pilotno-demonstracijskimi projekti

Eden takih razpisov je Javni razpis za okrevanje in odpornost s pilotno-demonstracijskimi projekti, pri čemer je višina sofinanciranja v obliki nepovratnih sredstev do 60 odstotkov.

Razpisnik je Javna agencija SPIRIT, in sicer z datumom objave 15. 4. 2022.

Rok za oddajo: 16. 9. 2022.

»Namen javnega razpisa je končne prejemnike spodbuditi k izvajanju razvojne in inovacijske dejavnosti, katere rezultat je izvedba pilotno-demonstracijskih (PD) projektov za razvoj in testiranje oziroma demonstracijo novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev z visoko dodano vrednostjo in s tržnim potencialom na področju

zelenega prehoda in za krepitev odpornosti,« pojasnjuje direktorica in lastnica Tiko Pro, Kristina Kočet Hudrap.

Cilj javnega razpisa je torej podpreti najmanj 30 konzorcijev za izvedbo PD-projektov, ki se osredotočajo na področje krožnega gospodarstva, za doseganje okoljskih ciljev ter ciljev v NEPN (Nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije).

KDO SO UPRAVIČENCI?

Če se lotevate pilotnih projektov, potem so vrata odprta velikim podjetjem in MSP.

V primeru demonstracijskih projektov pa so do financiranja upravičena velika podjetja in MSP na območjih, ki so po regionalni shemi (oziroma

Elektrospoji
Zanesljivo. Povezano.

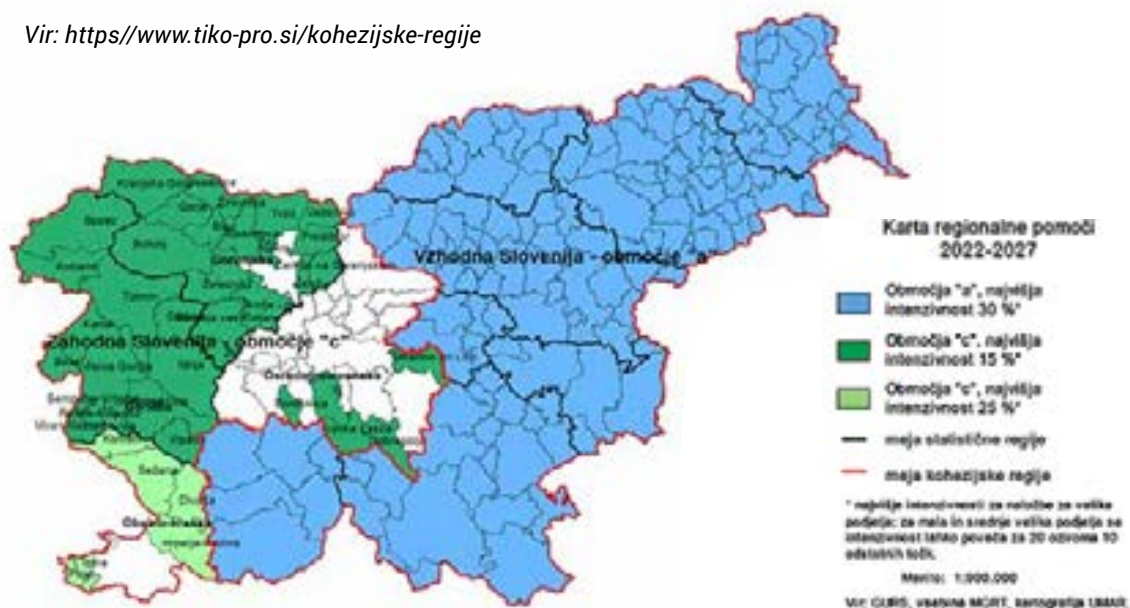
Vaš zanesljivi
partner pametnih
povezav za prihodnost

Vse na enem mestu za razdelilne
in krmilne elektro omare.

Sedaj tudi v spletni trgovini
www.elektrospoji.si

Vir: <https://www.tiko-pro.si/kohezijske-regije>

po Uredbi o karti regionalne pomoči) upravičena do državne pomoči, oziroma zgolj MSP, če se demonstracijski projekt izvaja na območjih tako imenovanih »belih lis«.

KOHEZIJSKE REGIJE – KARTA REGIONALNE POMOČI

Posamezne občine znotraj razvojnih ter obeh kohezijskih regij ter seznam obmejnih in problemskih območij je viden na naslovu: <https://www.tiko-pro.si/kohezijske-regije>.

UPRAVIČENI STROŠKI

a. Pilotni projekti:

- ★ stroški plač in povračil v zvezi z delom,
- ★ stroški storitev zunanjih izvajalcev,

- ★ posredni stroški, vezani na stroške plač in povračil v zvezi z delom, v okviru dodatnih režijskih stroškov in drugih stroškov poslovanja, vključno s stroški materiala, zalog in podobnih izdelkov, ki so nastali kot posledica izvajanja PD-projekta.

b. Demonstracijski projekti:

- ★ stroški nakupa opredmetenih osnovnih sredstev, razen stroškov nakupa zemljišč in stavb,
- ★ stroški nakupa neopredmetenih osnovnih sredstev.
- 3–8 konzorcijskih partnerjev
- območje izvajanja: celotna Slovenija
- intenzivnost sofinanciranja je odvisna od velikosti konzorcijskega partnerja in lokacije

+386 (0) 3 620 26 00

INFO@INKUBATOR-RS.SI

WWW.INKUBATOR-RS.SI

TUKAJ ZAČNITE SVOJO PODJETNIŠKO POT

mrežni
podjetniški inkubator
Rogaska Slatina

SPIRIT
SLOVENIA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

- skupna višina sredstev: 30 mio evrov
- višina sofinanciranja upravičenih stroškov je med 500 tisoč in enim milijonom evrov
- trajanje projekta do 36 mesecev (1.+2. sklop) oziroma 24 mesecev (2. sklop)

Projekt mora imeti vpliv na področje blažitve podnebnih sprememb in na področje prehoda na krožno gospodarstvo, vključno s preprečevanjem in nadzorovanjem onesnaževanja.

VIŠINA SOFINANCIRANJA

a. Pilotni projekti

- ★ velika podjetja do 25 odstotkov upravičenih stroškov,
- ★ srednje velika podjetja do 35 odstotkov upravičenih stroškov,
- ★ mikro in mala podjetja do 45 odstotkov upravičenih stroškov.

V primeru, da projekt izvaja konzorcij partnerjev, med katerimi je vsaj en partner srednje veliko, malo ali mikro podjetje, pri tem pa noben posamezen partner ne nosi več kot 70 odstotkov upravičenih stroškov, se intenzivnost pomoči za vsakega posa-

meznega partnerja poveča za 15 odstotnih točk. V tem primeru je intenzivnost pomoči naslednja:

- ★ velika podjetja do 40 odstotkov upravičenih stroškov,
- ★ srednje velika podjetja do 50 odstotkov upravičenih stroškov,
- ★ mikro in mala podjetja do 60 odstotkov upravičenih stroškov.

b. Demonstracijski projekti:

Območje »a«

- ★ velika podjetja do 30 odstotkov upravičenih stroškov,
- ★ srednje velika podjetja do 40 odstotkov upravičenih stroškov,
- ★ mikro in mala podjetja do 50 odstotkov upravičenih stroškov.

Območje »c«

- ★ velika podjetja do 15 odstotkov upravičenih stroškov,
- ★ srednje velika podjetja do 25 odstotkov upravičenih stroškov,
- ★ mikro in mala podjetja do 35 odstotkov upravičenih stroškov.

V RONI NEPREMIČNINE DOBITE VSE NA ENEM MESTU

Celoten posel izpeljejo od začetka do konca, pri njih pa se lahko oglasijo tako posamezniki kot družine, vse bolj pa se usmerjajo v investicijske nepremičnine.

Ljubljsko podjetje Roni nepremičnine na trgu deluje štirinajsto leto. »Nenehno smo delovali usmerjeno v zadovoljstvo strank in zaposlenih. Smo starostno mešana ekipa, trenutno nas je v agenciji 21 ter z agenti sodelujemo dolgoročno« razlaga direktorica Nina Hudnik.

IZPELJAVA POSLA OD A DO Ž

Poslujejo po načelu 'Vse na enem mestu'. »Stranka, ki se oglasi v naših prostorih, lahko uredi celotno dokumentacijo, vezano na nepremičnino, razvije lahko projekt ali zasnovo svojega sanjskega doma. Predvsem pa posredujemo pri prodaji in oddaji nepremičnin. Vso dokumentacijo pripravlja usposobljena pravna

služba. Posel izpeljemo v celoti – od priprave prodajnega plana, izvedbe ustrezne marketinške kampanje do priprave pogodb in prepisov obračevalnih stroškov. V primeru oddaje nepremičnine nudimo dolgoročno storitev oddaje brez praznih mesecev,« razlaga sogovornica.

STORITVE ZA POSAMEZNIKE, DRUŽINE IN INVESTITORJE

Svoje storitve ponujajo širokemu krogu strank: tako posameznikom kot družinam, ki si ustvarijo prvi dom, ali investorjem. Vedno bolj pa se usmerjajo v investicijske nepremičnine, kjer skupaj z investitorji razvijajo projekte za gradnjo stanovanj ali stanovanjskih stavb – v Ljubljani in njeni okolici.

PRISOTNI TUDI V LONDONU

Prostore imajo na Hacquetovi ulici v Ljubljani, ki je prijazna za dostop z avtomobilom, vlakom ali kolesom. Poslujejo tudi na britanskem trgu. Potem ko so se razširili v Slovenijo, razvijajo strategijo za pospeševanje poslovanja v Londonu, kjer delujejo mednarodno.

Razpisi za turizem

»Razpis v obsegu 69 milijonov evrov je bil sprva napovedan za marec, zdaj pa je napovedan za konec poletja,« navaja direktorica Tika pro Kočet Hudrapova in dodaja: »Prav na temelju zapisanega v NOO je tudi mogoče sklepati, kako bo razpis 'za trajnostni razvoj slovenske nastanitvene turistične ponudbe za dvig dodane vrednosti turizma' videti.«

UPRAVIČENCI

Do sofinanciranja bodo upravičene naložbe v nastanitvene zmogljivosti z višjo dodano vrednostjo, in sicer za hotele, motele, penzione, gostišča, kampe, glampinge in turistične kmetije; to velja predvsem za obnove, deloma tudi novogradnje.

SOFINANCIRANJE

Sofinancirane bodo naložbe v namestitve z najmanj tremi zvezdicami, ki bodo po naložbi omogočale nove zaposlitve. Spodbude bodo usmerjene v energetske in okoljsko učinkovite ter digitalne rešitve.

Na MGRT pojasnjujejo, da se bodo stopnje sofinanciranja gibale vse od 10 do 70 odstotkov, odvisno od vrste upravičenih stroškov, lokacije projektov in velikosti podjetij. Obdobje upravičenosti stroškov bo od oddaje vloge. Ker gre za sredstva iz NOO, ki jih je treba počrpati do konca leta 2026, bo rok za izvedbo projektov predvidoma daljši.

KAJ VSE SE BO ZAHTEVALO OD PRIJAVITELJEV?

Upravičeni bodo stroški začetnih investicij v opredmetena in neopredmetena sredstva, in sicer za gradnjo, obnovo in opremo.

Na MGRT so ocenili, da bo 68 odstotkov sredstev (okoli 45 milijonov evrov) namenjenih za sofinanciranje projektov prenove, preostanek pa za gradnjo novih objektov ali popolne rekonstrukcije. Predvideno je tudi, da bo 80 odstotkov vseh sredstev namenjenih objektom s štirimi zvezdicami ali več, preostanek pa za tiste s tremi zvezdicami. Povprečno število sob na objekt (projekt) bo predvidoma 51.

NAITORS D.O.O.

VIZIJA PODJETJA – Postati podjetje s katerim bodo zadovoljni vsi naši kupci predvsem zaradi strokovnega svetovanja, kvalitetnega izdelka in izvedbe ter nas bodo z veseljem priporočali drugim.

STRATEGIJA PODJETJA – z dnevnim spremljanjem razvoja na našem področju, z razvijanjem novih izdelkov in storitev, z razvojem poštenih odnosov med zaposlenimi ter obenem z razvojem poštenih poslovnih odnosov do dobaviteljev in kupcev uresničiti vizijo podjetja.

PRODAJNI ARTIKLI:

- okna
- vhodna vrata
- požarna vrata (alu) z 30 in 60 minutno obstojnostjo
- senčila (rolete, žaluzije, komarniki)
- garažna vrata
- pergole z ZIIP roloji
- industrijska vrata
- steklene fasade
- zimski vrtovi
- okenske police

Hardek 34 g, 2270 Ormož

Telefon: + 386 (0)2 741 13 80

Telefon: + 386 (0)5 993 10 86

Mob: + 386 (0) 31 793 204

**OKNA IN VRATA
po vaši meri!**

PVC OKNA

energeto® neo

odlikuje izjemno ozek pogled na profil in tako sledi aktualnim oblikovalnim oblikovalskim trendom

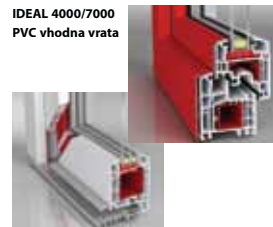
KO SE DIZAJN SREČA S TEHNOLOGIJO

Združljivost in sprava sta bili v središču novega razvoja. Zato je energeto® neo enako primeren za velike nepremičnine kot za arhitekturno hišo. Inovativne tehnologije aluplast vam zagotavljajo toplotno izolacijo, protivlomno zaščito in enostavnost uporabe na najvišji ravni.

PVC VHODNA VRATA

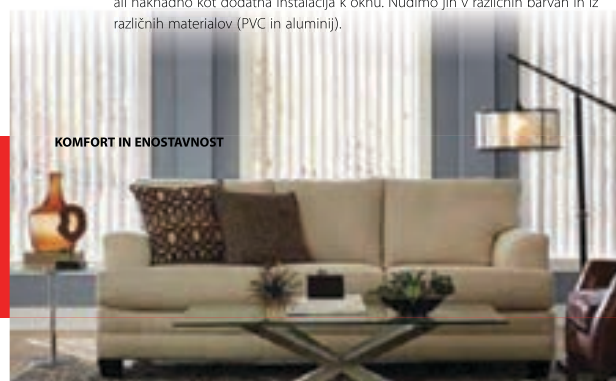
S proizvodnjo kakovostnega sistema IDEAL 4000/7000 za vhodna vrata Aluplast je postal eden prvih proizvajalcev, ki so prepoznali naraščajoči trend razvoja komornih profilov, s čimer se dokazuje, da podjetje ne naredi kompromisov pri visokem vizualnem in tehničnem standardu, hkrati pa postavlja nove standarde ne samo v oblikovanju in življenjski dobi izdelka. Profil PVC Aluplast vam zagotavlja visoko raven individualnosti in varnosti v zasebnih in javnih zgradbah.

IDEAL 4000/7000 PVC vhodna vrata

SENČILA

Rolete so najkvalitetnejša zaščita proti sončni svetlobi, hkrati pa tudi zvočna izolacija. Vgradnja rolet poteka pri gradnji stavbe pod nosilno preklado oken ali naknadno kot dodatna instalacija k oknu. Nudimo jih v različnih barvah in iz različnih materialov (PVC in aluminij).

KOMFORT IN ENOSTAVNOST

PREDVIDENI POGOJI ZA PRIJAVO:

- ★ projekti bodo morali biti zreli za izvedbo (ready-to-go),
- ★ prijavitelj ne sme biti podjetje v več kot 30-odstotni lasti države,
- ★ izdelana projektna in investicijska dokumentacija, gradbeno dovoljenje ali priglasitev del, pridobljeno ali v pridobivanju,
- ★ investicijski program z vsemi zahtevanimi vsebinami, ki jasno utemeljuje doseganje zahtevanih kazalnikov poslovanja, določenih z merili razpisa,
- ★ zaveza k ohranitvi obstoječih delovnih mest,
- ★ energetska izkaznica najmanj razreda B,
- ★ novogradnje bodo morale dosegati cilje na področju porabe energije, ki bo vsaj 20 odstotkov manjša od zahteve za skoraj ničenergijske stavbe (standard NZEB),
- ★ pogoji, povezani z uresničevanjem podnebnih ciljev glede gradnje objektov, rabe energije in vode, ravnanja z odpadki,
- ★ smiselno vključena digitalizacija, in sicer najmanj v obliki javno dostopne digitalne predstavitve ponudbe projekta, vključenosti v najmanj en digitalni rezervacijski in prodajni sistem, omogočena mora biti digitalna podpora uporabniški izkušnji pri uporabi projekta,
- ★ vključen program usposabljanja in izobraževanja za vodje in zaposlene pri prijavitelju, ki ga mora izvajati certificirana izobraževalna institucija ali referenčni izvajalec na področju najmanj dveh modulov, ki pokrivata kakovost storitev in upravljanja na področju vsebine projekta in digitalne kompetence.

Kohezijska politika 2021–2027

Tako Slovenija kot EU bosta veliko investirali. Vsem investicijam pa bo skupno vodilo (za finančno obdobje 2021–2027) digitalna in zelena preobrazba družbe in gospodarstva.

Slovenija ima v večletnem finančnem okviru 2021–2027 na voljo 3,2 milijarde evrov sredstev iz evropske kohezijske politike (EKP). Poleg omenjene 3,2 milijarde evrov bo država iz proračuna primaknila še slabe 1,3 milijarde evrov, tako da bo za vsa področja skupno na voljo nekaj manj kot 4,5 milijarde evrov.

Prvi razpisi bodo predvidoma objavljeni konec leta 2022 oziroma na začetku 2023.

KOHEZIJSKA POLITIKA 21–27

Do 2029 (n+2) bo na voljo 3,2 mrd EUR, upoštevaje sredstva Sklada za pravični prehod 258,7 mio EUR (1.538 mio EUR ESRR, 706,7 mio EUR ESS, (V: 1.722 mio EUR, 543,2 mio EUR)).

Podpirali bodo naslednje:

- ★ raziskovalno-razvojne in pilotno-demonstracijske projekte v podjetjih,
- ★ rast in razvoj MSP, vključno z internacionalizacijo in podpornim okoljem,
- ★ digitalizacijo MSP,
- ★ prehod v krožno gospodarstvo,
- ★ socialno podjetništvo,
- ★ turizem (javna in skupna turistična infrastruktura in podpora upravljanju turističnih destinacij),
- ★ lokalne projekte (CLLD, lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost) ter
- ★ gospodarsko prestrukturiranje premogovnih regij SAŠA in Zasavje.

Vir: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo

T.P.G. = Trust, Personal care and Global presence

Podjetje T.P.G. Logistika d.o.o. je zasnovano in deluje po načelih, kateri so razvidni že iz samega imena podjetja, in sicer:

- na osnovi zaupanja strank (**Trust**),
- osebnega odnosa ter skrbnega prizadevanja do kvalitete naših storitev (**Personal care**)
- in seveda z globalno prisotnostjo s katero zadovoljujemo celovito pokritost storitev »door to door« (**Global presence**)

Smo dinamično hitro rastoče podjetje z izkušenim kadrom, ki s svojim znanjem in prizadevanjem strmi, da svojim komitentom poišče vedno najugodnejši in najhitrejši način transporta. Na osnovi profesionalnosti in izkušenj pridobljenih skozi leta nudimo optimalne rešitve ter najkonkurenčnejšo ponudbo.

Osnovne storitve:

- Organizacija ladijskih, zbirniških, avio ter kamionskih prevozov
- Skladiščenje ter distribucija blaga
- Uvozno ter izvozno carinjenje znotraj podjetja (z lastno carinsko garancijo)
- Svetovanje strankam s skupnim doseganjem optimalnih rešitev

Specializirani smo za pretovor različnih blagovnih vrst kot so les, papir, celuloza, jeklo in končni izdelki, paletiziran tovor ter tudi hitro pokvarljivo blago pri čem predstavljamo enega največjih partnerjev Luke Koper d.d.

T.P.G. LOGISTIKA D.O.O.

Vojkovo nabrežje 30 A, 6000 Koper - SI |

Tel.: +386 5 663 89 00 | Fax: +386 5 663 89 08 | info@tpg.si

TEM

Ustvarjen za vsak prostor

TEM, vodilni proizvajalec inovativnih,
modernih in estetskih stikal in vtičnic.

POSLEDICE EPIDEMIJE V SVETU EMBALAŽE

Poleg trajnostnih trendov so se v zadnjih dveh letih pojavile tudi dodatne zahteve trga, ki se ne bodo kmalu umaknile. V DS Smithovem poročilu o embalaži za leto 2021 (Packaging Trends Guide 2021) lahko najdemo konkretne posledice kovidne krize v svetu embalaže:

1 Trajnostnost vs. higiena.

Trajnostnost se tepe z vse večjimi zahtevami po embalaži za enkratno uporabo zaradi večje higienski, zato morajo podjetja najti ustrezno rešitev. Uporaba plastike se je namreč v času epidemije znatno povečala (dostava hrane na dom, hrana za s seboj in podobno).

2 Spletna prodaja.

Priče smo ogromnemu povečanju spletnega nakupovanja in spremembam nakupnih navad. Veliko trgovin nima prilagojene embalaže za dostavo na dom. Živilski spletni trgovci se morajo tako najbolj prilagoditi, da lahko živila dostavijo v neokrnjeni obliki.

3 Učinkovitost embalaže.

Vse več je spletne prodaje in obstoječa embalaža ne more zadovoljiti vseh potreb dobavne verige. Rastejo potrebe po pametni obliki embalaže, ki ima oznako RFID ali NFC za preprostejše spremljanje.

4 Inteligentna embalaža.

V bližnji prihodnosti se bo verjetno začela pojavljati tudi embalaža, ki bo imela na sebi napravo, s katero bo sledila paketu in to informacijo posredovala tako kupcu kot prodajalcu. To bo pripomoglo k večjemu občutku varnosti, ko je pošiljka na poti.

NAJ EMBALAŽNI TRENDI TA HIP

Kdaj ste nazadnje razmišljali o modernizaciji embalaže za vaše produkte? Poiskali smo pet trendov za bolj zeleno prihodnost.

Nina Simić

Podjetja se včasih preveč osredotočijo na osnovni produkt ter pozabijo na pomemben komunikacijski in transportni element – embalažo. Pri izbiri embalaže pa ne gre le za dizajn in obliko, temveč moramo biti vse bolj pozorni na uporabo varnih in trajnostnih materialov ter optimizacijo stroškov.

Katerim trendom velja slediti v svetu embalaže?

TOP 5 TRENDOV NA PODROČJU EMBALAŽE

1 Krožna/trajnostna embalaža

Ponovna uporaba in polnjenje. Ljudje si vedno bolj želijo, da bi jim blagovne znamke pomagale živeti trajnostno. Igor Karlovits z Inštituta za celulozo in papir pravi: »Z uvedbo prepovedi določenih embalažnih izdelkov za enkratno uporabo iz polimernih materialov ter spodbujanjem

zmanjševanja porabe naravnih virov za izdelavo novih izdelkov EU v novi strategiji podpira večkratno embalažo. To velja tako v primerih, ko so določena podjetja posredniki z različno kovinsko ali večkratno uporabno embalažo (loop), kot pri osebнем polnjenju v trgovinah brez embalaže (angl. zero packaging), kamor prinesemo lastno embalažo (posode, plastenke) ter manjše enote napolnimo iz skupne (bulk) embalaže.«

Antonija Božič Cerar, direktorica Službe za varstvo okolja pri GZS, pojasnjuje: »Evropski parlament je v prvi polovici februarja 2021 sprejel resolucijo, da bo morala biti vsa embalaža do 2030 zasnovana tako, da jo bo mogoče večkrat uporabiti ali reciklirati po stroškovno sprejemljivih pogojih: »Po podatkih v EU trenutno recikliramo v povprečju le 14 odstotkov plastične embalaže, medtem ko se povečuje delež odpadne embalaže, ki je ni mogoče reciklirati.«

Reciklaža ni vse. Veliko podjetij se je že odločilo za uporabo stodontne reciklirne embalaže, kar je na njej praviloma tudi označeno. Kot najboljša zamenjava za enkratno plastično embalažo slovi embalaža iz valovite lepenke, in

sicer zaradi njene strukture in visoke kakovosti, kot je zapisano na spletni strani Packaging.si.

Vračljiva embalaža sicer ni sama po sebi boljša kot nepovratna embalaža. Upoštevati je namreč treba celovit okoljski odtis izdelka. Včasih majhna količina materiala prevlada nad sposobnostjo reciklaže. Če je na primer do reciklaže potrebnega preveč transporta, so lahko ti skupni vplivi na okolje bolj negativni.

Biorazgradljivost je ključ. Nika Resnik iz podjetja Maar, ki se ukvarja s proizvodnjo visokokakovstnega pakirnega materiala za različne namene, meni, da je v trendu biorazgradljiva embalaža, ki se razgradi s pomočjo mikroorganizmov: »Razlika je, da je nekatera embalaža lahko razgradljiva v domačem kompostniku (home compostable), večina pa še vedno potrebuje posebne pogoje industrijskih kompostnikov (industrial compostable).«

Na svetovnem trgu že obstajajo na primer embalaže iz biorazgradljivih materialov, s katerimi pognojimo svoj vrt, ali takšne, v katerih so semena rož, ki čez nekaj mesecev zacvetijo v naših cvetličnih lončkih.

KOZMETIČNA IN LEKARNIŠKA EMBALAŽA S TISKOM

Podjetje ELKIM d.o.o. je družinsko podjetje druge generacije. S predelavo in brizganjem plastike so se pričeli ukvarjati leta 1986.

Začeli so z storitvami brizganja, nato pa se usmerili v kozmetično in lekarniško embalažo – z lastnimi orodji in oblikami lončkov.

»Skozi čas se je pokazala potreba po tisku embalaže, zato smo svojo dejavnost dopolnili tudi z grafično dejavnostjo, ki zajema sitotisk, tampotisk, termotisk in LED UV tisk. V sodelovanju z orodjarjem smo sposobni narediti tudi lonček po želji stranke,« povedo.

V proizvodnji imajo trenutno 6 strojev za brizganje plastike, stroj za sitotisk, stroj za tampotisk in stroj za termotisk.

Poleg izdelave embalaže za lekarne in kozmetiko nudijo tudi storitev brizganja z orodjem stranke.

»V prihodnosti načrtujemo posodobitev strojev in širitev skladiščnih prostorov, ter seveda tudi nove oblike lončkov,« še napovedo v podjetju Elkim.

ELKIM

proizvodnja kozmetične in lekarniške embalaže

2 Fleksibilna embalaža

Karlovits omenja optimizacijo embalaže z vidika velikosti, saj lahko tako zmanjšamo prazen prostor, ki ga navadno še zapolnimo z dodatnimi polnili za pakete, kot so papir, industrijski »smoki« in čips, stiropor in podobno:

»Zaradi izrednega povišanja transportnih stroškov vsak kubični centimeter praznega prostora dviguje stroške transporta. Ob pomoči napredne programske opreme, novih vrst polnil ter po meri narejene embalaže je mogoče zmanjšati prazno vsebino embalaže. Spletna prodaja že podpira avtomatizirane linije, kjer se na podlagi velikosti izdelka avtomatično prilagaja tudi oblika in velikost embalaže.«

V sklopu tega se pojavlja tudi pojem fleksibilne embalaže, ki je prilagodljiva velikosti izdelka, a ga vseeno zadovoljivo zaščiti.

3 Novi dizajni

Manjša barvitost. »Popularna je uporaba eko dizajna z manj barvami ter dizajn za reciklažo v primeru polimerne embalaže, ki vključuje določene kombinacije vrste plastike,« pojasnjuje Karlovits:

»Ločevanje barve, folij in kovinskih efektov s papirne ali druge embalaže predstavlja dodatni

vir onesnaževanja. Trend je v zmanjšanju velikih tiskanih površin ter zmerni uporabi vseh dodatnih specialnih barv ali efektov. Pri plastični embalaži, pri večdelni embalaži, kot je PET-plastenka, pa se zmanjšuje število različnih vrst polimerov ter se uporabljajo kombinacije po načelu Design for Recycling (DfR).«

Enotnost materiala. Resnikova razloži, da je dizajn boljši, če je embalaža sestavljena le iz ene vrste materiala: »Tako je njena predelava in reciklaža veliko učinkovitejša in hitrejša (oziroma v veliko primerih sploh pogoj za možnost recikliranja), kot če je embalaža sestavljena iz različnih vrst materialov (papir, folija, plastika in podobno).«

Zgodbarjenje. Manjšo barvitost je treba nekako povezati s pomembnim trendom, ki ga opažajo pri DS Smith – pripovedovanjem zgodb s pomočjo embalaže; to sporočilo blagovne znamke na embalaži dvigne na višjo raven.

Ob pomoči embalaže se inovativne blagovne znamke povezujejo s potrošniki na nov način. Potrošniki si želijo začutiti razkošje, srečo, sentimentalnost, iskrenost in avtentičnost. Vse manj jim je všeč hitro potrošniško blago za široke mase. To lahko dosežemo s posebno unikatno obliko embalaže, z izbiro pisave, barv in trajnostnega materiala za izdelavo embalaže.

BILEX d.o.o. KARTONAŽA

Smo manjše kartonažno podjetje s tridesetletnimi izkušnjami na tem področju, ki se ukvarja z izdelavo škatel iz valovitega in trdega kartona, po željah naročnika in FEFCO katalogu.

Naš sortiment vključuje kartonske škatle/ klasična izvedba in izsekane, polnila iz kartona in plastike.

Nudimo tudi škatle iz zaloge na lokaciji
PE Trata, Kidričeva cesta 75, Škofja Loka.

4 Uporaba bioosnovanih materialov

Resnikova meni, da je pomembno razumeti razliko med pojmom biorazgradljiva in bioosnovana embalaža: »Bioosnovana embalaža je proizvedena iz bioloških snovi, kot sta polimlečna kislina in koruzni škrob, ni pa nujno tudi biorazgradljiva. Biorazgradljivo ne pomeni razgradljivosti embalaže na domačem kompostniku in pri njegovih pogojih, temveč v obstoječi embalažni shemi, v industrijskih kompostnikih.«

Izpostavlja tudi naravne materiale, kot so koruza, sladkorni trs in ricinusovo olje. »Zanimivi so predvsem vlakninski in biopolimerni materiali,« dodaja Karlovits. Med trendi je biorazgradljiv stiropor iz naravnih in obnovljivih virov, ki ga lahko uporabimo na primer za izdelavo sladolednih škatel, ki so po uporabi primerne tudi za kompostiranje. Prav tako so domiselni krožniki iz sladkornega trsa, ki lahko nadomestijo prepovedano plastično različico.

5 Embalaža za spletno prodajo

»Amazon kot vodilno podjetje na področju e-commerce že nekaj let uvaja svoje načelo zmanjševanja odvečne embalaže ter prilagajanja

vrste embalaže na tipične transportne strese za spletno prodajo. Tovrstna embalaža ima ponavadi zmanjšano težo z enakimi mehanskimi lastnostmi kot prejšnje različice ter dodatne informacije glede izdelka, ki spodbuja vezavo za določeno blagovno znamko,« pojasnjuje Karlovits.

Tudi DS Smith Smart packaging postavlja v ospredje trendov. Napredek tehnologije in novi pristopi k oblikovanju z digitalnimi vmesniki, kot sta RFID in NFC, ter povezljivostjo povečujejo vrednost embalaže. Embalaža prav tako lahko preprečuje ponarejanje (predvsem v kozmetični industriji), poveča sledljivost in podobno. Resnikova omenja tudi trend lahke embalaže, ki omogoča manjšo količino embalaže, potrebne za ponovno predelavo in reciklažo, hkrati pa prav v panogi spletne prodaje lahko tudi zniža transportne stroške.

NASVETI ZA PODJETJA PRI IZBIRI EMBALAŽE

Podjetja se pogosto znajdejo pred dilemo, kako sploh izbrati embalažo, ki je trajnostna, primerna za uporabo, privlačna, kakovostna, cenovno sprejemljiva ter ustreza vsem zakonskim pogojem. Pogosto si ti dejavniki nasprotujejo in treba je sprejeti kompromis.

**Že več kot
30 let
pomagamo
skrbeti za
čist, varen in
urejen dom.**

www.piskar.si

PISKAR®

Karlovits meni, da morajo podjetja več pozornosti posvetiti zmanjšanju količine embalaže, uporabi eko dizajna ter dizajna za reciklažo, uporabi lažjih in po možnosti mono materialov, ki jih je lažje ločiti in reciklirati, ter uporabi recikliranih materialov.

Aleš Kimovec iz družinskega podjetja Elkim, ki proizvaja predvsem embalažo za kozmetične in lekarniške izdelke, potrjuje, da ni vedno najlažje izpolniti vseh zahtev. »V kozmetični branži se hitro zgodi, da novi materiali preprosto niso dovolj obstojni za vsebino. Že eterično olje ali kakšna druga učinkovina lahko na primer reagira s plastiko, hitro razžre embalažo – in imamo težavo. Nadomestek za plastiko je lahko steklo, a je seveda dražje, težje za transport, bolj občutljivo, ni veliko ponudnikov steklene embalaže in podobno.«

Težava je lahko tudi v ceni embalaže, opozarja Karlovits, saj so proizvajalci odvisni od cen energentov (pri celulozi sta pomembna plin in elektrika), bioosnovani materiali pa še nimajo tako velikih proizvodnih linij, da bi lahko dosegli nizke cene.

Resnikova poudarja, da ne smemo pozabiti na celoten življenjski cikel embalaže in merjenje vpliva na okolje že od surovin dalje: »Proizvodnja papirja se na primer začne s sekanjem dreves, proizvodnja plastike s črpanjem surove nafte in podobno. Tako je pomemben cikel od proizvodnje prek uporabe do obdobja po uporabi embalaže.« Razloži, da to lahko merimo s poenotenim standardom ocenjevanja vpliva izdelka na okolje, metodo LCA (Life Cycle Assessment), ki je najbolj celovit in tudi standardiziran, zato je možna tudi primerjava.

»Pridobimo podatke o vsaki fazi embalaže in nato izračunamo celoten vpliv embalaže na okolje. Tako denimo papirna vrečka za enkratno uporabo v svojem celotnem življenjskem ciklu LCA bolj obremenjuje okolje kot plastična polietilenska vrečka,« izpostavlja Resnikova. Dodaja, da ima v kroženju najpomembnejšo vlogo človek v stiku z embalažo – v zadnji fazi jo mora po uporabi odvreči v ustrezne smeti, in ne v okolje, da se lahko vzpostavi krožni tok snovi.

CELOVITE PAKIRNE REŠITVE ZA VSAKO PODJETJE

Edit, d. o. o., že nekaj časa velja za podjetje z najbolj obsežno in celovito ponudbo pakirnih materialov, pakirnih pripomočkov in embalaže na slovenskem trgu – od standardnih rešitev iz zaloge do individualne embalaže po meri, s katerimi zadovoljimo vse potrebe obrtnih, trgovinskih in industrijskih podjetij.

OBSEŽNA PONUDBA OKOLJU PRIJAZNIH MATERIALOV

Podjetje Edit, d. o. o., je bilo ustanovljeno leta 1990 in je specializirano za pakirne materiale, pakirne pripomočke in embalažo. Naš sedež je v Braslovčah, kjer posluujemo v svojih lastnih prostorih, na voljo pa imamo približno 3500 m² skladiščnih površin. Poleg dolgotrajnih prevoznikov imamo tudi lastni vozni park, za potrebe postavitve in servisiranja strojev pa imamo svojo tehnično/servisno službo. V lastni proizvodnji izvajamo razrez streč folij in papirnih robnikov na zeleno mero.

Obsežen program imamo razdeljen na več produktnih skupin in pri večini je na voljo tudi zelena linija: 100 % reciklabilni materiali, kompostirne folije, papir kot alternativa plastiki, 100 % podnebno nevtralna embalaža, izdelana iz 50/100 % recikliranih materialov in vsebnostjo PCR (post consumer recycled) za embalažo brez odtisa CO².

NAJBOLJŠE IZ SVETA EMBALAŽE

Podjetje že več let dosega boniteto A1++. Naši standardi in pričakovanja so visoki, kar dokazujemo tudi z rednim certificiranjem po standardu ISO 9001.

Smo del skupine PACKSYNERGY – Evropskega interesnega združenja 25 vodilnih ponudnikov pakirnih materialov in embalaže. Zahvaljujoč naši močni prisotnosti na 19 evropskih trgih lahko naši partnerji izkoristijo priložnosti preko nacionalnih meja. Vsako podjetje skupine ima tudi specifična dodatna znanja in vire, zato vam lahko ponudimo ali svetujemo najboljše iz sveta pakirnih materialov.

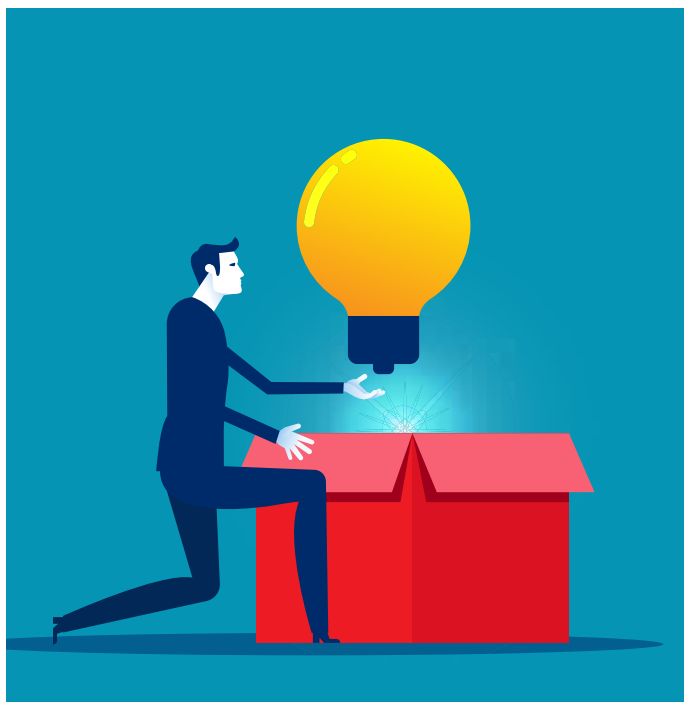

Foto: Shutterstock

POZOR! STE REGISTRIRALI SVOJO EMBALAŽO?

Lanska uredba o odpadni embalaži določa, da morajo stroške ravnanja z odpadno embalažo poravnati vsi, ki embalažo dajejo na trg. Manjša podjetja so se s tem srečala prvič. Kako se znajdejo v praksi?

Nina Simić

ani je bil z novo Uredbo o embalaži in odpadni embalaži ob skoraj enakem izvajanju sistema proizvajalčeve razširjene odgovornosti (PRO)

in pri istem številu družb za ravnanje z odpadno embalažo – DROE črtan količinski prag 15 ton embalaže, dane na trg, pod katerim proizvajalec ni bilo treba izpolnjevati obveznosti PRO,« pojasnjujejo z Ministrstva za okolje in prostor.

»Uvedene so nekatere spremembe pri zagotavljanju rednega prevzemanja odpadne embalaže od izvajalcev javne službe, zagotavljanju zado-

stnih zmogljivosti naprav za predobdelavo (zlasti sortiranje) odpadne embalaže in pri ustreznih postopkih sortiranja odpadne embalaže. Ocenjujemo, da te spremembe prispevajo k bolj učinkovitemu izvajanju sistema ravnanja z odpadno embalažo,« dodajajo na omenjenem ministrstvu.

KAJ SE JE PO NOVI UREDBI SPREME NIL O?

»Večina srednjih in velikih podjetij, ki dajejo embalažo (embalirano blago ali servisno embalažo) na trg v Sloveniji, je bila že pred uveljavitvijo Uredbe o embalaži in odpadni embalaži zavezana k izpolnjevanju obveznosti PRO. Mala in mikro

podjetja teh obveznosti prej večinoma niso imela, saj niso presegala postavljenega količinskega praga za nastanek obveznosti PRO. Kljub temu pa so morala biti vpisana v evidenco proizvajalcev pri Agenciji RS za okolje in enkrat na leto sporočati podatke o embalaži, ki so jo poslala na trg. Ob uveljavitvi nove uredbe se je izkazalo, da številna podjetja teh svojih obveznosti niso izpolnjevala. Marsikatero sploh ni vedelo za prej veljavno Uredbo o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo,« pojasnjujejo na Ministrstvu za okolje in prostor.

Kdaj je podjetje dolžno zagotavljati ravnanje z odpadno embalažo? Odgovore smo našli pri podjetju Surovina:

- ★ podjetje, ki embalira izdelke v Sloveniji oziroma jih pod njegovo blagovno znamko embalira drugo podjetje ter te embalarane izdelke proda v Sloveniji ali jih samo uporabi,
- ★ podjetje iz tujine (EU ali tretje države), ki pridobiva embalirano blago, ga nato prodaja naprej na slovenski trg oziroma ga uporabi samo kot končni uporabnik,
- ★ podjetje iz tujine (EU ali tretje države), ki pridobiva embalažo, namenjeno za polnjenje na prodajnem mestu, in jo prodaja na slovenskem trgu,
- ★ podjetje, ki je proizvajalec embalaže, namenjene za polnjenje na prodajnem mestu, ki jo bodo prodajali na slovenskem trgu,
- ★ tuje podjetje, ki iz države članice ali tretje države prodaja embalirano blago neposredno končnemu uporabniku prek sredstev za komuniciranje na daljavo (predlog nove uredbe).

OBVEZNOSTI ZA PODJETJA

Postopek je za podjetja dokaj jasen – vključena so vsa tista, ki na trg dajejo embalažo. Podjetja, ki dajo na trg več kot 15 ton embalaže, pa morajo svojo dejavnost v skladu z Uredbo o okoljski dajatvi o obremenjevanju okolja zaradi dajanja embalaže na trg prijaviti pri Finančni upravi Republike Slovenije in ji nato štirikrat na leto (kvartalno) poročati o embalaži, dani na trg v RS.

1 Registracija pri Agenciji Republike Slovenije za okolje

– Vsa podjetja in samostojni podjetniki, ki embalažo prvič dajejo na trg RS, se morajo ob začetku opravljanja dejavnosti registrirati pri Agenciji Republike Slovenije za okolje.

2 Vodenje evidence embalaže

– Za vsa embalažo, ki jo da podjetje na trg, je dolžno voditi evidenco, in sicer ločeno po materialih in točnih količinah. Pri vzpostavitvi

evidence so podjetjem velikokrat v pomoč njihovi dobavitelji, ki imajo podatke o teži in vrsti embalaže, v katero je embalirano njihovo blago. V nasprotnem primeru pa bo podjetje v začetni fazi vzpostavljanja evidenc prisiljeno embalažo stehtati in jo ustrezno evidentirati.

3 Kvartalno poročanje

– Štirikrat na leto (za vsako preteklo tromesečje oziroma kvartal) podjetja oddajo poročilo o embalaži, ki so jo dala na trg RS. Vsaj pri Surovini je na voljo preprosta aplikacija, kamor podjetja vpišejo podatke. Nato se jim avtomatično generira pogodba in izstavljen je račun.

4 Vključitev v embalažno shemo

– Podjetja sklenejo pogodbo z Družbo za ravnanje z odpadno embalažo (DROE). Lahko se preprosto prijavijo pri eni od družb za ravnanje z odpadno embalažo (DROE) (teh družb je le šest: Dinos, Surovina, Slopak, Recikel, Embakom, Interseroh) in z njimi sklenejo pogodbo o sodelovanju. S podpisom pogodbe prenesejo obveznost ravnanja z odpadno embalažo na to podjetje, ki mu potem redno plačujejo za opravljeno storitev. Lahko izberejo med pavšalnim plačevanjem (do ene tone) in plačevanjem po dejanskih količinah.

IZRAČUNAJMO STROŠEK

Orodje za informativni izračun stroškov embalažnine lahko sicer najdemo na spletnih straneh družb za ravnanje z odpadno embalažo. A za končni izračun boste morali oddati tudi podatke podjetja. Če vam bo izračun ustrezal, boste od njih dobili tudi ponudbo oziroma pogodbo v podpis. Za pravi izračun pa morate imeti seštete količine posameznih kategorij embalaže (papirna, plastična, kovinska ...). Podjetja, ki imajo več embalaže, to rešujejo sistemsko, pri čemer se količine avtomatično seštevajo, in tako ni težav pri oddaji poročila.

ALI SE JE EMBALAŽNA SHEMA IZKAZALA ZA UČINKOVITO?

Mnenja strokovnjakov so zelo različna. Igor Karlovits z Inštituta za celulozo in papir meni, da je embalažna shema le delček sestavljanke in da ne rešuje osnovnega problema – prevelike porabe in ustvarjanja odpadkov: »Za dejanske premike bo treba poslovne modele spremeniti v krožne, pri katerih so odpadki manjši del sistema in večina surovin kroži v sistemu kot ponovna surovina.«

Medtem Nika Resnik iz podjetja Maar sicer meni, da trenutna embalažna shema stremi k

zapiranju zanke krožnega gospodarstva, toda ... »Plastično embalažo je v primerjavi s papirno mogoče večkrat reciklirati in jo ponovno uporabiti kot embalažo ali jo vgraditi v druge izdelke. Obstaja več vrst kombinacij plastičnih polimerov (PP, PE, PET, biorazgradljivi PLA), pri vzpostavljenem sistemu pa se skupaj zbirajo vse vrste plastike. Predelava in reciklaža vseh vrst skupaj ni tako učinkovita, kot bi bila reciklaža posamezne vrste. Več pozornosti bo torej treba nameniti zadnji fazi embalaže – po uporabnem obdobju embalaže – ter vzpostaviti še bolj učinkovit in razdelan sistem reciklaže plastičnih polimerov.«

Dodaja, da večja težava nastane v primeru biorazgradljive embalaže, saj ta ni predelana in reciklirana skupaj s preostalo plastiko, sistem za njeno predelavo v reciklat pa vsaj v Sloveniji še ne obstaja.

»Z Uredbo je za vsa podjetja, ki na trg dajejo tono ali manj embalaže, določena možnost (ne obveznost) plačila stroškov ravnanja z odpadno embalažo (embalažnina) v obliki pavšala.

Ocenjujemo pa, da DROE te določbe ne izvajajo pravilno, saj tem podjetjem ne omogočajo plačila embalažnine po dejanskih količinah embalaže, danih na trg. Za vsa podjetja imajo določeno enako višino pavšala (ne glede na to, koliko embalaže da podjetje na trg in iz katere vrste embalažnega materiala je proizvedena embalaža).

NOVOSTI V AVGUSTU IN SEPTEMBRU

Z Ministrstva za okolje in prostor napovedujejo, da je še v juliju 2022 pričakovana objava svežnja Evropske komisije o krožnem gospodarstvu: »Ta naj bi vključeval predlog revidirane Direktive o embalaži in odpadni embalaži, sporočilo o političnem okviru EU o biorazgradljivi in kompostabilni plastiki ter predlog Uredbe EU o utemeljenih zelenih terjativah. V avgustu ali septembru 2022 naj bi se začel postopek sprejemanja predloga revidirane Direktive o embalaži in odpadni embalaži na delovnih telesih Evropskega sveta.«

PRAVI NASLOV ZA EMBALAŽO ŽIVIL

Družinsko podjetje Kuplast ponuja fleksibilno embalažo, namenjeno podaljševanju obstojnosti živil in zagotavljanju njihove neoporečnosti. Njihovi glavni produkti so vakuumske in termo skrčljive vrečke ter linijske folije za avtomatsko pakiranje, ponujajo pa tudi možnost flexo tiska na vrečke in folije. Vsi njihovi materiali so certificirani z ISO in BRC standardi.

SKORAJ 30 LET IZKUŠENJ

Podjetje Kuplast je bilo ustanovljeno leta 1993. Prvi proizvodni obrat je bil v majhni delavnici v Goriških brdih, kjer so izdelovali LD-PE in HD-PE vrečke in folije, čez čas pa se je na trgu pokazala potreba po drugih pakirnih rešitvah, zato so spekter produktov usmerili najprej v PA/PE vakuumske vrečke, nato pa še v izdelavo termoskrčljivih vrečk.

Leta 2000 so se zaradi povečanja obsega dela in pomanjkanja proizvodnega prostora preselili v nove proizvodne prostore v Gornjem Cerovem, kjer je proizvodnja še danes.

PRISOTNI SO NA VSEH ŽIVILSKIH PODROČJIH

Kuplastovi izdelki so namenjeni predvsem mesni industriji, mlekarnam in sirarnam, s segmentom narebrenih vakuumskih vrečk in rolic, namenjenih domači uporabi pa so njihovi izdelki prisotni tudi na policah kmetijskih trgovin. Poleg tega pokrivajo tudi ostala živilska področja, kot so gostinski obrati, hoteli in gostišča, manjše mesarije, ribogojnice in ostale kmetijske dejavnosti.

V zadnjem letu so z naložbami v nove konfekcijske stroje več kot podvojili kapaciteto proizvodnje.

Že zdaj zalagajo velik del Italije, Avstrije in Hrvaško, njihov cilj pa je širitev trga v širši del EU in na Balkan, kjer je zelo močna mesna in mlekarstva industrija.

KUPLAST

OD EMBALAŽE IZ ŽUŽELK DO JEDLJIVIH BALONOV

Kakšna bo embalaža leta 2050? Strokovnjaki predvidevajo več življenjskih scenarijev, ki pomembno vplivajo tudi na izbor embalaže.

Nina Simić

Ce bomo namreč nadaljevali s proizvodnjo plastike, ki je najpogostejši element embalaže, je bomo do leta 2050 proizvedli skoraj štirikrat več. Razmerje plastike in rib v oceanih (po teži) se bo dvignilo z 1:5 na več kot 1:1. Za proizvodnjo bomo porabili kar 20 odstotkov vse porabljene nafte.

Vse to lahko privede do kolapsa ekosistema, svari poročilo raziskave The New Plastics Economy (Rethinking the Future of Plastics), ki ga je izdelala fundacija Ellen McArthur v sodelovanju z analitiki McKinsey & Company.

Toda obstaja upanje, da kaj spremenimo ... Kakšni so torej scenariji prihodnosti?

SCENARIJI PRIHODNOSTI DRUŽBE IN EMBALAŽE

Še ena zanimiva raziskava, 2050 Packaging Material Demand, ki sta jo pripravila Oakdene Hollins in Valpak for UKRI Innovate UK, predvideva pet različnih scenarijev. Od bolj črnih, ko ne bomo naredili veliko sprememb in bo to negativno vplivalo na okolje, do bolj optimističnih, ko bomo korenito spremenili navade in materiale, kar bo oblikovalo skoraj popolno krožno gospodarstvo z minimalno količino odpadkov.

Stremimo k manjši uporabi stekla, ki ga bomo poskusili nadomestiti s kompoziti. Pri kovinah in kemikalijah bo morala uporaba postati bolj smotrna in specializirana, kar bo olajšalo čim bolj popolno reciklažo. Papir bomo poskusili nadomestiti z bioosnovanimi materiali ter celo 3D-tiskanjem embalaže iz drugih materialov.

vedno potrošniška kot v 2020. Tehnološko ni velikega napredka, zato je industrija še vedno neučinkovita. Okolje je izmučeno in onesnaženo. Raven morja se dvigne. Izrabili smo skoraj vse naravne vire. Še vedno uporabljamo klasične materiale za embalažo (plastiko, papir, kovine, steklo).

2. scenarij: Nekoliko zmanjšana potrošnja. Še vedno uporabljamo tudi enkratno embalažo, a nekoliko obvladujemo svoje nakupne potrebe in zavržemo manj stvari. Sistem reciklaže je nekoliko bolj učinkovit, dizajn embalaže je spremenjen. Tako porabimo tudi manj naravnih virov in narava se v manjši meri le uspe regenerirati. Proizvedemo manj odpadkov in smeti, bioosnovani viri pa vodijo v izrabo zemljišč. Poleg klasičnih so v uporabi tudi biomateriali, a razen papirja vse uporabljamo v manjši ali enaki meri kot v letu 2020.

3. scenarij: Revolucija. Družba je usmerjena v skupnost ter sodelovanje in vključevanje. Odlikuje jo zmanjšana potrošnja in popolna reciklaža embalaže v lokalnih okoljih. Za embalažo se dodatno uporabljajo novi materiali, kot sta nerjaveče jeklo in tritan (plastika brez BPA). Klasični materiali se uporabljajo v veliko manjši meri. Narava se regenerira, plastika ne konča v oceanih, smeti je zelo malo, krožno gospodarstvo pa že popolno deluje.

1. scenarij: Brez večjih sprememb v poslovanju in delovanju. Družba je še

4. scenarij: Krasni novi svet. Družba je altruistična in razmišlja minimalistično.

Živi in pridobiva energijo znotraj manjših skupnosti. Živimo v simbiozi. Tehnološko smo zelo napredni, veliko stvari se proizvaja lokalno. Zanimive so urbane kmetije, zato je tudi embalaže vse manj. Uporabljajo se predvsem biomateriali, steklo, papir in kovine. Embalažo uporabimo le po potrebi. Ta je biorazgradljiva ali celo jedljiva.

5. scenarij: Izpopolnjeno krožno gospodarstvo. Družba hedonističnih potrošnikov, ki sicer kupujejo, a nam vrhunska zelena tehnologija omogoča, da to počnemo z majhnim ogljičnim odtisom. Storitve in izdelki so personalizirani, tehnologija pa beleži naše izkušnje. Uporablja se pametna embalaža s sledljivimi RFID-značkami. Nakupovanje se dogaja v navidezni resničnosti, ki zmanjšuje možnost vračila. Pojavi se 3D-tiskanje embalaže. Zaznavamo pomanjkljivosti v okolju in se jim hitro prilagodimo, preden pride do škode. Med materiali za embalažo izstopata visokoučinkovita plastika in kritične surovine (CRM – osnovni elementi – litij, kobalt, magnezij idr.).

In kakšni so trendi prihodnosti?

TOP TRENDI PRIHODNOSTI

1 Jedljiva embalaža in biofilmi ter nanotehnološki premazi – »Razpršijo se po sadju in zelenjavi ter tako zamenjajo klasično embalažo,« na kratko pojasni Igor Karlovits z Inštituta za celulozo in papir. Pri nas že obstajajo na primer kavne skodelice Cupffee, ki jih lahko na koncu pojemo.

Vse bolje se razvija tudi plastična embalaža iz sirotke. Na spletni strani Designboom najdemo celo jedljive vodne balone, ki se lahko uporabijo namesto plastenke z vodo. Uporabni pa so tudi za sokove, in če jih ne pojemo, razpadejo v nekaj tednih. Nasploh se za zamenjavo plastenk išče veliko rešitev; že zdaj denimo lahko ponekod dobimo vodo v tetrapaku.

Observatorij Evropske unije za nanomaterialne (EUON), ki zagotavlja informacije o obstoječih nanomaterialih na trgu EU, pojasnjuje, da je celuloza eden od materialov, ki ga je v naravi veliko, pridobiva pa se lahko iz rastlin in dreves: »Tako so raziskovalci iz celuloznih nanodelcev razvili biološko razgradljive sestavljene membrane. Raziskave kažejo, da lahko ti filmi na biološki osnovi preprečijo prodiranje vode skozi embalažo, zaščitijo sveža živila pred škodljivimi bakterijami in morda podaljšajo rok uporabno-

sti proizvoda. To pomeni, da bi lahko biofilme uporabljali v industriji embalaže za živila, da bi zmanjšali količino odpadne hrane in pojavnost bolezni, ki se prenašajo prek živil, čeprav njihove morebitne strupenosti še niso v celoti raziskali.«

Poleg tega pa raziskovalci razvijajo tudi »pametno« embalažo, pri kateri tipala nanovelikosti spremljajo stanje živila.

2 Embalaža iz drugih vlakninskih virov

– »Lesne celuloze bo kmalu zmanjkalo,« napoveduje Karlovits. Zanimiva bo embalaža iz koruznega škroba, plastika PLA BIO, iz katere že zdaj lahko na trgu najdemo kozarce, embalažo za hrano, embalažne folije, vrečke in podobno. Podobno se uporablja tudi sladkorni trs, ki omogoča, da je embalaža biorazgradljiva in kompostna.

3 Biopolimeri iz žuželk in drugih alternativnih virov

– Biopolimeri so polimeri, ki jih proizvajajo živi organizmi. Karlovits omenja bakterijsko celulozo, torej celulozo, ki jo proizvedejo bakterije. Ličinke žuželk pa bodo lahko pomagale tudi pri pospešeni razgradnji prehranskih odpadkov iz restavracij ter jih celo spremenile v hrano za živali in podobno.

4 Pametna embalaža (smart packaging)

– »Embalaža bo še naprej predstavljala bistveni element za zaščito in ohranitev njene vsebine. Glede futurističnih trendov zaznavamo gibanje v smeri pametne embalaže, ki omogoča podajanje informacij o njeni vsebini potrošniku,« pojasnjuje Nika Resnik iz podjetja Maar.

Kot že omenjeno, bo taka embalaža pogosto omogočala sledljivost ob pomoči kod QR, RFID, NFC ali nanotehnologije, z različnimi senzorji pa bo mogoče meriti pogoje, v katerih je shranjen izdelek (temperatura, vlažnost, uporabnost). Z uporabnostjo in rokom izteka živila je na primer povezana tudi biorazgradljiva folija, ki spreminja barvo in nam sporoča, ali je hrana, zapakirana v njej, še užitna.

NAJ VAS NOVA ZAKONODAJA NE STISNE V KOT.

Podjetniki pozor!

Sprejeta je nova embalažna uredba, ki zavezuje vsa podjetja, ki prvič dajejo na slovenski trg embalirano blago, da se **vklučijo v embalažno shemo.**

Naše enostavne rešitve omogočajo, da vse uredite preko spleta. Tako boste hitro in brez težav izpolnili vse zakonske obveznosti.

**Embalaža vaša,
skrb je naša.**

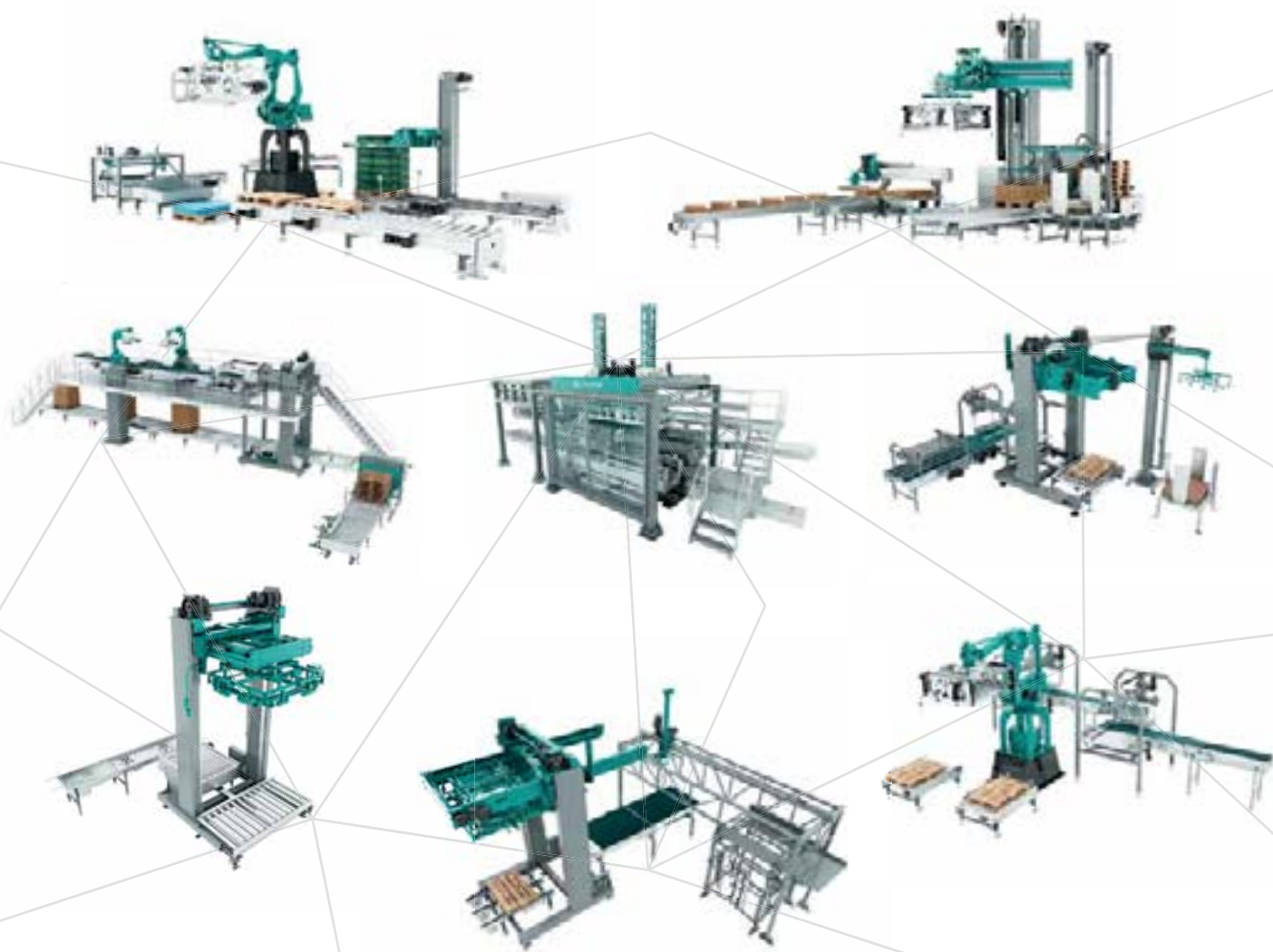
www.embalazna-shema.si

V 4. korakih do rešitve:
www.embalazna-shema.si

Ponudnik celovitih rešitev za polnilne in pakirne linije.

TRANSPAK

From Idea to **Implementation**

ABInBev

Asahi

DIAGEO

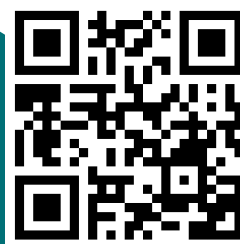
 Heineken

 **MOLSON
COORS**

Unilever

 KARL SCHMID
KARL SCHMID GRUPPE

www.transpak.si

V DENTALNEM CENTRU TATALOVIČ DELAJO S SRCEM IN ZA PACIENTA

Zdravi in beli zobje nas pomladijo in polepšajo, očarljiv nasmeh pa lahko odpira tudi mnoga vrata in odpravlja prepreke do srečnejšega osebnega in poslovnega življenja.

Tega se zavedajo tudi v Dentalnem centru Tatalovič (DCT) v Krškem, kjer radi poudarijo, da delajo s srcem in za pacienta. Ekipo, ki jo vodi Peter Tatalovič, dr. dent. med., MSc., sestavlja pet zobozdravnikov in trije specialisti – oralne kirurgije, paradontologije in ortodontije, na prvem mestu pa je celostna obravnava pacientov, saj nudijo vse storitve sodobnega zobozdravstva na enem mestu.

Petru Tataloviču in njegovi sestri Živi Tatalovič Mešiček je bil poklic zobozdravnika položen v zibelko. Njun oče Milan Tatalovič, dr. dent. med. je namreč vrata ordinacije v Krškem odprl že pred tridesetimi leti, tradicijo družinskega podjetja pa zdaj nadaljujeta otroka in Petrova žena, Katja Ereš Tatalovič, dr. dent. med. Eno od glavnih vodil ekipe je tudi nenehno izobraževanje in nadgrajevanje znanja ter stalna vpeljeva novih pristopov za dosega-

nje najboljšega rezultata, zato ekipa nenehno pogloblja znanje na mednarodnih kongresih in konferencah, kjer se spoznava z vsemi novostmi in trendi.

RESEN TEKMEC ZAGREBŠKIM KLINIKAM

To jih je vodilo tudi v gradnjo novega objekta ob stadionu Matije Gubca v Krškem – vrhunskega dentalnega centra, ki je edinstven v Sloveniji in resen tekmeč bližnjim zagrebškim klinikam, ki živijo od dentalnega turizma. V primerjavi z njimi v DCT-ju poskrbijo za celovito zdravje zob in ustne votline: vse od implantologije, snemne in fiksne protetike, ortodontije do oralne kirurgije, rentgenskega slikanja, oskrbe obzobnih tkiv, zdravljenja kariesa in estetskega zobozdravstva. Poleg tega, da lahko ponudijo materiale najboljše kakovosti in najboljšo obravnavo, so tudi cene veliko bolj prijazne, saj gre le za obmejno kliniko.

Ta je opremljena z najnaprednejšimi aparati, ki omogočajo hitro obravnavo in optimalno prilagajanje željam strank. Kot pove Peter Tatalovič, so zasnovali minimalističen moderen prostor, ki je bolj podoben SPA-ju kot ordinaciji in zagotavlja, da se stranke počutijo čim bolj prijetno in da se otresejo strahu pred zobozdravnikom. Vsaka podrobnost je na določeno mesto umeščena z namenom, in to je doseganje dobrega počutja tako strank kot zaposlenih.

Ni potrebnega veliko časa, da ugotoviš, da nadarjen in prizadeven kolektiv, ki poskrbi za zdravje zob od A do Ž, diha za zobozdravstvo in zato svoje delo res opravlja s srcem. Sproščeno in prijetno vzdušje, ki vlada med njimi, je združeno s strokovnostjo, z medsebojnim sodelovanjem in s kakovostno izvedbo storitev, zato dr. Tatalovič ponosno pove, da pacienti iz klinike odhajajo zadovoljni, se radi smejejo in se vračajo brez strahu.

NE VARČUJTE PRI PROMOCIJI ZDRAVJA

Časovni in denarni vložek v promocijo zdravja se izplača. Promocija zdravja ni nujno zlo, ampak je koristna tudi za delodajalce.

Jan Tomše

dravje in dobro počutje zaposlenih pomembno vplivata na uspešno opravljeno delo. Podjetja lahko zdravje v delovnem okolju promovirajo na različne načine: od ozaveščanja

pred dejavniki tveganja do zelo praktičnih ukrepov, kot so aktivni odmori, ustrezna zasnova prostorov, ki omogočajo odmor in prostor za malico, ter ustrezna prehrana, na primer topli obroki ali gajbica sadja.

V pošteev pridejo tudi delavnice, tako imenovani teambuildingi, ki v središče postavljajo zdravje (komunikacija, gibanje, prehrana), dodatna izobraževanja zaposlenih ali individualni pogovori o zdravju, aktualne trende in dobre prakse naštevajo Marija Lucija Antolič, dr. med. spec., ter Špela Golob in Urška Jager, dipl. med. sestre, vse tri iz podjetja LAM Care, ambulate medicine dela, prometa in športa.

NAJBOLJ NA UDARU HRBET, VENE IN SRČNA MIŠICA

Promocija zdravja na delovnem mestu mora reševati največje dejavnike tveganja za zdravje zaposlenih med delom, ki so:

- ★ ortopedska stanja: bolečine v hrbtu, hernija diska, sindrom karpalnega kanala, sključena telesna drža,
- ★ kronično vensko popuščanje: napredujoče bolezensko stanje ven spodnjih okončin z motnjami krvnega obtoka in stalno povišanim tlakom v venah nog,
- ★ srčno-žilne bolezni zaradi čezmernega sedenja: po 20 minutah sedenja se pojavijo nepovratne spremembe, ki jih z vadbo ni več mogoče kompenzirati.

Na zaposlene najhitreje vpliva prva skupina, torej ortopedske težave, obenem pa je to skupino najlažje nasloviti pri preventivi, pojasnjuje Nejc Šimenko, izvršni direktor podjetja MedicoFit, zasebne klinike, specializirane za zdravljenje poškodb, obolenj mišic, sklepov in vezi.

LAM CARE d.o.o.

Medicina dela, prometa in športa

- Podjetjem nudimo zdravstvene storitve na področju varnosti in zdravja pri delu.
- Podjetjem, ki sodelujejo z nami hitro zagotovimo termine za preglede
- Obsege pregledov prilagodimo tudi glede na vaše želje
- V sodelovanju z vami postavimo najboljši sistem naročanja zaposlenih in pošiljanja napotnic
- Nudimo možnost individualnih posvetov o rezultatih pregledov

Kontaktirajte nas: 040 669 350, info@lam.care **Lokacija:** Žanova ulica 3, 4000 Kranj, Slovenija

VROČI DNEVI: TEKOČINA IN TEMPERATURA PROSTOROV

»V poletnem času, ko se temperature lahko močno dvignejo, naj podjetje zaposlenim zagotovi zadostne količine tekočin, in če je to mogoče, s klimatskimi napravami omogoči primerno temperaturo delovnega okolja. Če delo poteka na prostem, naj delodajalec poskrbi za primerno zaščito pred sončnimi žarki (sončna krema, kapa, senčniki). Omogoči naj kratke odmore in prilagajanje delovnika v dogovoru z zaposlenim,« opozarjajo strokovnjakinje iz podjetja LAM Care.

PROMOCIJA ZDRAVJA NI NUJNO ZLO

Podjetje naj poskrbi za ustrezno ozaveščanje zaposlenih glede zdravja. »Praksa razkriva, da delodajalci na promocijo zdravja gledajo bolj kot ne na breme ali nujno zlo, ki mu je treba ugoditi. Pri tem se pogosto ne ozirajo na dobro delavca, temveč ugodijo potrebnim predpisom,« ugotavljajo v podjetju LAM Care in poudarjajo: za večje zadovoljstvo zaposlenih in s tem višjo produktivnost podjetij je ključno posvetiti čas in nameniti sredstva za celostno promocijo zdravja na delovnem mestu.

KAKO DOLGO TRAJA REHABILITACIJA

Gibalni sistem je kompleksen. Določene patologije ali tveganja zanje je treba odkriti zgodaj, opozarja Nejc Šimenko. V primeru akutnih bolečin je potrebna fizioterapija, kineziološka vadba mora biti prilagojena posamezniku. Preverili smo, kako dolgo traja rehabilitacija za najpogostejše poškodbe.

Rehabilitacija kroničnih bolečin lahko traja zelo dolgo: »Pri njih se ravnamo po protokolu 1 do 1,5 tedna rehabilitacije na vsak mesec kroničnih bolečin. Če ima nekdo pet let kronične bolečine v ledvenem delu, torej priporočamo eno leto programa rehabilitacije. Ta je razdeljen na akutno fazo z zdravljenjem simptomov in fazo odpravljanja vzrokov kronične bolečine, torej preventivo,« dodaja Šimenko.

Akutne hude poškodbe: »Pri zlomih kosti in pretrganih vezeh rehabilitacija traja od šest do devet mesecev, v težkih primerih tudi eno leto. To velja izključno za ortopedske poškodbe; če so tem pridružene še nevrološke poškodbe ali patologije drugih tkiv, je rehabilitacija daljša,« pojasnjuje Šimenko.

OZ95¹

OSOVNIKAR ZOBOZDRAVNIKI
STROKOVNJAKI ZA ZOBE

ZOBOZDRAVSTVENI CENTER OSOVNIKAR

Kapucinski trg 12
4220 Škofja Loka

Telefon +386 (0)8 330 20 10

E-mail info@osovnikar.com

www.osovnikar.com

IMPLANTATI - ZOBNI VSADKI
ORALNA KIRURGIJA
DIGITALNA 3D PROTETIKA
BELJENJE ZOB
ORTODONTIJA
PREVENTIVA
ZOBNI RENTGEN 3D CBCT
USTNA HIGIENA

IMPLANTATI - ZOBNI VSADKI

1. Nadomestitev posameznega zoba,
2. Zapolnitev vrzeli ali skrajšane zobne vrste,
3. Brezzoba čeljust (fiksna ali snemna rešitev).

DIGITALNA 3D PROTETIKA (CAD/CAM)

Popolna protetična oskrba zob v času enega obiska...

Cerec je računalniški sistem (CAD/CAM tehnologija), ki z uporabo visoko kvalitetnih keramičnih materialov, omogoča izdelavo estetskih polno porcelanskih protetičnih nadomestkov (inlay, onlay, prevleke, zobne krone, luske) v ordinaciji.

**ODPRAVA ODVEČNE
VLAGE IN PLESNI**

**VARČEVANJE Z
ENERGIJO**

**PREPROSTO IN POCENI
VZDRŽEVANJE**

iVent

**VEČ KOT
100.000
SLOVENCEV
PRISEGA NA
NAŠO SVEŽINO!**

SKRB ZA ZDRAVJE ZAPOSLENIH JE KLJUČNI ELEMENT KAKOVOSTNEGA PODJETNIŠKEGA OKOLJA

Poleg predpisane prakse v Pravilniku o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev se sodobni delodajalci zavedajo tudi pomena investiranja v redne aktivnosti s področja promocije zdravja.

Z izvajanjem promocije zdravja dosežemo, da je posameznik bolj učinkovit na delovnem mestu, in preprečimo marsikatero kronično bolezen.

Primeri dobre prakse v podjetjih zajemajo vse od nenehno razpoložljivega svežega sadja in pijače do ustreznih ergonomskih prilagoditev kot tudi spodbujanje telesne aktivnosti in sprostitve. V našem podjetju pa se zanašamo tudi na tradicijo in izkušnje. Holistična medicina je tako rekoč sinonim za alternativo, a ta izraz vse bolj vstopa v našo kulturo v bolj razširjenih terapevtskih oblikah. Zato je v našem centru za hiperbariko možno zakupiti tretmaje hiperbarične kisikove komore, ki imajo številne pozitivne učinke na telo. Hiperbarični tretma se je v osnovi začel uporabljati v medicinske namene, danes pa se je zaradi pozitivnih učinkov na zdravje njegova uporaba razširila tudi na področje preventive. Stranke vstopijo v hiperbarično kisikovo komoro, v kateri je zračni tlak dva-do trikrat višji od običajnega zračnega tlaka. V takih pogojih vaša pljuča zberejo veliko več kisika kot pri dihanju pri normalnem zračnem tlaku, ta pa pomaga v boju proti bakterijam in spodbuja sproščanje rastnih faktorjev in matičnih celic, ki spodbujajo celjenje. Najpomembnejši učinek hiperbarične komore in terapije je seveda zagotovitev zadostne količine kisika

v hipoksična tkiva. Hiperbarična kisikova terapija nikakor ni omejena le na zdravljenje bolezni in poškodb. Različni profili ljudi jo po svetu uporabljajo za izboljšanje koncentracije, regeneracije, zmanjšanje učinkov stresa, povečanje telesne zmogljivosti. Občasna uporaba kisikove komore pozitivno vpliva na splošno počutje, prispeva k hitrejšemu celjenju poškodb in nepravilnosti na koži in poveča gibljivost sklepov. Pričakujemo vas v našem moderno opremljenem centru, kjer vas bodo sprejele naše strokovno usposobljene operaterke z bogatimi izkušnjami.

DIAGNOSTIČNI LABORATORIJ

Prav tako v okviru naše zasebne ordinacije deluje tudi naš diagnostični laboratorij, kjer izvajamo široki nabor standardnih in specifičnih biokemijskih, hematoloških in imunokemijskih preiskav krvi, urina in blata v skladu s sodobnimi standardi laboratorijske diagnostike in z najsodobnejšo tehnologijo. Diagnostični laboratorij nudi tudi pregled in odvzem krvi za samoplačnike. Na odvzem v naš laboratorij pridete tešči, brez naročanja, med 7.00 in 13.00 uro, izvide prejmete še isti dan v svoj elektronski nabiralnik. Za vas smo pripravili dva paketa laboratorijskih preiskav, s katerimi lahko preverite svoje splošno zdravstveno stanje in pravočasno zaznate morebitne

patološke spremembe v telesu. Osnovni paket priporočamo vsem, ki želijo na hitro pregledati svoje zdravstveno stanje. Vključuje pregled krvne slike, celoten pregled urina, preiskave za ugotavljanje vnetnega procesa v telesu, oceno zdravja jeter, ledvic, lipidogram, kontrolo glukoze v krvi, oceno stanja elektrolitov in mineralov ter oceno zdravja ščitnice. Cena je 30,52 €. Razširjeni preventivni pregled krvi poda informacijo o vašem splošnem stanju, preveri sladkor, lipide, jetrno in ledvično funkcijo, stanje in zaloge železa, elektrolite in minerale, ščitnico in prostato (moški). Vključuje pregled krvne slike in analizo okultne krvi v blatu. Cena je 72,02 € (moški) oz. 62,02 € (ženske).

KONTAKTI:

Ljubljanska enota:
ljubljana@holmed.si, 01 283 21 75

Škofjeloška enota:
loka@holmed.si, 04 517 01 70
Laboratorij: laboratorij@holmed.si,
04 517 01 70

Hiperbarični center Škofja Loka:
hiperbarika@holmed.si,
064 259 000, [hiperbaricnicenter](https://www.holmed.si)
Spletna stran: www.holmed.si

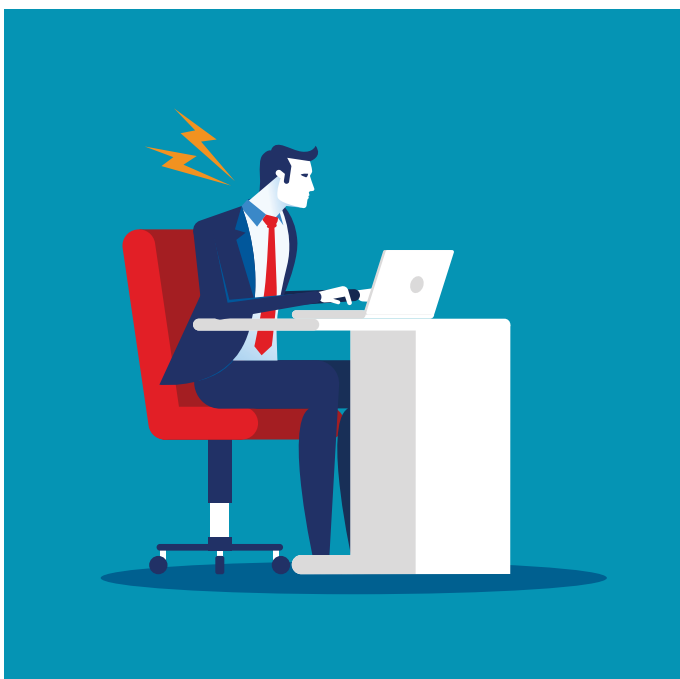

Foto: Shutterstock

DIREKTORJE NAJBOLJ ZBADA V KRIŽU IN VRATU

Danes najpogostejše tožimo zaradi težav s hrbtom. Industrijskih poškodb je bistveno manj. Izpostavljene so vse starosti, najbolj tisti med 40. in 49. letom.

Jan Tomše

Najpogostejše poškodbe pri delu so kronično-degenerativne, medtem ko je travmatskih poškodb v razvitih delih sveta vedno manj. Med vodilnimi in vodstvenimi kadri je največ kroničnih bolečin ledvene in vratne hrbtenice.

Poškodbe prihodnosti so kronično-degenerativne poškodbe gibal, razloži Nejc Šimenko, izvršni direktor podjetja Medicofit, zasebne klinike, specializirane za zdravljenje poškodb, obolenj mišic, sklepov in vezi.

KRIŽ S SEDEČIMI POKLICI

Najpogostejše poškodbe pri delu so tihe in nastajajo postopoma. To so degenerativna stanja hrbtenice na vseh segmentih, ki postopoma

privedejo do hujših simptomov, ki sprva niso izraženi, pravi Šimenko: »Takšnim poškodbam so najbolj izpostavljeni sedeči poklici. Težka industrijska dela imajo seveda dejavnik tveganja za hujše travme, vendar so te poškodbe vedno redkejšje, njihova pojavnost pada.«

Sedeči poklici. Študija, ki je potekala med letoma 1992 in 2010, je pokazala 260-odstotno rast bolečin v križu v omenjenem obdobju. Po podatkih je največja pojavnost kroničnih bolečin v križu prisotna pri starostni skupini med 40 in 49 let, in ne več pri tistih nad 60 let. V preteklosti so bile bolečine v hrbtu povezane z delovno neaktivno populacijo, danes se z njimi soočajo zaposleni v podjetjih v začetni ali srednji fazi kariere. Pojavnost kronične bolečine v starostni skupini od 20 do 29 let je danes tudi 10-krat večja kot v preteklosti, pravi Šimenko.

Težka industrijska dela. Število delovnih nesreč s težjimi poškodbami je med letoma 1972 in 2019 po besedah sogovornika padlo za 75 odstotkov. Vzrok so bile pogosto sistemske napake in druge tehnične pomanjkljivosti. Nekatere študije navajajo, da je od leta 2001 do 2014 število težjih industrijskih poškodb padlo za 82 odstotkov, pravi Šimenko.

HRBTU NE PRIZANAŠAMO

Podatki so neizprosni: 80 odstotkov ljudi se vsaj enkrat v življenju spopada z bolečinami v hrbtu. Po napovedih bo do leta 2030 ortopedski izvor težav postal primarni razlog za obisk zdravniške oskrbe. To izvira iz pomanjkanja

gibanja, prevelike količine sedenja in čezmernega stresa.

Naša hrbtenica ni zgrajena za sedenje, saj je v sedečem položaju kompresija ledvene hrbtenice bistveno večja kot v stoječem položaju, pojasnjuje Nejc Šimenko in našteva še druge negativne posledice, na primer na kolčnih sklepih in venskih zaklopkah spodnjih okončin.

»Pričakujemo lahko, da se bodo določena degenerativna stanja, ki se danes pojavljajo pri populaciji, starejši od 40 let, pri prihodnjih generacijah začela pojavljati v zgodnjih dvajsetih. To se že dogaja v praksi. Fizioterapevti obravnavajo tudi otroško populacijo v starosti od sedem do deset let, ki ima že težave s hrbtenico.«

MINI VODNIK: PRIMERA DOBRIH PRAKS

PRIMER 1: V dveh IT-podjetjih s 30 do 50 zaposlenimi je izvajalec izvedel naslednje preventivne korake in nadaljnje dejavnosti za zaposlene:

- ★ Diagnostični pregled gibalnega aparata: s kliničnimi in funkcionalnimi testi so ocenili stanje sklepov, vezi in kakovosti gibalnih vzorcev.
- ★ Zaposlene so nato razdelili v dve skupini: na tiste z akutno težavo in tiste brez simptomov.
- ★ Več kot tretjina jih je imela bolečine v vratu, ledvenem delu ali v kolkih, odkrili so tudi številne dejavnike tveganja.
- ★ Dve tretjini zaposlenih so vključili v kineziološko vadbo. To so predpisali na podlagi ugotovitev diagnostičnega pregleda. Vključevala je kombinacijo vaj za razvoj splošne moči in kondicije ter preventivnih vaj glede na poročilo diagnostičnega pregleda. S tem zaposleni izvajajo vadbo, ki izboljšuje kondicijo, odpravlja njihove dejavnike tveganja in gradi splošno moč telesa.
- ★ Tretjina zaposlenih s simptomatskimi težavami je izvajala fizioterapijo. Po odpravljenih težavah so jih vključili v kineziološki program. Nekateri enkrat na teden izvajajo fizioterapijo zaradi napredovalih degenerativnih stanj.

Opis primera je iz prakse podjetja Medicofit. »Preden so zaposleni začeli izvajati vadbo, so opravili celovit diagnostični pregled na ravni kakovosti gibanja in ocen patologij sklepov. Vadbo smo nato prilagodili in ugotavljali dejavnike tveganja posameznih zaposlenih. Tisti s simptomi in patologijami so najprej opravili rehabilitacijo, šele nato so se vključili v individualno vadbo,« pojasnjuje Šimenko. Zaposlene enkrat na leto redno diagnostično spremljajo.

PRIMER 2: Menedžerski pregled za vodilne in vodstvene kadre v praksi:

- ★ S posameznikom se pogovorijo o dejavnikih tveganja za kronične bolezni ali morebitne učinke stresa na zdravje. Upoštevajo tudi njegove zdravstvene skrbi in morebitno družinsko obremenjenost s kroničnimi boleznimi.
- ★ Nato opravijo usmerjen pregled krvi, ki poleg osnovne analize vključuje dodatne preiskave glede na ugotovljena tveganja.
- ★ Na podlagi pogovora in analize krvi predlagajo personaliziran obseg specialističnih preiskav, s katerimi delujejo usmerjeno preventivno, upoštevajo individualna tveganja. Na podlagi ugotovitev predlagajo nadaljnjo obravnavo.
- ★ Če ugotovijo, da bi bilo treba obravnavati različna področja življenjskega sloga, omogočijo obravnavo pri specialistu za telesno vadbo, specialistu za prehrano ali specialistu za obvladovanje stresa.

Korake so okvirno opredelili v podjetju LAM Care, ambulantni medicine dela, prometa in športa. Konkreten pristop je odvisen od posameznika, saj vsakogar obravnavajo individualno, pojasnjuje strokovnjakinje iz podjetja: Marija Lucija Antolič, dr. med. spec., ter Špela Golob in Urška Jager, dipl. med. sestre.

Kako pomagajo podjetjem pri aktivni preventivi? Poleg individualnega pristopa izvajajo programe za manjše skupine. S programom poskušajo zaposlenim izboljšati kakovost življenjskega sloga, pri tem pa izhajajo iz povezanosti fizičnega in duševnega telesa, iščejo vzroke in ponujajo rešitve, pravijo.

Preventivni zdravstveni pregledi managerjev

Delo vodstvenih in vodilnih delavcev je zelo stresno. Tudi zato, ker ga pogosto nosijo s seboj domov, če ne drugače, pa vsaj v mislih. **Najpogosteje je pri njih prizadet srčno-žilni sistem** in zbolijo za angino pectoris, povišan krvni tlak pa povzroča miokardni infarkt in možgansko kap. Pogoste so prebavne motnje, bolečine v križu pa so zaradi sedečega

dela in daljšega delavnika vse bolj pogoste. Preventivni zdravstveni pregledi so postali vsakdanji način spremljanja zdravstvenega stanja ter z rekreacijo in zdravo prehrano del zdravega sloga življenja. Ob dolgotrajnih psihičnih in fizičnih obremenitvah se lahko pri posameznikih pojavijo tudi motnje imunosti, kar pomeni pogostejše infekcije.

Specialistične ambulate

- Ambulanta za ultrazvok
- Lasersko-kirurška ambulanta
- Internistično-kardiološka ambulanta
- Ambulanta za žilna obolenja
- Ambulanta za endokrinologijo, diabetes in bolezni ščitnice
- Protibolečinska ambulanta in akupunktura
- Lasersko-ginekološka ambulanta
- Ortopedska ambulanta
- ORL ambulanta
- Nevrološka ambulanta
- Urološka ambulanta
- Dermatovenerološka ambulanta
- Kirurška proktološka ambulanta
- Pediatrična ambulanta
- Hematološka ambulanta
- Klinično-psihološka ambulanta
- Ambulanta za osteoporozo
- Lepotna in anti-aging medicina
- Ambulanta za klinično prehrano in prehransko svetovanje
- Rehabilitacija

POMEMBEN TUDI HITER DOSTOP DO ZDRAVNIKA

Delodajalci lahko k zdravju zaposlenih prispevajo tudi z dodatnim zdravstvenim zavarovanjem. Preverili smo, kaj takšno zavarovanje ponuja.

Jan Tomše

ot pojasnjujejo pri Prvi osebni zavarovalnici, gre pri tovrstnem zavarovanju za celovito rešitev, ki omogoča eno ali več zavarovalnih kritij za različna področja

(specialisti, zdravila, operacije, rehabilitacije, drugo mnenje).

Podjetja se vse pogostejše odločajo za kolektivno zavarovanje, ki zaposlenim omogoči hiter dostop do zdravstvenih storitev. Prednosti tovrstnega zavarovanja so po besedah Katerine Steiner iz družbe Prva osebna zavarovalnica naslednje:

- ★ znatno se lahko skrajšajo oziroma zmanjšajo bolniški staleži, to pa se odraža v večji učinkovitosti,
- ★ vključenost v tovrstno zavarovanje pomembno vpliva na zadovoljstvo in motiviranost zaposlenega,

- ★ kakovostna zdravstvena oskrba lahko znižuje stres in možnost razvoja kroničnih bolezni,
- ★ krajša bolniška odsotnost za zaposlenega pomeni manjši izpad dohodka, podjetje pa s tem posredno zniža stroške bolniških nadomestil,
- ★ tovrstno zavarovanje postane del kakovostnega zaposlitvenega paketa, s katerim podjetje ohrani kadrovski potencial oziroma ključnim kadrom ponudi nekaj več.

Katerina Steiner izpostavlja, da dodatno zdravstveno zavarovanje omogoča dostop do več kot 300 strokovnjakov iz več kot 80 zdravstvenih ustanov. Čakalna doba? Po telefonskem naročanju termin v povprečju uredijo v petih dneh.

SYNLAB

PREVENTIVNI LABORATORIJSKI PREGLEDI ZAPOSLENIH

Povejte svojim zaposlenim, da vam je mar zanje in za njihovo zdravje!

Če ste podjetje, ki bi želelo svojim zaposlenim pomagati pri **ohranjanju in izboljševanju zdravja**, vam lahko v našem laboratoriju pri tem pomagamo.

- ✓ **Svetujemo** vam katere preiskave so smiselne glede na želje in potrebe.
- ✓ Pripravimo lahko tudi **pakete preiskav**, posebej prilagojene za vaše zaposlene.
- ✓ Za večje skupine se lahko dogovorimo za **odvzeme krvi** v podjetju oz. **na terenu**.

Za več informacij smo vam z veseljem na voljo!

Ljubljana, Šestova 2 > 01/ 436 67 71
Maribor, Železnikova 4 > 031 778 444

Koper, Obrtniška 30 > 059 375 450
Celje, Vodnikova 3 > 03/ 492 31 10

Dvorec Lanovž, Čopova 20,
Celje > 03/ 290 90 08

> NAROČANJE
NI POTREBNO!

> HITRI REZULTATI
Izvidi še isti dan, tudi po e-pošti!

laboratorij@adrialab.si
synlab.si

Ker vemo, da je
ZDRAVJE
dragoceno!

Zaposlenemu lahko
podarite tudi darilni bon
za preiskave po lastni želji.

100 %
prilagojeno
potrebam zdravja
v vašem
podjetju

PRVA Zdravje kolektivno

Zagotovite zaposlenim hiter dostop do diagnoze
in zdravljenja v zasebnem sektorju

Specialisti
Zdravila
Operativni posegi
Rehabilitacije
Drugo zdravniško mnenje

5

delovnih dni
je povprečna
čakalna doba
na zdravstveno
storitev

24/7

brezskrbno
in enostavno
naročanje vse
dni v letu

Kontaktirajte nas za ponudbo
dodatnega zdravstvenega zavarovanja:

080 88 08 • info@prva.si

PRVA

Najbolj osebna zavarovalnica

NA POTEZI SO DELAVCI

Zaposleni je tisti, ki na koncu odloča, ali bo aktivnosti iz promocije zdravja vgradil tudi v svoje zasebno življenje.

Jan Tomše

Pri delavcih je zaželeno dejavno sodelovanje v programih promocije zdravja, ki jih omogoča delodajalec. Kako se delavci vključijo v tovrstne programe, je odvisno od njihove lastne pobude, pozitivne usmerjenosti k izvajanju delavnic in programov, ki zaposlene povezujejo ter ustvarjajo boljše vzdušje in pogoje za delo, pravijo v podjetju LAM Care.

Zaposleni lahko sami pripomorejo k zdravju na delovnem mestu, in sicer tako, da v sodelovanju z delodajalcem izberejo strokovnega partnerja, ki pripravi izobraževanje in delavnice ter programe zanje, svetuje Nejc Šimenko, izvršni direktor podjetja Medicofit, zasebne klinike, specializirane za zdravljenje poškodb, obolenj mišic, sklepov in vezi. »Zakaj? Ker je danes vse težje dostopati do pravih strokovnih informacij.

Pogosto je najbolj boleča pot od začetka iskanja pravih informacij do končnih pravih napotkov.«

Pomembno vlogo pri zdravju na delovnem mestu ima posameznikov življenjski slog. Podjetje ponuja ustrezne aktivnosti za to, zaposleni pa je tisti, ki se odloči, ali bo te aktivnosti prenesel v zasebno življenje, poudarja zdravnica Marija Lucija Antolič, dr. med. spec., iz podjetja LAM Care.

MEŠANJE ZDRAVSTVENIH IN ŠPORTNIH STORITEV NI DOBRO

Z izbiro zunanega partnerja delodajalec izbere storitve, ki zares podpirajo zdravje zaposlenih, poudarja Šimenko. Kot pravi, je glavna napaka mešanje zdravstvenih in športnih storitev.

»Nakup karte za obiskovanje komercialnega fitnesa, različne oblike vodenih vadb in športna rekreacija ne pomenijo promocije zdravja zaposlenih in lahko celo povečajo tveganja za bolečine mišično-skeletnega sistema.«

ORTODENT

Specialistična ortodonska in splošna zobozdravstvena ambulanta

Ortodontija se je v zadnjih letih močno razvila in danes omogoča različne tehnike, metode in številne vrste ortodontskih aparatov.

Ključ do uspeha predstavlja **dobra diagnostika** in **natančna ocena stanja**, nato pa **pravilno načrtovanje zdravljenja**.

Ortodontsko zdravljenje v Ortodontu razumemo kot partnerski odnos med pacientom in ortodontom.

Specialistična ortodonska ordinacija ORTODENT temelji na sodobni in estetski ortodontiji. Zato smo se zadnja leta specializirali za ortodontijo z alignersko tehniko INVISALIGN, ki temelji na digitalnem načrtovanju ortodontskega zdravljenja. Ker so alignerji za paciente minimalno vidni in moteči, naše ortodontke pa v alignerski ortodontiji vodilne slovenske strokovnjakinje, nam svoj nasmeš zaupa vedno več pacientov.

Usposobljeno osebje

Našim pacientom želimo ponuditi le najboljše, zato se zaposleni v Ortodontu redno udeležujemo izobraževanj doma in v tujini.

Izkušnje

Naslednje leto bomo praznovali že 15 obletnico poslovanja. V tem obdobju smo uspešno zdravili skoraj 5000 pacientov. Ponašamo se z bonitetno oceno platinaste odličnosti, od leta 2021 pa smo tudi Diamond Apex Invisalign ambulanta, kar pomeni, da sodimo v sam vrh (1% izvajalcev) tovrstnega ortodontskega zdravljenja.

Moderna oprema

Naši prostori so prijetno oblikovani in opremljeni z moderno opremo, da lahko svojim pacientom ponudimo le najboljše.

Naročite se hitro in preprosto ...

02 / 843-27-39 | Preko spleta:
051 / 666-406 | ordinacija@ortodent.si

Najdete nas...

V ambulanti Slovenska Bistrica
Ljubljanska cesta 1
2310 Slovenska Bistrica, Slovenija

 ortodent

Za vedno odpravite prekomerno potenje

Tudi vi razmišljate, da bi bilo življenje brez potenja in neprijetnega vonja pod pazduhami veliko bolj enostavno?

miraDry® je revolucionaren nekirurški postopek za trajno odpravo potenja in neprijetnega vonja pod pazduhami. Z njim varno, hitro in učinkovito odstranimo prekomerno potenje in posledično neprijeten vonj.

**V Estetiki Med-Art vam je
postopek zdaj na voljo
z izjemnim, 25% popustom!**

EM
estetika
MED·ART

Estetika Med-Art, Cesta 27. aprila 26, 1000 Ljubljana | M 040 186 330 | E info@estetika-medart.si

WWW.ESTETIKA-MEDART.SI

IN MODE
aesthetic solutions

Ultherapy®

 coolsculpting

hydrafacial®

VelaShape® III

KATERA NALOŽBA V ZDRAVJE ZAPOSLENIH SODOBNIH PODJETIJ JE PRAVA?

Da bo vaše podjetje uspešno dosegalo dolgoročne cilje, mora imeti zaposlene, ki dobro izkoriščajo svoje kapacitete produktivnosti. Za dobro produktivnost je zdravje zaposlenih odločilen pogoj, česar se dobro zavedajo tudi slovenski delodajalci. Pogosto največjo bolečino delodajalcev predstavlja izbira, katera naložba v zdravje zaposlenih je pravilna? Usmeritev vam podajamo v tem članku.

KAJ PRAVIJO ZAPOSLENI?

Delež populacije, ki postavlja zdravje kot odločilen dejavnik za izbiro delodajalca, narašča. Delodajalci se bodo v prihodnosti soočali z vedno večjim deležem prenehanja delovnega razmerja zaradi negativnih vplivov na zdravje zaposlenih.

ZAKAJ MORAJO DELODAJALCI ISKATI SISTEMSKE REŠITVE ZA ZDRAVJE ZAPOSLENIH?

Dobro zdravje zaposlenih ima neposredno vlogo pri splošnem

uspehu podjetja. Zdravje zaposlenih močno pogojuje celotno bruto kompetentnost podjetja pri sposobnosti soočanja z rednimi poslovnimi izzivi in premagovanjem različnih makroekonomskih vplivov.

NAJPRODUKTIVNEJŠI ZAPOSLENI SO DOLGOROČNO NAJBOLJ OGROŽENI

Zdravi zaposleni bodo z večjo verjetnostjo v ključnih presečnih točkah visokih delovnih obremenitev bolj produktivni in manj

bolni, impulzi visokih stresnih obremenitev pa bodo puščali manjše negativne dolgoročne učinke.

V ključnih napornih fazah doseganja poslovnih ciljev so pogosto zdravstveno najšibkejši zaposleni prvi, ki pokleknejo; če gre za ključne kadre, je potenciala škoda za podjetje še večja. Najbolj kvalificirani in najproduktivnejši zaposleni so zdravstveno najbolj ogroženi, kar mora podjetje spremljati in reševati sistematično.

KAKO PODJETJA PRAVILNO IN EFEKTIVNO VPLIVAJO NA ZDRAVJE ZAPOSLENIH?

Najpomembnejše za podjetje je, da naslovijo zares prava zdravstvena področja. V praksi pogosto vidimo naložbe v različne oblike vodenih vadb, športne rekreacije in karte za komercialne fitnese. Zaposleni takih storitev ne koristijo pogosto, delodajalci pa se morajo zavedati, da v tem primeru ne gre za zdravstvene storitve – to niso aktivnosti, ki so usmerjene v zdravje zaposlenih tam, kjer to šteje.

Podjetja za zdravje zaposlenih storijo največ z izbiro dobrega zunanjega partnerja, ki pozna ključne dejavnike tveganja za posamezna delovna mesta in zaposlenim nudi učinkovite zdravstvene rešitve. Kateri so glavni dejavniki tveganja za zaposlene in delodajalce? Glavni neposredni dejavniki tveganja sodobnih poklicev, ki predstavljajo dolgoročno tveganja za zaposlene in delodajalce, so:

★ BOLEČINE V HRBTU

so glavni razlog predčasne invalidske upokojitve v Evropi. Predstavljajo najdražjo sodobno zdravstveno težavo delodajalcev z ocenjenim letnim stroškom med 2.230–3.110 € na zaposlenega v evropskih podjetjih.

★ SLABA TELESNA DRŽA

poveča verjetnost za nastanek bolečin v ledveni hrbtenici, vratni hrbtenici in ramenih. Sedeči poklici nosijo 4-krat večjo verjetnost za pojav sključene telesne drže s kifotično lego torakalne hrbtenice.

★ SINDROM KARPALNEGA KANALA

predstavlja največji dejavnik tveganja pisarniških poklicev in se v končnih fazah zdravi operativno. Število izvedenih operativnih posegov SKK pri posameznikih, ki opravljajo pisarniške poklice – je 2–3-krat večje.

★ BOLEČINE V VRATU

imajo neposreden vpliv na akutni upad mentalne agilnosti zaposlenih. Splošna prevalenca bolečin v vratu je med 20–32 % nespecifične populacije, prevalenca bolečin v vratu pisarniških oziroma sedečih poklicev pa je med 42–63 %. Bolečine v vratu negativno vplivajo na osredotočenost in pogosto v kronični obliki povzročajo močnejše glavobole.

KAKO S PODJETJI SODELUJEMO V KLINIKI MEDICOFIT?

V kliniki MedicoFit vzpostavljamo dolgoročna sodelovanja s sodobnimi podjetji na področju zdravja njihovih zaposlenih. Smo specialisti za korporativno fizioterapijo in kineziologijo, osredotočeni smo na zdravje zaposlenih, ki zares šteje. Z izvajanjem diagnostike, fizioterapije in kineziološke vadbe celostno skrbimo za zdravje zaposlenih in nudimo visoko dodano vrednost za delodajalce in zaposlene. Za sodelovanje nas kontaktirajte.

SODOBEN DOM Z NAVDIHOM PO NEW YORKU

V LOFT je sodobna novogradnja, ki so jo zasnovali arhitekti vrhunskega arhitekturnega studia Bevk Perovič. Nahaja se na Viču, na jugozahodnem delu Ljubljane, na obrobju mestnega jedra in hkrati v območju intimnih zelenih sosesk.

Le streljaj stran so Inštitut Jožef Stefan, številne fakultete in rekreacijske površine, ki jih ponujajo Športni park Svoboda, kopališče Kolesija in Gimnastični center Ljubljana. V bližini je še večje nakupovalno središče in industrijsko obrtna cona Vič–Mestni log ter vsa ostala infrastruktura, potrebna za kakovostno urbano življenje.

BIVANJE V MIRNEM IN ZELENEM OKOLJU

Lokacijo stavbe V LOFT od vsega najbolj zaznamujejo miren ambient bližnjega naselja Mirje, bujno okoliško zelenje ter hkrati bližina mestnega središča in avtocestnega obroča.

Stanovanjsko stavbo na Vrhovnikovi ulici obdaja urejen vrt z bujnim zelenjem. Gosto zasajeno drevje vnaša svežino zelenja v notranje prostore in jih obenem zakriva pred neposredno okolico. Tako je stanovalcem v loftu na Vrhovnikovi ulici omogočeno bivanje v mirnem, naravnem in zelenem ambientu v središču Ljubljane.

PREMIŠLJENI MATERIALI IN RACIONALNA ZASNOVA

Arhitekti studia Bevk Perovič so znani po svoji izjemni predanosti detajlom in premišljeni izbiri materialov, kar so ponovno dokazali tudi pri tem projektu. Sledili so ideji, da lahko z manj naredijo več in tako skrbno izbrali materiale ter natančno predvideli detajle, ki soustvarjajo sodobno oblikovano ter trajnostno zasnovo stavbe. Materiali so naravni in trajni ter izbrani tako, da omogočajo enostavno vzdrževanje stavbe, materialnost objekta pa temelji na vidnem betonu, ki je uporabljen za nosilno konstrukcijo in obenem ustvarja fasado stavbe. Za stavbno pohištvo je izbran macesnov les, notranja tlakovanja pa so izvedena v teracu. Oblikovno dovršeni detajli in nenehen nadzor nad gradnjo zagotavljajo pričakovano kakovost izvedbe.

Poleg skrbno izbranih materialov je premišljeno in racionalno tudi samo oblikovanje objekta, saj energetska učinkovitost razreda B1 zagotavlja nizke stroške obratovanja. Ogrevanje in priprava tople sanitarne vode objekta sta izvedena s priklopom na omrežje mestnega vročevoda, prostori v stanovanjih

pa se ogrevajo s sistemom talnega gretja, ki preko sobnih termostátov omogoča prostorsko regulacijo temperature.

Hlajenje je zagotovljeno s posameznimi klimatskimi napravami v stanovanjih in preko spušenih stropov v servisnih prostorih. Poleti pregrevanje velikih panoramskih oken preprečujejo zunanja senčila – tekstilni roloji, ki obenem zagotavljajo tudi veliko mero intimnosti.

POPOLNA PRILAGODLJIVOST BIVALNEGA PROSTORA

Vsa stanovanja v objektu so izredno prilagodljiva, saj jih je mogoče organizirati na več različnih načinov: kot dvo- ali tri- in v določenih primerih celo kot štirisobna stanovanja. Posledično so primerna tako za eno osebo kot za par ali za veččlansko družino.

Po izbiri uporabnika lahko ostanejo tudi nepregrajena, ločena zgolj na spalni in velik bivalni del, kot so lofti v New Yorku, ki so bili inspiracija arhitektom pri snovanju V Lofta. Vsakemu stanovanju pripadajo parkirno mesto in shramba v kleti.

Priznanje

NUŠI PAVLINJEK SLAVINEC GOSPODARSKI OSKAR!

Nuša Pavlinjek Slavinec, direktorica podjetja Roto Slovenija in članica SBC – Kluba slovenskih podjetnikov, je prejela gospodarskega oskarja.

Nagrado, ki jo Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) vsako leto podeljuje za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke.

Nuša Pavlinjek Slavinec uspešno vodi družinsko podjetje z več tisoč lastnimi izdelki, ki je prisotno

v 65 državah. Visoko konkurenčnost dosegajo z inovativnim lastnim razvojem, široko ponudbo, prilagajanjem potrebam kupcev ter uporabo tudi recikliranih materialov. Dodana vrednost se je v zadnjih treh letih povečala za več kot 21 odstotkov, kar Roto uvršča med najhitreje rastoče v panogi.

Uspeh

NAJ ŽIVILCA STA KODILA IN POMURSKA MLEKARNE

Podjetje Kodila, ki ga vodi Janez Janko Kodila, je najboljša živilsko podjetje med mikro in malimi, Pomurske mlekarne v lasti Anthonyja Tomažina pa v kategoriji srednjih in velikih podjetij. Zmagovalce letošnjega izbora Naj živilci so pri časniku Finance razglasili na začetku junija na vrhu živilskih podjetij, ki ga organizira in kot partner omogoča GZS – Zbornica živilskih in kmetijskih podjetij.

Foto: Jure Makovec

Nagrada

KAKOVOSTNI NA KUBIK: PRIZNANJE ODLIČNOSTI ZA VARIS LENDAVA

Družba EY Slovenija je nagrado odličnosti za družinsko podjetje 2022 podelila Varisu Lendava, članu SBC – Kluba slovenskih podjetnikov. Varis Lendava, ki pri delovanju sledi vodilu kakovost na kubik, je vodilni evropski specialist za razvoj in proizvodnjo gotovih kopalnic.

Pri EY Slovenija so podjetje prepoznali kot zgled. Zakaj? Vodenje je pred leti prevzela mag. Sabina Sobočan (članica SBC – Kluba slovenskih podjetnikov), podjetje je večkrat nagrajeno, v njem imajo izjemno vizijo in rezultate ter so vzor družinskega delovanja, so navedli pri svetovalni hiši.

Zmaga

PODKRIŽNIK V BENETKAH IN MONAKU DVAKRAT MATIRAL KONKURENCO

Pogonska rešitev e'dyn podjetja Podkrižnik je na začetku junija zmagala na e-regati Venezia 2022, ki poteka v okviru enega od najbolj prepoznavnih in največjih navtičnih sejmov na svetu. Sejemskega šova Salone Nautico Venezia se je udeležilo približno 200 razstavljalcev.

Podkrižnik je uspeh ponovil mesec dni pozneje na tradicionalnem Monaco Energy Boat Challenge, velikem srečanju inovatorjev in razvijalcev rešitev na področju alternativnih virov energije v navtični industriji. V tekmi manevriranja v marini monaške kneževine je e'dyn spet požel trenutek zmagoslavja. S skoraj dvominutno prednostjo je ponovno slavil v svoji kategoriji: ugnal je ekipe Nizozemske, Švedske, Velike Britanije, Italije in Monaka. Tudi letos ni šlo brez visokega obiska – z ekipo e'dyn je tudi letos pokramljal monaški princ Albert II.

Prodorni

ČLAN SBC MLADIH MED TOP 5 SLOVENSKIMI STARTUPI

Dokaz, kako prodorni so člani **sekcije SBC Mladi**, je podjetje Deltahub, ki se je uvrstilo v junijski veliki finale izbora Slovenski start:up leta 2022. Mlada ekipa hitro rastočega startupa je v sodelovanju z zdravniki razvila ergonomično naslonjalo za zapestje, ki se skupaj z uporabnikovo roko gladko pomika po podlagi in preprečuje boleče zapestje.

Prodajajo v več kot 100 držav sveta, njihovi glavni trgi so ZDA, Kanada in Nemčija. Njihove rešitve med drugim pomagajo zaposlenim pri Applu, Googlu in Netflixu. Lani so imeli skoraj dva milijona evrov prihodkov. Trenutno razvijajo več novih produktov.

Rast

TEM ČATEŽ ŠIRI TOVARNO

Vodilni slovenski proizvajalec električnih stikal in vtičnic je pred kratkim zagnal gradnjo tretje faze tovarne ter širitev skladiščnih in poslovnih prostorov. Ustroj tovarne je, tako kot zdajšnji poslovni prostori, zasnovan kot ustrezno razmerje med posameznikom na eni ter okoliškim grajenim in naravnim okoljem na drugi strani.

Podjetje je pred kratkim predstavilo tudi novo linijo stikal in vtičnic. Družino LOGIQ odlikuje logičen izbor preverjenih in elegantnih barvnih odtenkov, ki jih imajo uporabniki najraje. Linija LOGIQ se prilagaja uporabnikom, zato lahko izdelajo tudi barvni ton, prilagojen posebnim željam, pravijo v podjetju.

Slovensko znanje

FRANCOZI SO SE ODLOČILI ZA SKAZO

V francoski občini Saint-Omer so se trajnostnega načina ravnanja z biološkimi odpadki lotili ob pomoči izvirne slovenske rešitve, Skazinega kuhinjskega kompostnika Bokashi Organko. Nakup tega občina sofinancira.

»Občina 15 tisoč prebivalcem ponudi roko, jih informira, ti pa se sami odločijo, ali bodo doma sami pridelovali in uporabljali organske odpadke za kompost. Na mestni tržnici vsako soboto organizirajo zbirno mesto, večji kompostnik, kamor lahko občani prinesejo kompostno osnovo, ki so jo pridelali v Bokashi Organku in je ne uporabijo sami doma. Občina to kompostno osnovo uporabi za gnojenje mestnih vrtov,« pojasnjujejo v Skazi, kjer so se pri širjenju

Razvoj

CREATIM POSKRBEL ZA VRHUNSKO TURISTIČNO IZKAZNICO ČRNE GORE

Junija je zaživela **turistična spletna predstavitev Črne gore**, ki so jo zasnovali in razvili v spletni agenciji Creatim, članu SBC – Kluba slovenskih podjetnikov. Cilj novega portala je navdušiti zlasti zahtevnejše goste in jih povabiti, da obiščejo Črno goro tudi zunaj glavne poletne sezone. Vodilo uporabniške izkušnje so preproste in pregledne rešitve. Creatim se je kalil na podobnih projektih v Sloveniji in Azerbajdžanu in za svoje delo prejel številne nagrade. »Pridobili smo specifična znanja s področja destinačijskega marketinga, ki so v svetu vedno bolj iskana,« ugotavlja Andrej Perc, lastnik agencije. »Izzivov pri takšnih projektih ne manjka. Treba se je poenotiti pri ciljnih in poskrbeti, da imajo vsi vpleteni enako predstavo o končnem rezultatu.«

Kreativno

BOGATA BERA NAGRAD ZA KREATIVCE IZ VRST SBC

Futura DDB, Pristop in AV Studio so na Slovenskem oglaševalskem festivalu skupaj pobrali 2 veliki, 5 zlatih in 11 srebrnih nagrad. Bogato žetev na največjem oglaševalskem dogodku pri nas sta zaokrožili prva (kreativca iz Pristopa) in druga nagrada (kreativca iz Future DDB) za najboljše mlade kreativce.

Odgovorno

POMOČ ČLANOV SBC DOSEGLA OTROKE V UKRAJINI

V zadnjih dneh junija sta SBC – Klub slovenskih podjetnikov in **dobrodelna ustanova Rdeča žoga** v Ukrajino dostavila pomoč, ki so jo podjetniki, člani kluba, v spomladanskem času zbrali za otroke v Ukrajini. Hrano in druge nujne življenjske potrebščine v vrednosti dobrih 100 tisoč evrov sta v glavni zbirni center v Mukačevo na vzhodu Ukrajine pripeljala dva do vrha napolnjena tovornjaka. Od tam so pomoč dostavili naprej po državi. Del pomoči sta sodelavca kluba v spremstvu Karitasa prepeljala v begunski center Jabłonica, kjer sta jo predala neposredno otrokom.

Celotno pot v Ukrajino sta dokumentirala s snemanjem. Jeseni izide dokumentarni film, ki bo prikazal pot v Ukrajino in predajo pomoči.

Zbiranje pomoči se nadaljuje. SBC in Rdeča žoga sta junija v sodelovanju z Radiem 1 razširila poziv in poslušalce povabila, naj skupaj s podjetniki iz kluba nesebično pomagajo otrokom, največjim žrtvam tragičnega dogajanja v srcu Evrope. Po zaključku akcije bomo v Ukrajino poslali novo pošiljko pomoči.

Hvala vsem, ki nesebično pomagata.

tapro

DELOVANJE PODJETJA PROHIT V DESETLETNEM OBDOBJU

Intervju z direktorjem Igorjem Stražišnikom

■ Kako se spominjate vaših začetkov?

Zelo rad se spominjam naših začetkov, ki so verjetno dokaj podobni večini ostalim, to pomeni mala pisarna, skromno pohištvo, osebni računalniki, čim nižja najemnina za stare pisarne brez možnosti prezračevanja, mrzle sanitarije, ... v glavnem, varčevalni program na vseh področjih. V srcih pa entuziazem, da zmoremo ter, da je pred nami svetla prihodnost. Naša največja skrb je bila kako prepričati naročnike, da upravljanje terjatev zaupajo start up-u brez referenc, a z obilo idejami, kako upravljanje terjatev digitalizirati. Uspelo nam je s trdim in vztrajnim delom. Moj urnik je takrat potekal tako, da sem dopoldan skakljal iz sestanka na sestanek v glavnem v Ljubljani, kjer sem poskušal urediti nove posle, popoldan pa sem majhni »ekipici« pomagal pri operativnih opravilih. Bili smo še zelo mladi, kljub temu pa nam je, po napornem delovniku, zvečer ostalo še delček energije za pivo.

■ Kaj pomeni prelomno točko v vašem podjetju oziroma kaj štejete za najpomembnejšo poslovno odločitev?

Najpomembnejša odločitev v našem podjetju je bila, da želimo upravljati terjatve povsem digitalizirano. Posledica te odločitve je bila, da smo ogromno denarja in energije vložili v razvoj lastnih programskih rešitev za učinkovito upravljanje terjatev. S tem smo na trg prinesli popolnoma

novo sodobno storitev. Lahko bi rekel storitev, ki je bila takrat še nekoliko pred svojim časom. A se je izkazala za zadetek v polno. Popolnoma digitalizirano upravljanje terjatev je bila točno takšna storitev, ki jo je trg takrat pričakoval. Ker smo gradili »high tech« podjetje, smo tako k nam pritegnili pretežno mlajše kadre in to je zaznamovalo tudi miselnost celotnega podjetja, ki se zaveda prednosti digitalne dobe in vedno znova stremi k optimizaciji poslovnih procesov z uporabo naprednih digitalnih orodij. Mnenja sem, da je naše napredno mišljenje in agilnost ena od naših ključnih konkurenčnih prednosti.

■ Kakšen odnos imajo danes upniki do svojih neplačnikov oziroma kaj se je spremenilo od samega začetka delovanja?

Če pogledam nazaj na same začetke moje kariere je bila takrat glavna skrb upnikov neučinkoviti sodni postopki in tudi nesorazmerno visoki stroški teh postopkov, glede na izplen. To se je tudi najbolj spremenilo od takrat. Skupaj z našimi naročniki smo v zadnjih 10 letih razvili resnično učinkovit sistem upravljanja terjatev. Seveda ima pri tem veliko zaslug tudi izgradnja »e-sodstva« v Sloveniji, saj bi v nasprotnem primeru zelo težko popolnoma digitalizirano upravljali terjatve. Plačilna nedisciplina je bila še pred 10 leti velika težava, saj smo ravno preživljali veliko finančno krizo. Takrat so bile razmere popolnoma drugačne od danes,

ko imamo na finančnih trgih presežne količine denarja in neplačane terjatve.

■ V čem se vaša današnja ponudba storitev razlikuje od tiste izpred desetih let?

Kot sem že omenil je Prohit visoko tehnološko podjetje, ki ves čas vlaga v razvoj svojih storitev. V podjetju deluje lasten razvojni oddelek, ki se konstantno odziva na spremembe okoliščin izvajanja naših storitev. Danes na primer izmenjava podatkov poteka bistveno drugače kot je potekala v začetku delovanja našega podjetja. Ogromne količine podatkov se pretakajo preko naprednih varnih digitalnih kanalov praktično samodejno. Pred 10 leti pa je bila največja ovira za sklenitev pogodbe z nami, kako nam bodo naročniki zagotavljali sveže in ažurne podatke. Razvoj naprednih aplikacij in spremenjene okoliščine na trgu (vse bolj digitalno okolje) pa je prinesel tudi razvoj novih storitev. Tako smo razvili aplikacijo za prevzem starih spisov v fizični obliki in transformacijo v sodobno digitalno obliko. Ta storitev je mnogim omogočila (in jim še omogoča), da so iz njihovih arhivov fizično pripeljali na tisoče in tisoče starih pozabljenih zaprašenih spisov k nam. Z uporabo sodobnih orodij smo te spise digitalizirali in tudi aktualizirali ter iz njih pričeli »delati« denar. Ves čas se je nabor naših storitev širil. Klasičnemu načinu upravljanja terjatev smo dodali še odkup zavarovanih in nezavarovanih terjatev, ki ga financiramo bodisi iz lastnih sredstev ali pa v sodelovanju z domačimi in tujimi investitorji.

■ Kdaj je primeren čas za odločitev naročnika o predaji terjatev v upravljanje specializirani agenciji?

Takrat, ko sam ne znaš ali ne zmoreš. To je dejansko takrat, ko zaradi količine ali zahtevnosti terjatev, z vidika ekonomike ni več smiselno, da bi znotraj podjetja gradili oddelek za upravljanje terjatev. Včasih pa tudi takrat, ko se je zaradi spremenjenih okoliščin na trgu povečala količina terjatev, ki jih sam ne zmoreš več upravljati. Najpogostejši razlog za »outsourcing« je torej prepoznavanje prednosti, ki jih ponujajo specializirane agencije za upravljanje terjatev, sledita mu pomanjkanje internega kadra in neučinkovit ali pomanjkljiv interni informacijski sistem upravljanja terjatev.

■ Kje je Prohit danes, kar se tiče življenjskega cikla in kje ga vidite čez naslednjih 10 let?

Kar se tiče življenjskega cikla podjetja danes, lahko rečemo, da je podjetje na vrhuncu svojega razvoja. Že šesto leto zapored je vodilno na svojem področju v Sloveniji, trgu pa ponuja zelo napredne rešitve upravljanja terjatev, vključno z odkupom. To je tudi razlog, da je naša razvojna strategija za naslednja leta usmerjena v razvoj novih produktov.

Čez 10 let vidim Prohit kot kredibilnega poslovnega partnerja prisotnega v vsej regiji, ki mednarodnim poslovnim skupinam ponuja svoje napredne digitalne rešitve upravljanja terjatev ter tudi licenčno programsko opremo za digitalizacijo poslovnih procesov pri bolj učinkovitem upravljanju terjatev. ■

CELOVITO UPRAVLJANJE TERJATEV

10^{let z vami} PROHIT
Agencija za upravljanje terjatev

Si želite zagotoviti sistematično organizirano področje upravljanja terjatev?

Ponujamo vam:

+ CELOVITO STRATEGIJO UPRAVLJANJA TERJATEV

- Zgodnjo telefonsko upravljanje terjatev
- Izvensodno upravljanje terjatev
- Sodno upravljanje terjatev

+ ODKUP TERJATEV

- Portfeljni odkup zavarovanih in nezavarovanih terjatev
- Periodični odkup nezavarovanih terjatev (kvartalni, polletni, letni)
- Odkup ustavljenih izvršilnih postopkov

+ SKRBNI PREGLED TERJATEV

+ IZVAJANJE SEMINARJEV IN PRILAGOJENIH IZOBRAŽEVANJ

Popolnoma električni ID.5

Kombinirana poraba električne energije (kWh/100 km): 18,1–16,2 (NEVC). Emisije CO₂: 0 g/km. Emisije CO₂ med vožnjo in skupne emisije CO₂ so odvisne od vira električne energije. Volkswagen zato priporoča uporabo ekološko pridobljene elektrike. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolna.

Odpira nove poslovne priložnosti

Caddy Cargo

Delovno mesto prihodnosti?
Na štirih kolesih. Odkrijte
Caddy Cargo. Zahvaljujoč
najsodobnejšemu digitalnemu
okolju (Innovision Cockpit) in
glasovnemu upravljanju je vedno
povezan z vsem, kar potrebujete.

Gospodarska
vozila

Kombinirana poraba goriva: 4,7–3,9 l/100 km. Emisije CO₂: 110–102 g/km. Emisijska stopnja: EURO 6. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Nekatera prikazana in navedena oprema je na voljo opcijsko. Slika je simbolna.

Foto: Shutterstock

KAR SE DRAŽI, DOBIČKE KREPI

Medtem ko cene osnovnih potrebščin, kot so plin in živila, rastejo, številne velike korporacije poročajo o rekordnih dobičkih ali pa jih napovedujejo. Naftna podjetja, pridelovalci gnojil.

Barbara Leskovar

O b vrtoglavih cenah nafte zaradi svetovnega pomanjkanja energije, ki ga je še povečala ruska invazija na Ukrajino, številne naftne družbe beležijo rekordne

dobičke. V Ameriki je cena bencina že več kot 1,70 dolarja na liter. V primerjavi z letom 2019 so se cene goriv v ZDA podvojile.

NAFTNI DOBIČKI V NEBO

1 Največji kitajski naftni vrtalec na morju je ob skoku cen nafte in plina v prvem polletju več kot podvojil dobiček v primerjavi z letom prej. Čisti dobiček Cnooc Ltd. je znašal med 70,5 milijarde in 72,5 milijarde juanov (10,5 do 10,8 milijarde dolarjev). Podjetje je v prvi polovici lanskega leta zaslužiło 33,3 milijarde juanov.

2 Dobiček PetroChina se je zaradi skokovite rasti nafte v prvem polletju povečal za več kot 50 odstotkov.

3 Največji proizvajalec nafte v ZDA Exxon Mobil Corp (XOM.N) je napovedal, da bi lahko v drugem četrtletju skoraj podvojil svoj dobiček v prvem četrtletju.

4 Shell, največja evropska naftna družba, je v prvem četrtletju poročal o rekordnih 9,1 milijarde dolarjev dobička. Analitiki pričakujejo, da bo podjetje v drugem četrtletju oznanilo še večji dobiček, 10,8 milijarde dolarjev, navaja FactSet.

Ameriški predsednik Joe Biden je pred kratkim poslal pismo velikim podjetjem za rafinira-

nje nafte, v katerih jih je obtožil, da izkoriščajo tržno okolje za pridobivanje dobička.

REKORDNO POVEČANJE DOBIČKA NAJVEČJEGA PROIZVAJALCA ČIPOV

Podjetje Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC), največji proizvajalec čipov na svetu, je v drugem četrtletju zabeležil rekorden čisti dobiček. Družba je v drugem četrtletju medletno poročala o 76,4-odstotnem povečanju dobička. Razlog: kupci kopičijo čezmerne zaloge.

V podjetju, ki je Applov najpomembnejši dobavitelj čipov, napovedujejo, da bodo prihodki v tretjem četrtletju med 19,8 in 20,6 milijarde dolarjev, v primerjavi s 14,8 milijarde dolarjev v enakem obdobju lani.

STRMO NAVZGOR TUDI PRIDELOVALCI GNOJIL

Vojna v Ukrajini z blokado izvoza žita iz Ukrajine moti tudi distribucijo živil in gnojil, kar povzroča vse večje pomanjkanje hrane. K blaginji pridelave hrane ne prispeva niti obsežna suša v Evropi, ki močno vpliva na vodostaj rek in kmetijstvo ter zahteva omejitve porabe vode.

Kaj se je zgodilo na trgu pridelovalcev gnojil? Zaradi spora med Rusijo in Ukrajino bo sektor gnojil dosegel največji dobiček v zadnjih letih.

CF Industries, ki je vodilni svetovni proizvajalec vodikovih in dušikovih izdelkov, dela s polno zmogljivostjo in v prvih treh mesecih letošnjega leta je ustvaril šestkrat več dobička kot v enakem obdobju lani.

Pri Washington Post pišejo, da sama vojna ni preoblikovala svetovne trgovine s kemikalijami in minerali, ki kmetom pomagajo proizvesti več hrane, pač pa je evropski konflikt okrepil trende, ki so bili v teku, preden je orožje začelo streljati; med njimi je povečano kopičenje gnojil s strani velikih držav proizvajalk, kot je Kitajska, in močni skoki cen zemeljskega plina, glavnega goriva za vrsto gnojila, ki ga proizvaja CF Industries.

»Zmanjšane pošiljke iz Rusije in Belorusije, ki predstavljata skoraj 25 odstotkov svetovnega izvoza gnojil, so še bolj zaostrele trg, ki je bil na začetku spopadov napet. Cena granulirane sečnine, snovi, ki je napolnila tukajšnje skladišče CF Industries, in najbolj razširjenega gnojila na svetovnih trgih, je v prvih šestih tednih vojne poskočila za več kot 70 odstotkov.«

»Naraščajoče cene ogrožajo dostop kmetov do gnojil ravno takrat, ko jih najbolj potrebujejo, zaradi česar so mnogi v Afriki in Latinski Ameriki prisiljeni v zamenjavo z manj močnimi alternativi ali v obupni kmetijski improvizaciji spreminiti svoje nasade.«

Tržni nemiri, vse večji cenovni pritiski, ki so se začeli mesece pred vojno, so proizvajalce v nekaterih primerih prisilili, da so našli nove kupce ali nove načine oskrbe obstoječih kupcev.

TUDI MESNI VELIKANI BELEŽIJO REKORDE

Medtem ko se rejci živine pritožujejo, da cene živine stagnirajo, čeprav so se njihovi poslovni stroški povečali, pa štirje glavni ameriški mesni konglomerati, JBS Foods, Tyson Foods, Cargill in Marfrig, beležijo rekordne dobičke. Po analizi Bele hiše, objavljeni novembra 2021, so ti konglomerati posredniki pri 55 do 85 odstotkih vse govedine, svinjine in perutnine, prodane v ZDA. Kupijo živino, jo zakoljejo in predelajo v meso, tega pa prodajo trgovcem na drobno. Vsi delujejo mednarodno.

JBS je imel v 12-mesečnem obdobju, ki se je končalo 31. marca 2022, rekorden čisti dobiček v višini 4,4 milijarde USD – kar je 70-odstotno povečanje v primerjavi s prejšnjimi 12 meseci. Tyson je imel rekordnih 4,1 milijarde dolarjev čistega dobička v letu, kar je 91-odstotno povečanje v primerjavi s prejšnjimi 12 meseci.

CENE STANOVANJ IN NAJEMNIN V NEBO

V The Guardianu pa pišejo, da se po mnenju strokovnjakov spopadamo z največjim padcem življenjskega standarda po sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Pišejo, da za to krizo ni mogoče kriviti zgolj ruske brutalne invazije na Ukrajino. Vrnitev visoke inflacije je lahko posledica kratkoročnih pretresov ponudbe. Toda dejavniki, ki to spremenijo v krizo, so nastajali desetletja.

V omenjenem britanskem časopisu poročajo, da so se cene stanovanj od začetka pandemije dvignile za 20 odstotkov in so rekordno visoke, tako v absolutnem znesku kot v primerjavi z zaslužki. Dodajajo, da so se povprečne najemnine v Veliki Britaniji v zadnjem letu povečale za 8,6 odstotka in zdaj znašajo več kot 1000 funtov na mesec.

Podatki evropskega statističnega urada Eurostat govorijo, da so se cene stanovanjskih nepremičnin v območju z evrom v prvem letošnjem četrtletju glede na enako lansko obdobje zvišale za 9,8 odstotka, v EU pa za 10,5 odstotka.

To je v območju z evrom najvišja medletna rast od leta 2005, ko so začeli zbirati te podatke, v EU pa od zadnjega četrtletja 2006. V Sloveniji so se cene stanovanjskih nepremičnin glede na zadnje četrtletje 2021 zvišale za kar 16,9 odstotka. Vendar se je že začelo ohlajevanje trga.

VISOKE GRADNJE Z ODLIKO
že 15 let

VG5 d.o.o.
Tehnološki park 24
1000 Ljubljana
info@vg5.si
www.vg5.si

YACHT-MASTER

Seriya Yacht-Master, ki črpa navdih v jadralskem svetu, je bila zasnovana z v obe smeri vrtljivo luneto in pooseblja natančnost, ki je potrebna za plovbo po oceanu in premagovanje njegovih izzivov.

#Perpetual

OYSTER PERPETUAL YACHT-MASTER 42
IZ 18 CT BELEGA ZLATA

MALALAN

MESTNI TRG 21, 1000 LJUBLJANA
+386 1 4217 740, WWW.MALALAN.EU